

Esa Pussinen

**SF-CARAVAN RY:N JÄSENYHDISTYSTEN TOIMIHENKILÖIDEN
TIETOJÄRJESTELMÄOSAAMINEN JA SEN KEHITTÄMISEN TARVE**

**SF-CARAVAN RY:N JÄSENYHDISTYSTEN TOIMIHENKILÖIDEN
TIETOJÄRJESTELMÄOSAAMINEN JA SEN KEHITTÄMISEN TARVE**

Esa Pussinen
Opinnäytetyö
Syksy 2013
Ylempi ammattikorkeakoulu
Oulun seudun ammattikorkeakoulu

TIIVISTELMÄ

Oulun seudun ammattikorkeakoulu
Yrittäjyyden ja liiketoimintaosaamisen koulutusohjelma

Tekijä: Esa Pussinen

Opinnäytetyön nimi: SF-Caravan ry:n jäsenyhdistysten toimihenkilöiden tietojärjestelmäosaaminen ja sen kehittämisen tarve

Työn ohjaaja: Sinikka Viinikka

Työn valmistumislukukausi ja -vuosi: Syksy 2013 Sivumäärä: 80 + 18 liitesivua

Suomessa toimii 73 karavaanariyhdistystä, joihin kuuluu yli 60 000 karavaanaria. Yhdistykset muodostavat valtakunnallisen keskusliiton SF-Caravan ry:n, joka järjestää muun muassa koulutuksia karavaanariharrastuksen kehittämiseksi. Järjestäytyneiden karavaanareiden keski-ikä on korkea, mikä asettaa haasteita yhdistystoiminnalle ja heille suunnatuille koulutuksille. Tämän kehittämistyön tarkoituksena oli selvittää karavaanariharrastustoiminnan parissa aktiivisesti toimivien toimihenkilöiden sosiaaliseen mediaan ja tietotekniikkaan liittyvää koulutustarvetta eli sitä millä tasolla osaaminen on ja mihin koulutus tulisi kohdentaa. Tutkimuskysymykset olivat:

1. Millaista on SF-Caravan ry:n jäsenyhdistysten toimihenkilöiden tietojenkäsittelyn ja tietojärjestelmien sekä sosiaalisen median käyttö tutkimusajankohtana? 2. Miten SF-Caravan ry:n jäsenyhdistyksessä suhtaudutaan tietojärjestelmien ja sosiaalisen median koulutustarpeisiin maantieteellisesti alueittain? 3. Millaista koulutusta SF-Caravan ry voisi tarjota jäsenyhdistyksilleen tietojärjestelmäosaamistason kohottamiseksi?

Tutkimusaineisto koostuu strukturoidulla kyselylomakkeella kesä- ja elokuun välisenä aikana 2013 kerätystä aineistosta. Kysely lähetettiin sähköpostilla 430 yhdistysten toimihenkilölle. Tässä kehittämistyössä lähestymistapana on tapaustutkimus, vaikka kehittämistyössä on myös määrällisen tutkimusmenetelmän tunnusmerkkejä.

Aineiston perusteella voidaan todeta, ettei karavaanariyhdistysten toimihenkilöiden tietotekniikan osaamisen tasossa ole merkittäviä eroja maantieteellisillä alueilla kuten ei myöskään koulutuksen tarpeen kohdentumisessa ja koulutushalukkuudessa. Yhdistysten toimihenkilöiden tietojenkäsittelyn osaamisen kehittämisen tulisi perustua toimisto-ohjelmien, sosiaalisen median käytön sekä pilvipalveluiden ja etäkokousohjelmien käytön koulutuksiin. Koulutuksia suunniteltaessa tulee ottaa huomioon koulutettavien korkeahko ikä sekä pohjakoulutuksen kirjavuus.

Asiasanat: elinikäinen oppiminen, tietotekniikka, osaaminen, yhdistystoiminta

ABSTRACT

Oulu University of Applied Sciences
Master of Business Administration, Entrepreneurship and Business Competence

Author: Esa Pussinen

Title of thesis: Information processing system know-how and need of developing in member associations of SF-Caravan

Supervisor: Sinikka Viinikka

Term and year when the thesis was submitted: September 2013

Number of pages: 80 + 18

In Finland, there are 73 caravan associations which have more than 60 000 members. The associations form a national central association called SF-Caravan ry. The central association organizes events such as courses for the members for develop the caravanning. The average age of members is relatively high what poses challenge for operating the association and for offering training for the members.

The purpose of this thesis was to determining the educational needs related to social media. In other words, the idea was to study to competence level of the officials, and how the training should be focused for them. The research in this study: 1. How do the officials of the membership associations use data processing, information processing systems and social media? 2. What is the attitude of the associations towards educational needs in different areas? 3. What kind of education could SF-Caravan ry offer to its the membership associations in order to raise the level of competence on information processing system?

The research material was collected with the help structured questionnaire between June and August 2013. The inquiry was sent by e-mail to 430 officials of the associations. In this development work the method is a case study although are some characteristics of the quantitative research method.

There were no significant differences in the IT-competence level between the officials of caravan associations. No differences could be detected in the needs of in the willingness to participate in education in different areas. Developing the officials competences should be based on teaching them to use office programs, social media, cloud service and virtual meeting programs. When designing education, the average age of the participants and the diversity of their basic education need to be taken into consideration.

Keywords: lifelong learning, information technology, know-how, association activity

SISÄLLYS

1	JOHDANTO	6
2	TOIMEKSIANTO	9
2.1	Toimeksiantaja	9
2.2	SF-Caravan ry:n jäsenyhdistykset	11
2.3	Tietojärjestelmät ja internet jäsenyhdistysten toiminnassa	13
3	OPPIMINEN TIETOYHTEISKUNNASSA	16
3.1	Elinikäinen oppiminen	16
3.2	Tieto ja tietojärjestelmät	20
3.3	Informaatioteknologian käyttö	22
4	SOSIAALINEN MEDIA	24
4.1	Sosiaalisen median muodot	24
4.2	SF-Caravan jäsenyhdistykset sosiaalisessa mediassa	26
5	YHDISTYSTOIMINTA	28
6	TUTKIMUS JA SEN TOTEUTTAMIEN	31
6.1	Tutkimusongelma ja lähestymistapa	31
6.2	Kysely aineistonkeruumenetelmänä	34
6.3	Kyselyn toteutus	38
7	TULOKSET	40
7.1	Vastaajien taustatiedot	40
7.2	Ohjelmistojen käyttö ja osaamisen hankkiminen	47
7.3	Tietojärjestelmien ja viestintävälineiden käyttö yhdistyksissä	51
7.4	Koulutuksen tarve	55
7.5	Koulutuksen tarve alueittain	57
8	JOHTOPÄÄTÖKSET	70
9	POHDINTA	76
	LÄHTEET	81
	LIITTEET	85

1 JOHDANTO

Informaatioteknologia on valloittanut nopeasti maailman. Etenkin WWW-sivujen avautuminen asetti yhteiskunnat uusien haasteiden eteen vuosituhannen vaihteessa. *”Tuleva yhteiskunta perustuu kaikille avoimiin tietojärjestelmiin ja rajapintoihin, joiden kautta informaatio on läpinäkyvää ja jokaisen saatavilla”*, tiivistää Alkio (2013). Uusi aika vaatii yhteisöiltä panostusta tietojärjestelmäosaamisen vahvistamiseen ja sosiaalisen median mahdollisuuksien hyödyntämiseen.

SF-Caravan ry on valtakunnallinen leirintämatkailun keskusliitto. Jäsenistön osaamisen varmistamiseksi SF-Caravan ry järjestää vuosittain koulutusta jäsenistölleen ja etenkin yhdistysten hallituksissa toimiville henkilöille. Koulutukset kohdentuvat ajankohtaisiin teemoihin ja ne liittyvät pääsääntöisesti yhdistystoiminnan hallintoon. Tietojärjestelmiin ja sosiaaliseen mediaan liittyvä osaaminen on yhdistyksissä nykyisin välttämätöntä etenkin tiedon hankinnan ja viestinnän kannalta. Lähtökohtana tälle opinnäytetyölle oli SF-Caravan ry:n karavaanariyhdistyksille suunnatun koulutustarpeen selvittäminen tietojärjestelmäosaamisen ja sosiaalisen median käytön osaamisen kartoittamisen avulla.

Karavaanariharrastustoiminnan tulevaisuus kiinnostaa SF-Caravan ry:tä, koska harrastustoiminnan toimintaympäristö muuttuu yhä nopeammin. Myös liittoon kuuluvien jäsenyhdistysten toimihenkilöiden on kyettävä muuttumaan ja ennakoimaan tulevaisuutta. Tietojärjestelmäosaaminen ja sosiaaliseen mediaan liittyvä osaaminen ovat edellytyksenä jatkuvalle kehitykselle. Koska toimihenkilöiden keski-ikä on korkea, ei heidän peruskoulutukseensa ole välttämättä sisältänyt tietojärjestelmiin liittyvää opetusta.

Eri tutkimuksissa on käsitelty tietotekniikan ja iäkkäämpien ihmisten mahdollisuuksia oppia tietokoneen käyttöä ja sen myötä osaamisen mukana tuomia uusia mahdollisuuksia. Tutkimuksessaan tietokone ikäihmisen arjessa Laiho (2011) selvittää ikäihmisten tietokoneen käyttöä heidän elämässään sekä ikäihmisten kykyä ja halua oppia tietokoneen käyttötaitoa ja tietokoneen käytön

osaamisen mukanaan tuomia uusia mahdollisuuksia. Johtopäätöksessään hän toteaa mm. kolmannen iän olevan ikäihmisille aktiivisen toiminnan aikaa, jolloin aloitetaan myös uusia harrastuksia sekä halutaan ylläpitää työelämässä opittuja tietotekniikan taitoja ja opetella lisää. Tietokoneen käyttötaidon hankkimisen yhtenä katalysaattorina olivat mm. luottamustoimet. Linna (2012) on käsitellyt tutkimuksessaan ikäihmisten tietoteknisten taitojen oppimismahdollisuuksia sekä siihen liittyvän tuen saatavuutta. Tutkimuksen tulokseksi hän kiteyttää oppimisen olevan haastavaa, mutta mahdollista, kun käytetään oikeita opetusmetodeja kuten henkilökohtaista ohjausta. Myös Näsi (2013) on tutkimuksessaan todennut, että aktiiviset ikäihmiset käyttävät enemmän nettiä, mikä korreloi muuhun vapaa-ajan aktiivisuuteen. Näsin mukaan on hyvä investointi tukea ikäihmisten internetin käyttöä, ei pelkästään verkosta saatavien palvelujen hyödyn vuoksi vaan myös mahdollisten terveyttä edistävien vaikutusten vuoksi. Myös Helena Blažunin (2013) väitöstutkimus liittyi ikääntyneiden tieto- ja viestintätietotekniikan osaamisen elämän laatua kohentaviin mahdollisuuksiin. Hän tarkasteli osaamisen heijastusvaikutuksia ja yhteyttä ikääntyneiden voimaantumiseen ja tasa-arvoiseen osallisuuteen tietoyhteiskunnassa.

Tämän tutkimuksen tavoitteena oli selvittää, millainen on SF-Caravan ry:n jäsenyhdistysten toimihenkilöiden tietojenkäsittelyn ja tietojärjestelmäosaamisen taso ja miten SF-Caravan ry:n jäsenyhdistyksessä suhtaudutaan tietojärjestelmäosaamisen ja sosiaalisen median koulutustarpeisiin. Tarkoituksena on tuottaa tietoa siitä, millaista koulutusta SF-Caravan ry voisi tarjota jäsenyhdistyksilleen tietojärjestelmäosaamistason kohottamiseksi. Näiden edellä mainittujen näkökulmien myötä tämän tutkimuksen tutkimuskysymyksiksi muodostuivat:

- Millaista on SF-Caravan ry:n jäsenyhdistysten toimihenkilöiden tietojenkäsittelyn ja tietojärjestelmien sekä sosiaalisen median käyttö tutkimusajankohtana?
- Miten SF-Caravan ry:n jäsenyhdistyksessä suhtaudutaan tietojärjestelmien ja sosiaalisen median koulutustarpeisiin maantieteellisesti alueittain?
- Millaista koulutusta SF-Caravan ry voisi tarjota jäsenyhdistyksilleen tietojärjestelmä-osaamistason kohottamiseksi?

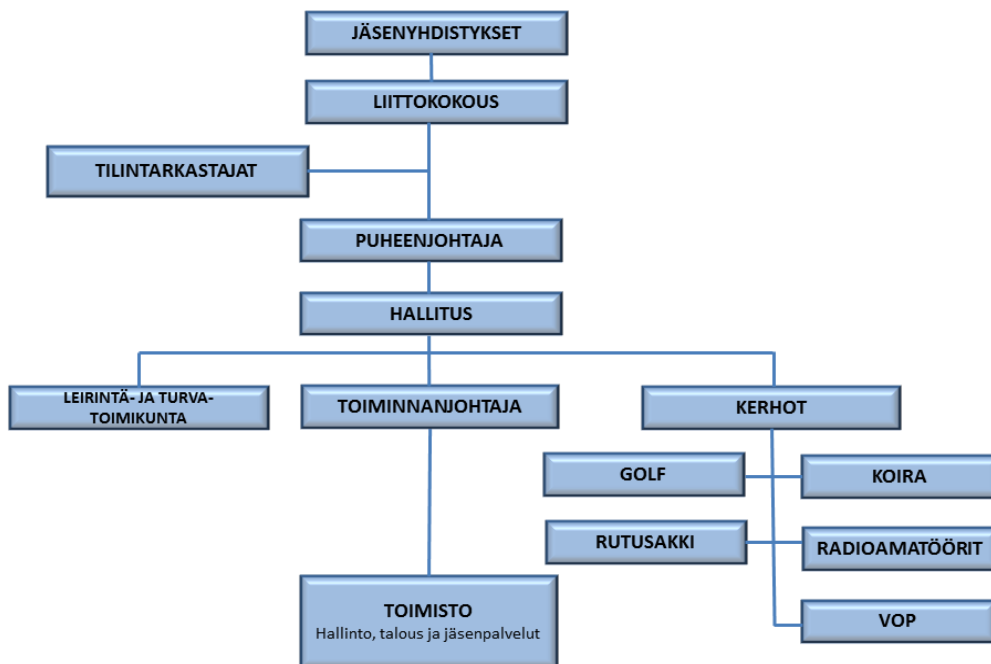
Tässä työssä käsitellään vain niitä tietojärjestelmien ja sosiaalisen median osalueita, joilla on merkitystä yhdistystoiminnan kannalta. Siten esimerkiksi peleihin ja virtuaaliyhteisöihin liittyvää osaamista ja koulutustarvetta ei tässä tutkimuksessa selvitetty.

Opinnäytetyön tietoperusta rakentuu yhdistystoiminnan tietojärjestelmäosaamisvaatimuksista, elinikäisestä oppimisesta, tietojärjestelmien käytön mahdollisuuksista yhdistyksissä ja sosiaalisesta mediasta. Tutkimusotteeltaan opinnäytetyö on määrällinen (kvantitatiivinen), mutta työssä on myös tapaustutkimuksen piirteitä, koska se kohdentuu rajoitettuun yhteisöön ja sen tietojärjestelmäosaamistason selvittämiseen ja koulutustarpeen määrittelyyn. Aineistoa tähän opinnäytetyöhön on hankittu survey-menetelmällä kesällä 2013.

2 TOIMEKSIANTO

2.1 Toimeksiantaja

Karavaanaritoimintaa on Suomessa harrastettu jo yli 50 vuotta. Kansainvälisesti järjestäytynyt harrastustoiminta on huomattavasti vanhempaa, sillä ensimmäiset karavaanariyhdistykset aloittivat toimintansa jo 1900-luvun alussa Englannissa. (Ukcaravanning 2013). Suomessa toimiva SF-Caravan ry on perustettu 17.5.1964, ja se on nykyään 73 jäsenyhdistyksen muodostama leirintämatkailun valtakunnallinen keskusliitto, joka toimii karavaanareiden, muiden leirintämatkailijoiden ja heidän muodostamiensa yhdistysten valtakunnallisena edunvalvojana (kuvio 1). SF-Caravan ry:n kuuluu myös sen tarkoitusta tukevia yrityksiä ja yhteisöjä. Liiton jäsenmäärä oli 31.12.2012 jäsenrekisterin mukaan 62 942 jäsentä (SF-Caravan ry 2013a). SF-Caravan ry:tä kutsutaan jäsenyhdistyksissä liitoksi. Myös tässä opinnäytetyössä käytetään sanaa ”liitto” tarkoittaen SF-Caravan ry:tä.

KUVIO 1. SF-Caravan ry:n organisaatiokaavio (SF-Caravan ry 2013a)

SF-Caravan ry:n hallituksella on keskeinen rooli organisaatiossa. Se vastaa SF-Caravan ry:n toiminnasta, valvoo liiton rahankäyttöä, työvaliokunnan ja toimikuntien työtä (kuviot 1). Hallitus myös valmistelee ja toteuttaa liittokokouksen päätökset. Liittohallitukseen kuuluu kahdeksan (8) jäsentä, ja sitä johtaa puheenjohtaja. Hallituksessa toimivien jäsenten sekä puheenjohtajan toimikausi on kolme vuotta kerrallaan. (SF-Caravan ry 2012, 9.)

Leirintämatkailun kehittämiseksi SF-Caravan ry edistää kokonaisvaltaisesti ja monipuolisesti matkailuajoneuvojen käyttömahdollisuuksia. SF-Caravan ry kehittää myös leirintäalueita ja edistää liikenne- ja leirintäturvallisuutta sekä ympäristönsuojelua. Liitto tukee jäsenyhdistystensä toimintaa ja huolehtii tämän toiminnan kehitystyöstä harjoittamalla tiedonhankintaa, koulutusta, neuvontaa, sekä julkaisu- ja tiedotustoimintaa. SF-Caravan ry tekee yhteistyötä viranomaisten, matkailuajoneuvojen valmistajien, maahantuojien, myyjien sekä matkailu- ja leirintäyrittäjien ja – yhteisöjen kanssa. (SF-Caravan ry 2013c.)

SF-Caravan ry on mukana myös kansainvälisessä karavaanaritoiminnassa. Liitto on aktiivinen Nordiska Caravan Rådetin (NCR), Federation Internationale de Camping et de Caravanning (FICC) ja Federation Internationale de l'Automobile (FIA) toiminnoissa. Käytännössä liitto nimeää jäsenen kaikkiin edellä mainittujen liittojen hallituksiin ja erilaisiin työryhmiin. (SF-Caravan ry 2013a.)

Vuosittain jäsenet tapaavat toisiaan liittokokouksessa ja liiton järjestämissä tilaisuuksissa ja koulutuksissa. SF-Caravan ry järjestää koulutusta jäsenistölleen ja yhdeksi koulutuskokonaisuudeksi on kaavailtu yhdistysten tietojärjestelmäosaamisen tason nostoa. Sen uskotaan helpottavan yhdistysten hallitustyöskentelyssä. Tämän koulutuskokonaisuuden suunnittelemiseksi ja oikein kohdistamiseksi tarvitaan pohjatietoa tämän hetken tietojärjestelmän osaamisen tasosta. Siihen tämä opinnäytetyöni etsii vastausta.

2.2 SF-Caravan ry:n jäsenyhdistykset

SF-Caravan ry:een kuuluvat yhdistykset (73 yhdistystä) ovat rekisteröityneet Patentti- ja rekisterihallituksen ylläpitämään yhdistysrekisteriin. Tämä rekisteröityminen tekee yhdistyksestä oikeustoimikelpoisen, ja yhdistyksestä tulee oikeushenkilö. Rekisteröinnissä on huomioitava yhdistyslain asettamat vaatimukset ja muotoseikat, kuten yhdistyksen perustamisjärjestys ja yhdistyksen säännöt. (Lydman, Alakare, Björklund, Kempainen, Laaksonen & Leppä 2005, 187-190).

Jäsenyhdistyksillä on samankaltaiset päämäärät karavaanaritoiminnan kehittämisessä. Suurin osa yhdistyksistä käyttää sääntöinä liiton tekemiä mallisääntöjä, jolloin yhdistysten toiminta säännöiltään Suomessa on hyvin samanlaista. Yhdistyksessä päätösvaltaa käyttävät jäsenet yhdistyksen sääntömääräisissä kokouksissa ja toimeenpanevana elimenä on hallitus. Yhdistyksen hallituksen jäsenet valitaan sääntömääräisissä kokouksissa ja hallituksen jäsenten määrä voi vaihdella kolmesta kahdeksaan jäsentä. Tästä jäsenten määrästä päätetään myös edellä mainituissa kokouksissa. Hallitus voi valita keskuudestaan tai ulkopuolelta sihteerin ja taloudenhoitajan sekä muut tarvittavat toimihenkilöt. Hallituksen varapuheenjohtaja tulee hallituksen keskuudesta. Hallituksen kokoukset kutsuu koolle puheenjohtaja ja hallituksen toimikausi on kalenterivuosi. (SF-Caravan ry 2011.) Yhdistysten koosta ja säännöistä riippuen hallitukseen kuuluu kolmesta kahdeksaan jäsentä, lisäksi sihteeri, taloudenhoitaja ja muut tarvittavat toimihenkilöt voivat olla hallituksen ulkopuolelta, joten toimihenkilöiden kokonaismäärä on n. 450 henkeä.

Karavaanariharrastajat liittyvät alueilla toimiviin jäsenyhdistyksiin, mutta maksavat myös liitolle jäsenmaksua vuosittain. Tällä vuosimaksulla jäsenet saavat edullisemmat yöpymiset liittoon kuuluvien jäsenyhdistysten leirintäalueilla, jäsenkortin, jäsennumerotarrat matkailuajoneuvoon, Caravan-lehden (kuusi numeroa vuodessa), leirintäoppaan ja karavaanarin ABC-lehden vuosittain sekä muita valtakunnallisia ja paikallisia etuja harrastustoiminnan piiriin kuuluvilta jäsenetuliikkeiltä.

Jäsenyhdistykset sijaitsevat eri puolilla Suomea. Pohjoisin yhdistys toimii Kittilässä ja eteläisin on Hangossa (liite 1). Yhdistysten jäsenmäärät vaihtelevat noin sadasta aina tuhansiin jäseniin (SF-Caravan ry 2013a). Yhdistyksien toiminnan tarkoituksena on järjestää jäsenistölle erilaisia tapahtumia joko osittain maksullisena tai jäsenmaksuun sisältyvänä. Suurimmalla osalla yhdistyksiä on oma leirintäalue, jota yhdistys hoitaa yhdistystoiminnan ohella. Näitä leirintäalueita kutsutaan SF-Caravan -alueiksi tai SF-Caravan-jäsenetualueiksi ja ne tunnistaa portilla tai sen läheisyydessä olevasta isokokoisesta SFC-tunnuksesta. Yhdistysten ylläpitämiä SF-Caravan -leirintäalueita on 51 kappaletta (SF-Caravan ry 2013b), ja ne ovat alun perin tarkoitettu pääasiassa SF-Caravan ry:n tai sen ulkomaisten sisärjestöjen jäsenten käyttöön. Nykyään alueilla voivat leiriä kaikki halukkaat, mutta vuorokausimaksu on suurempi kuin jäsenille.

SF-Caravan jäsenetualueiden eli yhdistysten hallinnassa olevien leirintäalueiden ylläpitäminen on yhdistyksien liiketoimintaa. Maa-alueet ovat joko yhdistyksen omistuksessa tai yhdistyksen vuokraamia alueita, jolle yhdistys on rakentanut leirintäaluetoiminnan ylläpitämiseen tarvittavan infrastruktuurin. Alueen toiminta tapahtuu pääosin talkootyönä, ja valtaosalla alueista on kesäisin käytössä isäntäpäivystysjärjestelmä. Isäntäpäivystyksen aikana isäntäpari tai isäntäparit hoitavat kaikki leirintäalueen hoitamiseen liittyvät työt tietyn ajanjakson ajan pääsääntöisesti talkoilla. Muutamalla suuremmalla leirintäalueella on jouduttu palkkaamaan henkilökuntaa joko osaan tehtävistä tai kaikkiin tehtäviin. Alun perin vieraiden vastaanotto ja alueiden siisteys, viihtyvyys ja järjestys perustuivat täysin karavaanareiden talkootoimintaan, mutta nykyään toiminta on laajentunut sellaisiin mittasuhteisiin, ettei talkootoiminnalla pystytä isompia alueita enää hoitamaan. Toisaalta myös jäsenten ikä aiheuttaa fyysisiä esteitä talkootöiden tekemiselle, ja nuorempia harrastajia eivät talkootyöt juurikaan kiinnosta.

Karavaanarimatkailu Suomessa mielletään nykyään vanhemman väestön harrastustoiminnaksi. SF-Caravan ry:n toiminnanjohtaja Piiloson (2013) mukaan karavaanareiden keski-ikä on noussut vuosien myötä 60 ikävuoden vaiheille. Vaikka poistumaa on ollut, niin tilalle on saatu uusia jäseniä, mutta merkittävää

vaikutusta sillä keski-ikään ei ole ollut. Viimeisimmän tiedon mukaan jäsenten keski-ikä oli 57 vuotta syksyllä 2013. (Tuuri 4.10.2013 suullinen tiedonanto).

Yhtenä syynä harrastajajoukon ikääntymiseen Piilonen (2013) näkee sen, että karavaanariharrastuksen välineet ovat hintavia, ja harrastus vaatii aikaa. Toisaalta karavaanariharrastus ei ole akuutti lapsiperheille, joilla on asuntovelkaa, ja lasten harrastukset vievät suuren osan koko perheen ajasta.

Vino ikäjakauma näkyy myös yhdistysten hallitusten jäsenistössä. Hallituksen toimihenkilöiksi valikoituvat usein iäkkäämmät karavaanariharrastajat, joilla on aikaa ja kiinnostusta toimia yhdistyksen hyväksi talkootöinä ilman palkkaa. Heillä on usein paljon kokemusta ja tietämystä caravanmatkailusta, mutta yhdistystoiminnasta yleisesti vähäisemmät tiedot, toki poikkeuksiakin on. Menestyksellinen yhdistyksen hallituksessa ja toimikunnissa toimiminen vaatii tietotaitoa yhdistystoimintaan liittyvän osaamisen lisäksi myös monelta muulta osa-alueelta, etenkin silloin, kun yhdistyksellä on hoidettavanaan myös leirintäalue. Liiketoiminta tuokin mukanaan lisähaasteita liiketoiminnan eri osa-alueiden osaamiselle. Osalla ikääntyvästä harrastajakunnasta on yhdistystoiminnassa tarvittavaa tietojärjestelmäosaamista, mikä näkyy esimerkiksi yhdistysten kotisivuja tarkastelemalla.

2.3 Tietojärjestelmät ja internet jäsenyhdistysten toiminnassa

SF-Caravan ry käyttää jäsenrekisterin hallinnassa yhdistykselle erikseen räätälöityä jäsenrekisteriohjelmaa sekä taloushallinnonohjelmaa jäsenmaksujen tulouttamiseen ja seurantaan. Nettirekisterin kautta pääsevät yhdistysten puheenjohtajat ja jäsenkirjurit hakemaan oman yhdistyksen jäsentietoja SF-Caravan ry:n rekistereistä. (Mäkelä & Tuuri 2013, 2.) Jäsenrekisterin hallinnassa SF-Caravan ry käyttää Microsoft Dynamics® CRM 2011 -ohjelmaa. Ohjelma on otettu käyttöön vuoden vaihteessa 2009. Ohjelma on räätälöity vastaamaan SF-Caravan ry:n tarpeita jäsenrekisterin hallintaan. (Mäkelä & Tuuri 2013, 5.)

Jäsenyhdistyksissä käytetään nykyisin tietojärjestelmiä enenevässä määrin. Jäsenyhdistysten tarve tietojärjestelmäosaamiselle on selvästikin lisääntynyt 2000-luvulla. SF-Caravan ry käyttää viestinnässään jäsenyhdistyksille pääasiallisesti sähköisiä tiedotuskanavia, mikä on pakottanut myös jäsenyhdistykset tietojärjestelmien käyttäjiksi. Paperipostituksia ei enää juurikaan käytetä, kun valtaosa liiton tiedotteista lähetetään sähköisenä hallituksen puheenjohtajille ja muille asianosaisille. Monet yhdistykset käyttävät jo sähköisiä kanavia (esim. kotisivut, Facebook, sähköposti) myös yhdistyksen omassa tiedotuksessa ja viestinnässä jäsenilleen.

Useimmilla leirintäalueilla on siirrytty käyttämään tietokoneavusteisia varausjärjestelmiä. Tämä edellyttää kaikilta talkootöihin osallistuvilta varausjärjestelmien hallintaa. Maksuvälineet ovat kehittyneet, ja yhdistysten maksuliikenne hoidetaan useimmiten joko tilisiirtoina tai maksupäätteiden avulla. Myös kokousjärjestelyt vaativat lähes poikkeuksetta tekstinkäsittelyohjelmien hallintaa. Vähintäänkin yhdistysten sihteerien on kyettävä tuottamaan pöytäkirjat sähköisessä muodossa. Myös hallituksen puheenjohtajan olisi hyvä hallita taulukkolaskenta- ja tekstinkäsittelyohjelmien käyttöä yhdistyksen talouden seurannassa ja yhteisöviestinnässä. Esitysohjelmat auttavat tiedottamisessa etenkin yhdistyksen omissa tilaisuuksissa.

Karavaanarit hakevat tietoa leirintäalueista, niiden tarjonnasta ja hinnoista yhä enenevässä määrin internetin kautta. Suuri osa yhdistyksistä haluaa palvella jäsenistöään ja vieraitaan kotisivujensa kautta. Muutamilla yhdistyksillä on myös omat Facebook-sivut.

Karavaanaritoiminnan ydintä on vierailta jäsenyhdistysten leirintäalueilla ja osallistua yhdistysten järjestämiin teematapahtumiin eli ”treffeille”. Monet karavaanarit kiertävät myös ulkomailla leirytyen kansainvälisillä leirintäalueilla. Jopa viikkoja tai kuukausia kestävien matkojen aikana pitää hoitaa jokapäiväisiä asioita kuten laskujen maksua. Internet mahdollistaa myös edullisen yhteydenpidon sukulaisiin ja tuttaviiin. Useimmilta alueilta pääseekin nykyisin

internetiin joko langattoman verkon kautta tai kiinteän liittymän kautta. Palvelu voi olla maksullista tai sisältyä leirintämaksuun.

Nuoremmilla ikäpolvilla tietojärjestelmäosaaminen ja sosiaalisen median käyttö alkavat olla lähes kansalaistaitoja. Tilastokeskuksen (2013), mukaan nuorten internetin käyttö on miltei sataprosenttista. Yhdistysten leirintäalueilla on siten painetta varmistaa, että alueilla on toimivat langattomat verkot, tai että alueelta on hyvä yhteys tukiasemiin.

3 OPPIMINEN TIETOYHTEISKUNNASSA

3.1 Elinikäinen oppiminen

Yhteiskunta voidaan nähdä järjestelmänä, johon kuuluu erilaisia virallisia ja epävirallisia instituutioita, kuten talouselämä, kansalaisjärjestöt, koululaitokset, perheet jne. Näiden väliset suhteet ja muodostelmat voivat olla hyvin monimuotoisia ja toisistaan poikkeavia. Sosiaaliset verkostot ovat eräs versio tästä yhteiskuntanäkemyksestä, ja ne voivat koostua sekä yksilöistä että erilaisista ryhmistä ja instituutioista, tai ne voivat olla näiden keskinäisiä ja laajalaisia verkottumisia. Yhteiskunta koostuu useista eri tavoin limittyvistä ja lomittuvista verkoista, eli yhteiskunta on itsessään jo suuri verkosto. Yhteiskuntaa voidaan ajatella kenttänä, jolla niin yksilöt, ryhmät kuin instituutiotkin toimivat. (Marin 2002, 90-91.)

Yhteiskunnan vastapoolina ja sen eräänlaisena peruselementtinä pidetään yksilöä, jolla on omat yhteiskunnasta eroavat piirteensä. Jos yksilö on yksilöllinen ja yksityinen, niin yhteiskunta on puolestaan yhteisöllinen ja julkinen. Ihminen on toisaalta yhteiskunnan tuotos ja toisaalta ihminen luo omalta osaltaan yhteiskuntaa. Ihminen voidaan nähdä myös kuluttajana ja tuottajana, aktiivisena ja passiivisena, muuttajana ja säilyttäjänä tai ihminen voidaan nähdä vain yhteiskunnalle välttämättömänä voimavarana, yhteiskunnan pääomana, pääoman tuottajana ja haltijana. Kun näihin eri näkemysihin ihmisestä liitetään ikä ja vanheneminen, niin voidaan kysyä: ”Onko ihminen iän myötä kehittyvä ja oppiva, taantuva vai paikallaan pysyvä, vai onko hän ylipäättänsä muuttuva tai muuttumaton?” Kaikki sellaiset toiminnot, jotka edistävät yksilön, hänen perheensä, lähiympäristönsä tai koko yhteiskunnan hyvinvointia tulee katsoa yksilön aktiviteetiksi. Tätä aktiivista toimintaa on myös maksetun työn ja tuotannon ulkopuolella. (Marin 2002, 90-91.)

Suomessa on tärkeää yleisen koulutustason nostaminen. Elinikäisen oppimisen periaatteiden mukaisesti on aikuisväestön osaamishaasteisiin vastattava. Verkostomainen toiminta on kehittynyt yritystoiminnassa, ja samalla siinä rinnalla on kasvanut myös tietointensiivisyys. Yritysten keskittymisessä

ydinosaamiseensa, muun osaamisen ja tiedon hankinta ulkopuolelta on tullut mahdolliseksi verkostoyhteistyön kautta. Tiedon ja osaamisen kasvu ja hallinta pyritään turvaamaan verkoston avulla. (Valtion tiede- ja teknologianeuvosto 2000,4, 63).

Nyky-yhteiskunnassa vanhojen ihmisten elämän aikana hankkimaansa tietopääomaa pidetään vanhentuneena ja heidän koulutustaan ja titteliään ei enää arvosteta eikä heidän kokemustaan oteta huomioon. Tällöin on vaarana, että vanheneva väki heitetään yhteiskunnan arvokkaana pidetyn kulttuurisen järjestelmän ulkopuolelle. (Marin 2002, 107.) Professori Risto Rinteen mukaan elinikäinen oppiminen koskettaa sekä työikäistä että eläkkeellä olevaa väestöä. Työympäristöt ovat muuttuneet siitä, mihin työntekijät ovat aikanaan sosiaalistuneet. Työelämän jättäneistä aktiivisista kansalaisista on hetkessä tullut passiivisia sivusta seuraajia, joista on vain ajateltu koituvan menoja ja kustannuksia. Tämän käsityksen on kuitenkin muututtava, sillä nykyään ihmiset elävät kauemmin ja terveempinä. Työn päättymisen jälkeen oppimiseen tarjoutuu lisääntyvästi haasteita. Teknologian kehittyminen on vaikuttanut voimakkaasti asiointiin, vapaa-aikaan ja ihmissuhteisiin. Vaikuttaminen nyky-yhteiskunnassa ja osallistuminen aktiivisesti päätöksen tekoon tarvitsevat tuekseen uuden oppimista. (Rinne 2010.)

Tutkimus on ottanut käyttöön vanhuutta erottelevana tekijänä käsitteet kolmas ja neljäs ikä, vaikka näitä käsitteitä on voimakkaasti kritikoitu. Kyseessä ei ole suoranaisesti ikäpohjainen erottelu vaan erottelu, joka pyrkii näkemykseen kahdenlaisesta toiminnallisesta vanhuudesta. Kolmas ikä kuvaa sitä elämän vaihetta, joka on keskiaikuisuuden jälkeinen elämänvaihe. Kronologisen iän perusteella tämä on useimmilla ikävuosien 55/60 - 80/85 välillä, joka voi siis olla varsin pitkä elämänvaihe. Kolmatta ikää on pidetty vapauden ja elämän todellisen toteutumisen ajanjaksona. Se nähdään valtavana yhteiskunnallisena voimavarana, niin liike-elämään, vapaaehtoistyöhön, koulutukseen, kulttuuri-elämään kuin perhesukupolvien välisten suhteiden hoitamiseen. Tämä voi asettaa liiallisia paineita kulutukseen, osallistumiseen ja hyödyllisenä olemiseen ja tällöin vaarana on pettymyksen aiheuttaminen. (Marin 2002, 116.)

Jyväskylässä Ikääntyvien yliopistossa vuonna 1986 toteutetussa tutkimuksessa

(Ruoppila 2002) selvitettiin ikäihmisten atk-käyttötaitojen opiskelua ja oppimista. Tutkimukseen osallistuneilla ikäihmisillä ei ollut aikaisempaa kokemusta tietokoneen käytöstä. Tutkimuksen aluksi selvitettiin opittavaan asiaan suhtautumista ja sen jälkeen seurattiin iäkkäiden henkilöiden oppimista ja lopuksi opiskelutuloksia verrattiin vastaavan kestoisten kurssien tuottamiin atk-käyttötaitoihin peruskoulun seitsemäsluokkalaisilla ja lukion kakkosluokkalaisilla. Iäkkäiden kurssilaisten oppimistulokset olivat parempia kuin tutkimukseen osallistuneiden peruskoululaisten ja lähes samantasoiset kuin lukion kakkosluokkalaisten. Tehdyn tutkimuksen tärkein huomio oli, että ikäihmisetkin oppivat uusia täysin vieraita taitoja, joista heillä ei ollut mitään aikaisempaa kokemusta, mikäli he halusivat oppia näitä taitoja. (Ruoppila 2002, 128-129.)

Aikuisopiskelussa tavoitteet ovat jaettu pääsääntöisesti instrumentaaliin ja ekspressiivisiin, vaikka käytännössä yksittäisen opiskelijan päämääriä tutkittaessa ei näitä voi puhtaasti osoittaa. Aiemmissä tutkimuksissa opiskelun tavoitteina iäkkäillä henkilöillä on tuotu esille henkisen kasvun ja itsensä kehittämisen ohella myös sosiaalisten suhteiden ylläpito, vapaa-ajan mielekäs käyttö sekä yhteiskunnan aktiivisena jäsenenä pysyminen taitoja. (Ruoppila 2002, 129.)

Elinikäistä oppimista voi tapahtua hyvin erilaisissa elämäntilanteissa sekä toisaalta virallisissa ja epävirallisissa organisaatioissa. Iäkkäiden henkilöiden opiskelun ovat elinikäisen opiskelun tutkijat alkaneet jakamaan formaalin, nonformaalin ja informaalin oppimisen muotoihin. Formaali muoto tarkoittaa osallistumista organisoituun ja systemaattiseen opiskeluun ja nonformaali opiskelu koostuu puolestaan harrasteopinnoista, joita järjestävät eri laitokset ja järjestöt, ja opinnot ovat muodollisen koulutusjärjestelmän ulkopuolisia opintoja. Itseohjautuva oppiminen ja arkipäiväoppiminen kuuluvat informaaliseen oppimiseen, joka koostuu yksilön tapahtumista, joiden kautta yksilö omaksuu arvostuksia, tietoja ja taitoja sekä suoranaisten omakohtaisten kokemustensa tai ympäristönsä vaikutusten kautta suhtautumistapoja sekä taitoja. (Ruoppila 2002, 130.)

Niemelä (2001, 25) painottaa, että osa oppimisen verkostoa on oppiva organisaatio, joka sisältää ainakin seuraavat asiat:

- 1) Yhteisön jäsenillä on uuden oppimisen halu ja taito.
- 2) Yhteisöllä on selkeä suunta ja strategia.
- 3) Yhteisö rohkaisee erilaisia oppimistapoja.
- 4) Yhteisö pitää yhteyttä uuden tiedon lähteisiin (tutkimus, oppilaitokset).

Tietoyhteiskunnassa yhteisön strategian tärkein sovellusalue on osaamisen kehityssuunnitelma, joka kertoo sen minkä osaamisen varassa yhteisö aikoo selviytyä tulevaisuudessa. Osaamisen kehityssuunnitelma tunnistaa osaamisen kehittämisen formaalit, nonformaalit ja informaaliset tavat ja huomioi myös sattuman mukana olon sallien tavoitteen kannalta tarkoituksenmukaisen ja tuloksellisen toiminnan. (Niemelä 2001, 25).

Suomalaisissa talouksissa oli vuonna 2012 useita internetliittymiä. Noin 45 prosenttia talouksista omistaa monta liittymää. (Tilastokeskus 2013). Monia yhteiskunnan palveluita on siirtynyt internetiin sähköisessä muodossa käytettäväksi, ja tämän hetken ikäihmisten valmiudet seurata mukana ovat puutteelliset. Henkilökohtainen asiakaspalvelu muuttuu maksulliseksi, ja olemassa olevien palveluiden hinta kohoaa. Näin ikäihmisillä on vaarana sosiaalinen syrjäytyminen, kun digitalisoitumisen johdosta he eristyvät, koska he eivät käytä sähköisiä palveluita. Kataisen hallitus on huomionnut ikääntyneet toteamuksella, digitaalisen syrjäytymisen torjumista kehittämällä ikäihmisille suunnattujen palvelu- ja teknologiainnovaatioita sekä tukemalla verkkopalveluosaamista. Myös Eläkeläiset ry:n puheenjohtaja Kalevi Kivistö totesi, että tietoteknisten taitojen ja välineistön puutteen johtavan vanhemmilla sukupolvilla sähköisten palvelujen saavuttamattomuuteen tai heidän joutuvan maksamaan palveluista kohtuuttomia kustannuksia. Kivistö vaati ikääntyville tietotekniikan koulutuksen riittävää tarjontaa. (Linna 2012, 16.)

Tutkimuksissa on todettu, että tietojärjestelmien hallinta ja sen myötä internetin jatkuva käyttö korreloivat voimakkaasti ja positiivisesti ikäihmisten yleisen

aktiivisuuden kanssa. (Näsi, Räsänen & Sarpila 2011,1). Ne, jotka ovat aktiivisia, käyttävät enemmän myös sähköisiä palveluja.

3.2 Tieto ja tietojärjestelmät

Tietoyhteiskunta määriteltiin vuonna 1998 kansallisessa tietoyhteiskuntastrategiassa (Sitra 1998) seuraavasti:

”Tietoyhteiskunnassa tieto ja osaaminen ovat sivistyksen perusta ja keskeinen tuotannontekijä. Tieto- ja viestintäteknikka tukee laajasti yksilöiden, yritysten ja muiden yhteisöjen vuoro vaikutusta, tiedon välittämistä ja hyödyntämistä sekä palveluiden tarjoamista ja niiden saavuttamista.” (Sitra 1998, 6.)

Tietojärjestelmien peruskäsitteissä keskeisin on tiedon käsite. Tieto on ATK-sanakirjan mukaan ihmisten ymmärtämää asiaa (informaatiota) tai ilmaistuna konkreettisesti esitysmuodossa (data). Data voidaan käsittää tiedon esitystä luettavassa, viestittävässä tai käsiteltävässä muodossa kuvaten jonkin kohteen ominaisuutta reaali maailmassa rakenteettomana faktana. Informaation merkitys on tiedon lisäys, joka on tuloksena ”raakadatan” tulkitsemisesta tuottamaan ihmiselle mielle tai merkitys datasta. Tilanteesta riippuen sama tieto voi olla sekä informaatiota että dataa riippuen siitä, minkä tulkinnan kautta tietoa tarkastellaan. Tietojenkäsittelyksi kutsutaan tietoihin kohdistuvia toimituksia, kuten laskutoimitukset, uudelleen järjestelemiset, yhdistelyt tai valinnat, jotka voivat tapahtua joko manuaalisesti ihmistyövoiman suorittamana tai tietokoneita ja ohjelmistoja apuna käyttäen automaattisesti. (Pohjonen 2002, 4.)

Tietohuollon sanaston mukaan *”Tietojärjestelmä on järjestelmä jonkin yhtenäisen, pysyväisluonteisen tietojenkäsittelykokonaisuuden suorittamiseen. Tietojärjestelmän muodostavat tiedot ja niiden käsittelysäännöt, käsittelyn henkilö- ja laiteressit sekä tiedonsiirtolaitteet ja toimintaohjeet.”* (TEPA – Sanastokeskus TSK:n termipankki 2013.) Tietojärjestelmä käsitteenä on siten laajempi kokonaisuus kuin pelkät ohjelmistot. Tietojärjestelmän tarkoitus on tehostaa tai helpottaa jotakin toimintaa tai tehdä toiminta mahdolliseksi käsittelemällä tietoja. Tietojärjestelmä koostuu ihmisistä, tietojenkäsittelylaitteista, tiedonsiirtolaitteista ja ohjelmista.

Se on myös abstrakti systeemi muodostuen tiedoista ja niiden käsittelysäännöistä. (Pohjonen 2002, 6.) Tietojärjestelmien rinnalla käytetään usein käsitettä informaatioteknologia (IT), joka viittaa vahvasti sähköiseen teknologiaan käsittäen sekä laitteet (esim. mikrotietokoneet, tv- ja radiolaitteet sekä matkapuhelimet) että sisältötuotteet (esim. tietokoneohjelmat ja internetpalvelut). (Hetemäki 1999,79).

Tietojärjestelmän ei tarvitse kuitenkaan olla automaattinen eikä muodostua ohjelmistoista ja automaattisista tietojenkäsittelylaitteista sisältyvästä kokonaisuudesta, vaan se voi olla manuaalinen järjestelmä. Teknologian kehittymisen myötä on aiemmin manuaalisena tietojenkäsittelykäytännöt voitu automatisoida. Automatisointi ei välttämättä ole järkevää kaikissa tapauksissa tai edes mahdollistakaan, joten erittäin nykyaikaisetkin tietojärjestelmät koostuvat sekä automaattisista että manuaalisista osista. Näillä automaattisella ja manuaalisella osalla on rajapinta toisiinsa sekä tietojärjestelmän toimintaympäristöön. Rajapinta määrittelee järjestelmän syötteen ja tulosteet eli sen, minkälaista tietoa ja missä muodossa järjestelmä pystyy vastaanottamaan, sekä minkälaisia tulosteita se näistä tiedoista tuottaa. Tietojärjestelmän käsite on vieläkin laajempi kuin edellisen kappaleen antama määritelmä, kun se pitää sisällään myös tietojenkäsittelyn ympäristön erilaiset organisaationaliset, sosiaaliset ja inhimilliset ulottuvuudet. (Pohjonen 2002, 6.)

Tietojärjestelmät voidaan jaotella niillä suoritettavien toimintojen mukaan. Näitä jaotteluita ovat mm. toimistoautomaatio-, tapahtumankäsittely-, suorakäsittely-, eräkäsittely-, reaaliaika-, päätöstuki-, johdon- sekä asiantuntija- ja tietämuspohjaiset järjestelmät. Toimistoautomaatiojärjestelmiä käytetään päivittäisessä työssä pienten töiden automatisointiin. Tällaisia sovelluksia ovat mm. tekstinkäsittely-, taulukkolaskenta-, sähköposti- ja kalenteriohjelmistot. Tapahtumankäsittelyjärjestelmät ovat yleensä tietokantaohjelmistoja joita voivat käyttää useampi käyttäjä yhtä aikaa, ja ne käsittelevät organisaation erilaisia tapahtumia ja transaktioita. Suorakäsittelyjärjestelmässä käyttäjä on tosiaikaisessa yhteydessä tietokantaan, jolloin toiminnot käsitellään heti. Eräkäsittelyjärjestelmässä tapahtumat kerätään ja suoritetaan myöhemmin. Näitä tapahtumia voi olla esimerkiksi laskutusjärjestelmät.

Reaaliaikajärjestelmät keräävät tietoa ympäristön toiminnasta, käsittelevät ne ja palauttavat tuloksen ympäristöön, joka tarvittaessa reagoi niiden perusteella. Tällaisia järjestelmiä ovat esimerkiksi prosessinohjausjärjestelmät. Päätöstukijärjestelmät tuottavat informaatiota päätöksen teon tueksi analysoimalla organisaatiota koskevaa tietoa. Johdon tietojärjestelmät auttavat johtoa esimerkiksi organisaation toiminnan ohjauksessa. Asiantuntija ja tietämyspohjaiset järjestelmät ovat sovelluksia jollekin rajatulle erikoisalueelle ja ne sisältävät tietoa ja tapoja tästä alueesta, jolloin järjestelmä pystyy simuloimaan ihmisasiantuntijaa päätöksentekotilanteessa. (Pohjonen 2002, 7.)

On perusteltua väittää, että tietojärjestelmä on kaikissa organisaatioissa, kun ottaa huomioon tietojärjestelmän luonteen. Kaikki tietojärjestelmät eivät ole organisaation formalisti määrittelemiä tai tiedostettuja eikä edes välttämättä automatisoituja (Pohjonen 2002, 8.) Tietojärjestelmien kehittäminen on organisaation oman toiminnan kehittämistä, jolle voidaan asettaa tavoitteita. Se

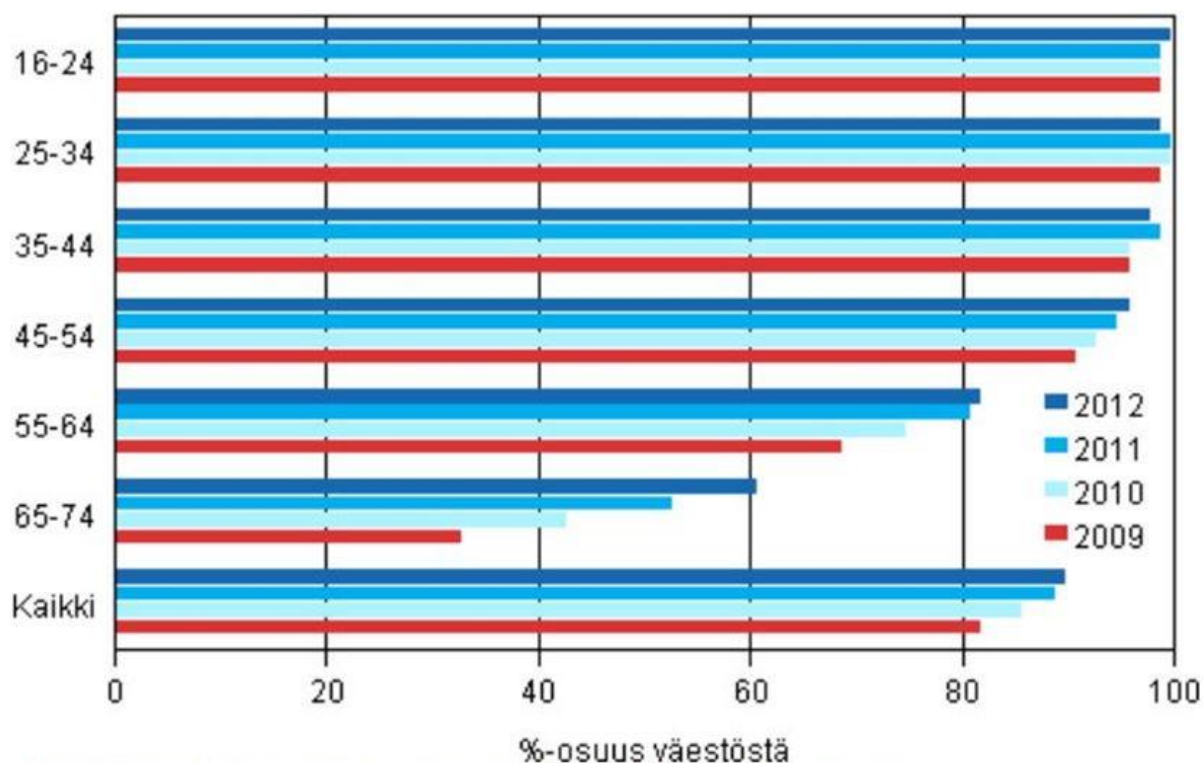
- auttaa organisaatiota suuntautumaan tavoitteisiinsa entistä paremmin
- mahdollistaa vaativimpien tavoitteiden asettamisen
- mahdollistaa jonkin uuden toiminnan
- tehostaa olemassa olevia toimintatapoja.

Organisaation toiminnan kehittämisen on kohdistuttava joko ihmisiin, teknologiaan tai toimintoihin, koska organisaation toiminta perustuu toimenpiteisiin, joita ihmiset tekevät käyttäen apunaan teknologian luomia mahdollisuuksia. Kehittäminen ihmisten kohdalla merkitsee yleensä koulutusta tai työtehtävien ja -olosuhteiden uudelleen järjestelyjä. Yleinen tekninen osaaminen on lisääntynyt, josta seurauksena on ollut teknologian kehittyminen, mutta myös yksittäisiä toimintoja voidaan kehittää luomalla uusia käytänteitä tai arvioimalla ja systematisoimalla toimintoja. (Pohjonen 2002, 14.)

3.3 Informaatioteknologian käyttö

Tietojärjestelmäosaamiseen liittyy läheisesti tietokoneiden käytön mahdollisuus. Internetin käyttö on yleistynyt voimakkaasti viime vuosina etenkin yli 60-vuotiaiden keskuudessa. Kuviosta kaksi on havaittavissa, että vuonna 2012 jo

lähes 90 prosenttia suomalaisista käytti internetiä. Päivittäin nettiä käyttää vain 40 prosenttia yli 65 vuotiaista ja hieman yli 60 % yli 55-vuotiaista. (Tilastokeskus 2013).

KUVIO 2. Suomalaisen internetin käyttö 2009-2012, käyttänyt internetiä viimeisen kolmen kuukauden aikana (Tilastokeskus 2013, hakupäivä 16.10.2013)

Vanhemmat aikuiset käyttävät kaikkialla maailmassa vähiten informaatioteknologiaa hyväkseen toiminnoissaan. Alle 54-vuotiaista 95 prosenttia käyttää internetiä. Noin 50 prosenttia yli 60-vuotiaista ei käyttänyt vielä vuonna 2011 lainkaan informaatioteknologiaa. Toisaalta ne aikuiset, jotka toimivat aktiivisesti vapaa-ajan harrastuksissa, ovat myös aktiivisia internetin käyttäjiä. (Näsi 2013, 41,47.)

Tilastokeskuksen (2013) mukaan suomalaisissa kotitalouksissa oli vuonna 2012 kannettava tietokone 72 prosentilla. Pöytäkoneiden määrä on laskenut tasaisesti, ja niitä oli vastaavana ajankohtana 44 prosentilla talouksia. Älypuhelin tai tablettitietokone oli 49 prosentilla. Kotitalouksista 87 prosentilla oli internetliittymä. Lähes puolet talouksista omisti useita internetliittymiä, joista yksi oli yleensä kiinteä laajakaista ja loput liikkuvia.

4 SOSIAALINEN MEDIA

4.1 Sosiaalisen median muodot

Web-oppaan mukaan sosiaalinen media on viestinnän muoto, joka hyödyntää tietotekniikkaa ja tietoverkkoja, jossa sisältöä tuotetaan ja käsitellään käyttäjälähtöisesti ja vuorovaikutteisesti ylläpitäen ihmisten välisiä suhteita. (Web opas 2013.) Sosiaalinen media vakiintui terminä 2000-luvun alkupuolella, kun MySpace otettiin käyttöön vuonna 2003 ja Facebook vuonna 2004. Sosiaalisen median juuret johtavat Usenetin julkaisuun vuonna 1979, mutta sosiaalisen median alkuperä lienee 20 vuotta sitäkin vanhempi. Sosiaalisen median käytön mahdollistivat Web 2,0 ja User Generated Content (UGC), joiden avulla World Wide Web (WWW) oli sekä kehittäjien että loppukäyttäjien ulottuvilla. (Kaplan & Haenlein 2010, 60.)

Soininen, Wasenius ja Leponiemi (2010, 14) kysyvät: ”Miksi lähteä mukaan yhteisölliseen mediaan ja mitä hyötyä yhteisöllinen media voi tarjota?” Forsgårdin & Freyn (2010, 85) mukaan ihmisen perustarpeita pohjimmiltaan tyydyttävät yhteisöpalvelut, missä kuulutaan yhteisöön ja ollaan vuorovaikutuksessa toisten ihmisten kanssa. NykYTEKniikka on mahdollistanut ihmisen inhimillisen tarpeen ylläpitää monipolviseen vuoropuheluun perustuvia suhteita, mikä on osa henkistä hyvinvointia.

Sosiaaliseen mediaan tai yhteisölliseen mediaan voidaan laskea kuuluvan useita erilaisia sovelluksia, joiden sisältö ja sen tuottaminen poikkeavat toisistaan ; esimerkiksi Youtube on videoidentallennus ja katselufoorumi, kun taas Twitter on tekstipohjainen viestien välitysympäristö. Näsi (2013) viittaa Kaplaniin ja Haenleiniin (2010), joiden mukaan on olemassa kuusi sosiaalisen median tyyppiä. Ne ovat:

1. Sosiaaliset verkkosivut (kuten MySpace ja Facebook)
2. Videoita jakavat sivut (kuten YouTube)
3. Wiki-sivut (informaationsivut kuten Wikipedia, joita käyttäjät voivat vapaasti tuottaa ja muokata)

4. Erilaiset blogit (henkilökohtaiset tai yhteisösivut kuten Twitter)
5. Virtuaaliset yhteisöt (kuten Second Life)

Haenlein ja Kaplan (2010, 62) ovat luokitelleet sosiaalista mediaa sen mukaan, miten paljon käyttäjät tuovat niissä itseään esille ja miten paljon käyttäjät ovat läsnä sosiaalisessa mediassa (taulukko 1). Sosiaalisesta mediasta löytyy kanavia erilaisille käyttäjille. Esimerkiksi Facebook antaa käyttäjilleen keskinkertaisen mahdollisuuden olla läsnä yhteisössä, mutta sen kautta pääsee tuomaan itseään vahvasti esille.

TAULUKKO 1 . Sosiaalisen median luokittelu itsensä esilletuomisen ja sosiaalisen läsnäolon mukaan (Kaplan & Haenlein 2010, 62, hakupäivä 16.10.2013)

		Sosiaalinen läsnäolo ja uutispitoisuus	Sosiaalinen läsnäolo ja uutispitoisuus	Sosiaalinen läsnäolo ja uutispitoisuus
		Matala	Keskinkertainen	Korkea
Itsensä esille tuominen / poissulkeminen	Korkea	Blogit	Sosiaaliset verkostot (Facebook)	Virtuaalimaailmat (Second Life)
	Matala	Yhteisöprojektit (Wikipedia)	Sisältöyhteisöt (YouTube)	Virtuaalipelit (World Craft)

Virtuaalimaailmat ja virtuaalipelit edellyttävät sitä, että käyttäjä on läsnä verkossa samanaikaisesti muiden käyttäjien kanssa. Bloggeja ja Wikipediaa voi toisaalta työstää itselleen sopivana ajankohtana (taulukko 1).

Sosiaalinen media on aktiivinen ja nopeasti muuttuva viestintäkanava. Tieto vanhenee nopeasti, ja siksi etenkin yritysten ja yhteisöjen pitää olla tietoisia sosiaalisen median käyttämisen edellytyksistä. Kaplan ja Haenlein (2010, 65-67) kehoittavat yrityksiä valitsemaan käytetyt sosiaalisen median kanavat huolella, koska sosiaalinen media edellyttää pääsääntöisesti aktiivista otetta. Esimerkiksi Facebookiin voi kirjoittaa ilman valvontaa, mikä mahdollistaa myös sen, että kaikki viestit eivät ehkä tue yrityksen tai yhteisön tavoitteita. Onkin tärkeää, että sosiaaliseen mediaan liittyvä osaa valita käyttökelpoisimman valmiin sovellutuksen, mikäli taidot eivät riitä oman sovellutuksen työstämiseen. Sosiaalisessa mediassa on aina varauduttava tietojen päivitykseen ja vanhentuneiden tietojen poistamiseen.

Jos yritys tai yhteisö on mukana monessa mediassa, pitää arvioida työhön kuluvaa aikaa suhteessa saavutettaviin etuihin. Tärkeää on jo alkuvaiheessa päättää, kenellä on oikeudet tehdä muutoksia sivuille. Sosiaalinen media ei kuitenkaan korvaa muita viestintävälineitä. Usein paras tulos saavutetaan yhdistelemällä erilaisia viestintäkanavia. (Kaplan & Haenlein 2010, 65-67)

Sosiaalisen median valinneeen yhteisön tai yksilön on pyrittävä olemaan mielenkiintoinen seurattava. Siksi on tärkeää selvittää, mikä sivuilla kävijöitä erityisesti kiinnostaa ja pyrkiä täyttämään heidän toiveitaan. Sosiaalisen median kanssa on oltava nöyrä ja opeteltava eri sovellutusten tavat toimia. Vain sillä tavoin voi välttää ikäviä seuraamuksia. Sosiaalisessa mediassa pitää olla rehellinen ja tulla lähelle sekä käyttää sellaista kieltä, mitä mediaa seuraavat ymmärtävät. (Kaplan & Haenlein 2010, 67)

Sosiaalinen media muuttuu koko ajan. Sen sovellutukset sopivat yksittäisille henkilöille, yhteisöille ja yrityksille. Yritysten ei tarvitse olla isoja ja kansainvälisiä ollakseen osallisena tässä mediassa. Uudet liikuteltavat välineet (iPhone, iPad) mahdollistavat lähes kokonaan ajasta ja paikasta riippumattoman sosiaalisen median hyödyntämisen.

4.2 SF-Caravan jäsenyhdistykset sosiaalisessa mediassa

SF-Caravan ry:n kuuluu 73 jäsenyhdistystä (SF-Caravan ry 2013a). Näistä yhdistyksistä internetsivustoa ei ole kuudella yhdistyksellä. Keskustelusivusto on 12 yhdistyksellä, ja näistä sivustoista seitsemän on suljettuja sivuja, joihin vain yhdistyksen omilla jäsenillä on mahdollisuus osallistua. Facebook-yhteisösivut ovat vain 11 yhdistyksellä. Vain kolmella yhdistyksellä oli sekä internet-, keskustelu- ja Facebook-sivusto käytössä. (taulukko 1).

TAULUKKO 2. Yhteisöllisen median esiintyminen jäsenyhdistyksissä (N=72)

Internetsivut		Keskustelusivut		Facebook-yhteisösivut		Kaikki kolme sivustoa	
kpl	%	kpl	%	kpl	%	kpl	%
66	91	12	16	11	15	3	4

Taulukosta kaksi voidaan nähdä, että internetsivut on valtaosalla (91 %) yhdistyksistä, mutta yhteisöllisyyttä lisäävät sivustot, kuten keskustelusivut (16 %) tai Facebook-sivut (15 %) ovat pienellä osalla yhdistyksiä. Lisäksi on muutamia (4 %) yhdistyksiä, joilla on kaikki nämä kolme sivustoa käytössä.

Yhdistysten toiminta voidaan jakaa toiminnaltaan kahteen merkittävään osa-alueeseen, yhdistystoimintaan ja liiketoimintaan. Liiketoimintaa harjoittaa 71 % yhdistyksistä, eli yhdistyksillä on joko omistuksessa tai vuokralla maa-alue, jolla harjoitetaan leirintäaluetoimintaa. Vaikka yhdistystoiminta on harrastustoimintaa, on yhdistyksille liiketoiminnan harjoittamisen vuoksi tullut paineita taloudelliseen menestymiseen. Yhteisöllinen viestintä vaikuttaa liiketoimintaan siten, että potentiaaliset asiakkaat perustavat ostopäätöksensä internetistä saatuun informaatioon. Organisaation johdon on siis ymmärrettävä toimintakentässään tapahtuva merkittävä strateginen muutos, joka on seurausta yhteisöllisen viestinnän kahdensuuntaisuudesta (Soininen, Wasenius & Leponiemi 2010, 16). Tähän muutossaasteeseen on tällä hetkellä vain muutama karavaanariyhdistys vastannut.

Vaikka karavaanariyhdistysten toimihenkilöt ovat usein keski-ikäisiä tai vanhempia, ei se välttämättä ole este osata tai oppia sosiaalisen median käyttöä. Tutkimuksissa on nimittäin havaittu, että tietojärjestelmien hallinta ja sen myötä internetin jatkuva käyttö korreloivat voimakkaasti ja positiivisesti ikäihmisten yleisen aktiivisuuden kanssa (Näsi, Räsänen & Sarpila 2011,1).

5 YHDISTYSTOIMINTA

”Jokaisella on yhdistymisvapaus. Yhdistymisvapauteen sisältyy oikeus ilman lupaa perustaa yhdistys, kuulua tai olla kuulumatta yhdistykseen ja osallistua yhdistyksen toimintaan. Samoin on turvattu ammatillinen yhdistymisvapaus ja vapaus järjestäytyä muiden etujen valvomiseksi” (Suomen perustuslaki 11.6.1999/731, 13 §.)

Suomalaiset voivat yhdistymisvapausoikeuden kautta perustaa yhdistyksiä, mutta heillä on myös oikeus pyrkiä jäseneksi ja osallistua näiden yhdistysten toimintaan sekä erota yhdistyksestä. Yhdistymisvapaus antaa oikeuden myös olla kuulumatta yhdistykseen. Yhdistymisvapauteen kuuluu myös se, että yhdistys voidaan purkaa jäsenistön niin päättäessä. Oikeuden päätöksellä yhdistyksen lakkauttaminen on mahdollista vain laissa määrättyin edellytyksin. Yhdistyslaki asettaa rajoituksia yhdistyksien niiden toiminnalle ja ideologialle. (Loimu 2012, 21-22.)

Yhdistysmuotoista toimintaa voi harjoittaa ilman yhteenliittymän rekisteröintiä. Rekisteröimätön yhdistysmuotoista toimintaa harjoittava yhteenliittymä ei ole oikeustoimikelpoinen eikä oikeushenkilö, jolloin se ei voi omissa nimissään tehdä sitoumuksia eikä kantaa, vastata tai saada oikeuksia. Tällaisen yhdistyksen puolesta sitoumuksia tehneet henkilöt ovat henkilökohtaisesti ja yhteisvastuullisesti vastuussa sitoumuksista. (Lydman, Alakare, Björklund, Kempainen, Laaksonen & Leppä 2005, 187.)

Yhdistyksen tunnusmerkit täytyvät, jos yhteenliittymällä on vähintään kolme jäsentä ja sen toiminta on pysyväksi tarkoitettua aatteellista toimintaa. Yhdistyksen jäsenenä voi olla luonnollisia henkilöitä eli ihmisiä tai oikeushenkilöitä kuten muita yhdistyksiä, osakeyhtiöitä tai kuntia. (Loimu 2012, 23.)

Yhdistyslain lisäksi, joka on yleislaki yhdistysten toimintaa ohjaavia lakeja ja asetuksia, ovat yhdistyksen omat säännöt, jonka yhdistyslaki vaatii sekä

kirjanpitolaki, kirjanpitoasetus, tilintarkastuslaki, rahankeräyslaki, arpajaislaki, hankintalaki, työsuhdetta koskevat lait sekä valtionavustuslaki. (Kepa, 2013).

Loimun (2012, 67-73) mukaan yhdistyksen jäsenillä on päätösvalta yhdistyksissä ja hallintovalta on yhdistyksen hallituksella, jonka tulee yhdistyslain (26.5.1989/503) 35 §:n mukaan hoitaa yhdistyksen asioita huolellisesti lain ja sääntöjen sekä yhdistyksen päätösten mukaisesti. Hallitus on yhdistyksen jäsenten valitsema ja yhdistyksen sääntöjen määräysten mukainen toimihenkilöjoukko, jolla on toimeenpanovalta ja vastuu.

Loimu (2012) listaa, että hallituksen hallintovaltaan kuuluu yhdistyslain (26.5.1989/503) mukaisesti seuraavia toimintoja:

- jäsenluettelon pitäminen
- yhdistyksen kokouksen koollekutsuminen yhdistyksen sääntöjen mukaisesti
- erillisen äänestystilaisuuden järjestäminen, postiäänestyksen tai tietoliikkeyhteydellä tai muulla teknisellä apuvälineellä suoritettavan äänestyksen järjestäminen
- erillisen äänestyksen, edellä mainitulla tavalla järjestetyn äänestyksen pöytäkirjan laatiminen
- yhdistyksen edustajana toimiminen
- huolehtiminen yhdistyksen kirjanpidon lainmukaisuudesta ja varainhoidon luotettavasta järjestämisestä
- yhdistyksen omaisuuden luovuttamisesta konkurssiin
- toiminnantarkastajan avustamisesta tilintarkastuslain määräyksen mukaan
- muiden lakien mukaiset tehtävät.

Loimu (2012) toteaa, että tämän lisäksi hallitus voi lain mukaan hoitaa:

- jäsentietojen luovuttamisen ulkopuolisille
- jäsenten ottamisen yhdistykseen, ellei yhdistyksen säännöt toisin määrää
- kanteen nostamisen yhdistystä vastaan, jos se on tehnyt moitteeseen varaisen päätöksen
- yhdistyksen nimenkirjoitusoikeuden antamisen yhdistyksen sääntöjen mukaisesti

- toiminta purkautuneen yhdistyksen selvitysmiehenä, ellei ole valittu muuta selvitysmiestä tai muita selvitysmiehiä
- yhdistyksen omaisuuden myyminen, vaihtaminen ja kiinnittäminen yhdistyksen sääntöjen mukaisesti.

Loimu (2012) täydentää, että hallituksen toimeenpanovallan käyttöön kuuluvia asioita voi olla lueteltuna yhdistyksen säännöissä. Näitä voivat olla seuraavat:

- yhdistyksen kokoukselle esitettävät asiat kuten kunniajäsenten esittäminen ja jäsenten tekemien aloitteiden liittäminen kokouksen asialistaan hallituksen lausunnolla varustettuna
- yhdistyksen kokousten asioiden valmistelu sekä kokouksen päätösten toimeenpano
- yhdistyksen toimihenkilöiden ottamien ja erottaminen sekä työsuhteiden ehdoista sopiminen
- yhdistyksen talouden hoito. (Loimu 2012, 67-70.)

SF-Caravan ry:n jäsenyhdistyksissä toimitaan yhdistyslain mukaan. Riippuu yhdistyksen koosta ja säännöistä, missä laajuudessa yhdistyksen hallitukselle kuuluu edellä mainittuja tehtäviä. SF-Caravan ry:n jäsenyhdistyksissä ylin päätäntävalta on jäsenillä, jotka pääsevät vaikuttamaan oman jäsenyhdistyksensä yleiskokouksissa. Yhdistysten hallitukset on valjastettu toimimaan yleiskokouksissa vahvistettujen suuntaviivojen mukaisesti. SF-Caravan ry:n eli liiton kokouksissa on äänivalta sen 73 jäsenyhdistyksellä.

6 TUTKIMUS JA SEN TOTEUTTAMIEN

6.1 Tutkimusongelma ja lähestymistapa

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena on selvittää jäsenyhdistysten toimihenkilöiden tietotekniikan, sosiaalisen median ja tietojärjestelmäosaamisen taso sekä tietojenkäsittelytaitojen kehittämistarpeita ja tuottaa näistä tietoa keskusjärjestölle SF-Caravan ry:lle koulutuksen järjestämiseen liittyvien päätösten teon tueksi. Eri puolilla Suomea sijaitsevien karavaanariyhdistysten tarkoituksena on kehittää ja edistää yhdistystoimintaa sekä jäseninään olevien matkailuajoneuvon käyttäjien yhteisiä pyrkimyksiä. Opinnäytetyö kohdentuu yhdistysten hallitusten jäseniin. SF Caravan ry:n toiminnanjohtaja Timo Piilosen (Piilonen 12.4.2010, haastattelu) mukaan myös keskusjärjestöllä on selkeä näkemys siitä, että yhdistysten toimihenkilöiden tietotekniikan taitoja tulisi kehittää.

Työssä selvitetään SF-Caravan ry:n jäsenyhdistysten informaatioteknologian koulutustarpeita. Tutkimuskysymyksiksi muodostuivat :

- Millainen on SF-Caravan ry:n jäsenyhdistysten toimihenkilöiden tietojenkäsittelyn ja tietojärjestelmäosaamisen taso maantieteellisesti alueittain?
- Miten SF-Caravan ry:n jäsenyhdistyksessä suhtaudutaan tietojärjestelmiin ja sosiaalisen median koulutustarpeisiin?
- Millaista koulutusta SF-Caravan ry voisi tarjota jäsenyhdistyksilleen tietojärjestelmä-osaamistason kohottamiseksi?

Opinnäytetyön tavoitteena oli tuottaa toimeksiantajaorganisaatiolle tietoa päätöksenteon tueksi tarvittavan koulutuksen kohdentamisesta jäsenyhdistysten toimihenkilöille. Aineiston hankinta tapahtui strukturoidulla kyselylomakkeella, ja tämän kartoituksen perusteella muodostettiin käsitys tietotekniikan osaamisen tasosta ja kehittämistarpeista sekä sosiaalisen median käytöstä. Tietoteknisten taitojen, järjestelmien ja sosiaalisen median hallinta on

tullut välttämättömäksi yhdistystoiminnassa. Ilmiönä tietojärjestelmäosaamista on tutkittu paljon (esim. Näsi 2013; Linna 2012; Laiho 2011).

Tässä kehittämistyössä osaamisen selvittäminen rajattiin tietyn harrastajaryhmän osaan (karavaanariyhdistysten toimihenkilöt) ja siitä ryhmästä esiin nousseisiin toimihenkilöiden osaamisen tarpeisiin. Kehittämistyössä huomioitiin myös vastaajien ikä, koska harrastajajoukon keski-ikä on korkea, ja yhdistysten toimihenkilöiksi valikoituu harrastustoiminnan vanhempaa ikäpolvea.

Työlle parhaiten sopivan lähestymistavan määrittää kehittämistehtävän tavoite. Kehittämistyöhön on olemassa useita erilaisia lähestymistapoja kuten tapaustutkimus, toimintatutkimus, konstrukttiivinen tutkimus, innovaatioiden tuottaminen, ennakointi ja verkostotutkimus. Tapaustutkimus on todennäköisin silloin, kun pyritään tuottamaan kehittämissuhteita kun taas konstrukttiivisessa tutkimuksessa pyritään tuottamaan konkreettisia toimintatapoja tai -malleja. Innovaatioiden tuottaminen on pitkälti päällekkäinen konstrukttiivisen tutkimuksen kanssa, missä merkittävin ero on tuotoksen uutuudessa. Toimintatutkimus painottuu tutkitun tiedon tuottamiseen ja käytännön toiminnan muuttamiseen samanaikaisesti. Ennakointia käytetään usein tapaus-, toiminta-, ja konstrukttiivisen tutkimuksen yhteydessä. Verkostotutkimuksessa tuotetaan tietoa yritysten välisistä suhteista ja verkostoista. Kuitenkin nämä lähestymistavat ovat osin päällekkäisiä, joten kehittämishankkeessa voi olla piirteitä useasta eri lähestymistavasta. (Ojansalo, Moilanen & Ritalahti 2009, 36-39.) Tämän opinnäytetyön lähestymistapana on tapaustutkimus.

Tutkimusotteen valintaan vaikuttaa tutkittava ilmiö. Määrällinen tutkimus (kvantitatiivinen) etenee selvien vaiheiden ja sääntöjen mukaan, kun taas laadullisessa (kvalitatiivisessa) tutkimuksessa ei ole selvää etenemispolkua ja sitä voidaan pitää hyvin joustavana lähestymistapana, jossa on sija tutkijan omalle tulkinnalle. Määrällisessä tutkimuksessa on olemassa tietyt tilastotieteen tulkintasäännöt ilman tulkinnanvaraa. (Kananen 2010, 43.)

Ennen kvantitatiivisen tai kvalitatiivisen menetelmän valintaa on pohdittava mitä tietoa kehittämistyöhön tarvitaan ja mihin tarkoitukseen sitä aiotaan käyttää. Kehittämistyöhön saatava tieto on erilaista menetelmästä riippuen ja tuottaa erilaisia näkökulmia kehittämistyöhön. On hyvä käyttää erilaisia menetelmiä kehittämistyössä täydentämään toinen toisiaan, jolloin saadaan kehittämistyöhön liittyvään päätöksentekoon varmuutta. (Ojansalo & kumppanit, 40.)

Kvantitatiivinen tutkimus edellyttää teoriapohjaa ja ilmiön tuntemista. Tutkimus etenee vaihe vaiheelta tilastotieteen sääntöjen mukaisesti. Tutkimuksessa ongelman ratkaisuksi kerättävän aineiston kysymykset ovat tutkimusongelmasta johdettuja kysymyksiä. Tiedonkeruumenetelmänä käytetään kyselylomaketta, jonka laatiminen edellyttää tietoa ilmiöstä. (Kananen 2010, 74.)

Kanasen (2010, 41) mukaan todennäköisin tutkimusmenetelmä uuden ilmiön tai ilmiön, josta tiedetään vähän, on kvalitatiivinen eli laadullinen tutkimus. Parhaiten kvalitatiivinen tutkimus soveltuu seuraaviin tilanteisiin:

- ilmiöstä ei ole tietoa, teorioita, tutkimusta
- syvällisen näkemyksen saaminen ilmiöstä
- uuden teorian ja hypoteesin luominen
- käytetään triangulaatiosta
- ilmiöstä halutaan hyvä kuvaus

Laadullisen ja määrällisen analyysin ero on vaikeasti määriteltävissä, ja sen raja on todellisuudessa liukuva. Määrällisellä eli kvantitatiivisella tutkimuksen keinoilla kuten kyselylomakkeilla, voidaan kerätä tehokkaammin analyttisesti helpommin hallittavaa aineistoa kuin laadullisella eli kvalitatiivisilla tutkimushaastatteluilla. (Toivonen 1999, 98, 104).

Tässä kehittämistyössä lähestymistapa oli tapaustutkimus, jossa käytettiin kvantitatiivista menetelmää tutkimusaineiston hankkimiseksi. Ojansalo & kumppaneiden (2009, 37-38) mukaan kehittämistyön lähestymistavaksi sopii hyvin tapaustutkimus, kun tutkitaan syvällisesti jotain kohdetta sen omassa ympäristössä, jolloin kehittämisen kohde voi olla mm. yrityksen osa, tuote,

palvelu toiminta tai prosessi, ja tutkimus tuottaa tietoa ilmiöstä sen todellisessa toimintaympäristössä. Tämä tukee tapaustutkimuksellisen lähestymistavan valintaa vaikka, kehittämistyössä on myös konstruktivisen tutkimusmenetelmän tunnusmerkkejä.

Tapaustutkimuksessa voidaan käyttää monenlaisia menetelmiä, että saadaan monipuolinen ja kokonaisvaltainen kuva tutkittavasta tapauksesta. Aineistonkeruussa voidaan käyttää sekä laadullisen että määrällisen tutkimuksen menetelmiä tai näitä yhdistelemällä. (Ojansalo & kumppanit 2009, 55.) Käytin opinnäytetyön aineiston keruussa kvantitatiivista menetelmää, koska perusjoukko oli iso, ja strukturoitu kysely tuotti mielestäni parhaiten ja kattavimmin tietoa tutkittavasta ilmiöstä.

6.2 Kysely aineistonkeruumenetelmänä

Ojansalon ja kumppaneiden (2009, 55) mukaan tiedonkeruumenetelminä käytetään usein erilaisia haastatteluja, koska tapaustutkimuksessa tyypillisesti tutkitaan ihmisen toimintaa eri tilanteissa luonnollisessa ympäristössä. Myös määrällisen tutkimuksen menetelmiä kuten kyselyjä voidaan käyttää tapaustutkimuksessa. Tässä tutkimustyössä kyselyn käyttäminen oli luonteva ja aikaa säästävä tiedonkeruumenetelmä, koska yhdistykset sijaitsevat eripuolella Suomea ja yhdistyksiä oli suuri määrä. Haastattelututkimukseen olisi kulunut huomattavasti aikaa sekä haastattelun tekeminen olisi aiheuttanut mittavia kustannuksia.

Järvinen ja Järvinen (2011, 56) toteavat, että kyselyllä (survey) saadaan laajasta joukosta nopeasti ja edullisesti, mutta vaarana on, että kyselyn vastausprosentti saattaa jäädä liian alhaiseksi, tai vastaajajoukko ei olekaan otosjoukon kaltainen. Toisaalta riippumattomia muuttujia tutkija ei voi kyselyssä manipuloida.

Kehittämistyötä tukevana menetelmänä kysely sopii tiedonkeruumenetelmäksi, kun aihealue tunnetaan hyvin, mutta tiedon paikkansa pitävyydestä halutaan varmistua. Ennen kyselyn toteuttamista on selvitettävä, mitä tietoa tarvitaan, ja

kuinka saatu tieto sitten analysoidaan. Kyselyn kysymysten tulee olla yksiselitteisiä ja helposti vastattavissa sekä perustua olemassa olevaan tietoperustaan, jonka käsitteet muutetaan mitattaviksi muuttujiksi. Keskeistä kyselyssä on otoksen ja perusjoukon määrittäminen johtopäätösten ja tulosten yleistämiseen. (Ojasalo & kumppanit, 41.)

Kyselyä tehtäessä tutkija toivoo teorian saavan vahvistusta, mutta tutkijan pitää myös varautua siihen, että teoria pitää hylätä kyselyn antaman tuloksen johdosta. Tällöin kysely on osoittanut teorian vääräksi. (Järvinen & Järvinen, 56.)

Kyselytutkimuksessa kysytään ennalta määriteltyjä, strukturoituja kysymyksiä valitulta vastaajajoukolta. Kyselyn strukturoidut kysymykset pohjautuvat teoriapohjaan ja malleihin, koska kyse on teoriaa testaavista metodeista ja tutkijalla on näistä teorioista johtamat valmiit vastausvaihtoehdot. Kyselyn onnistumiselle on tärkeää, että tutkija ja kyselyyn vastaava joukko puhuvat asioista samoilla termeillä. Tähän päästään, kun tutkijan ja vastaajien välillä on vuorovaikutus, jolla löydetään tutkimukseen sopivat kysymykset ja mittarit. (Järvinen & Järvinen, 56.)

Tutkimuksessa käytetään strukturoitua kyselylomaketta, jossa on valmiit vaihtoehdot. Kanasen (2010, 92) mukaan kyselylomakkeen kysymykset jakautuvat kysymyksiin, joilla haetaan vastausta tutkimusongelmiin sekä taustatietoihin. Lomakkeella on oma looginen järjestys, jossa kysymysjärjestys etenee yleisestä yksityiseen, jolloin taustatiedot kysytään lomakkeen loppupuolella.

Ojansalon ja kumppaneiden (2009, 117 – 118) mukaan kyselylomakkeen kysymysten tulee olla yksiselitteisiä, jotta vastaajat ymmärtävät kysymyksen samalla tavalla. Myös vastausohjeista pitää tehdä yksityiskohtaisia. Kyselylomakkeen testaus on välttämätöntä ennen sen jakelua.

Järvinen ja Järvinen (2011, 148) toteavat, että kysely on tiedonhankintaa, jota voidaan tehdä sähköisellä tai paperilomakkeella. Kysely voi kohdistua kohteena

olevaan joukkoon kokonaisuudessaan jolloin kyseessä on kokonaisotos tai osa otoksena osaan kohteena olevaa joukkoa. Kyselyn kysymykset voidaan suunnitella joko valmiiksi vastausvaihtoehdoiksi tai avoimiksi kysymyksiksi, jolloin vastaaja voi vastata omin sanoin. (Järvinen & Järvinen 2011, 148.)

Kokonaistutkimuksessa kerätään tiedot kaikilta perusjoukon jäseniltä kun perusjoukko on pieni. Kyselyn tekijä määrittelee otoksen koon hyväksymänsä virhemarginaalin puitteissa sekä määrittelee pienimmän otoksen määrän tulosten analyysiin. (Ojansalo & kumppanit, 111.)

Kyselylomakkeen kysymysten suunnittelu pohjautuu kehittämistyön tavoitteisiin ja kysymyksillä pitää saada vastaukset työn tavoitteiden saavuttamiseksi. Lomakkeen ulkoasun selkeys ja pituus vaikuttaa vastaajan motivaatioon vastata kyselyyn. Keskimääräinen kyselyyn vastaamisaika tulisi olla korkeintaan 15-20 minuuttia ja lomakkeen kysymysten tulee olla kauttaaltaan yksinkertaista, tarkoituksenmukaista ja täsmällistä kieltä. Hyvä kysymys on kohtuullisen mittainen. (Ojansalo & kumppanit, 116.)

Määrällisessä tutkimuksessa käsitellään lukuja ja niiden välisiä suhteita ja näillä luvuilla voidaan tehdä erilaisia laskuoperaatioita. Jotta ilmiön ominaisuuksien määriä voitaisiin laskea, on tunnettava itse ilmiö eli mikä on laskemisen kohde. Ilmiöstä on olemassa ennestään tietoa ja teorioita, jotka perustuvat laadulliseen tutkimukseen. Määrällinen tutkimus perustuu muuttujiin ja niiden välisiin keskinäisiin suhteisiin ja vaikutuksiin, joita selittää teoria. Muuttujalla voi olla yksi tai useampia ominaisuuksia, jolla on tekijän, käsitteen tai asian nimi. Tutkimuksessa ollaan kiinnostuneita muuttujan ominaisuudesta, joka voi olla joko laadullinen tai määrällinen ja mitataan erilaisilla mittareilla ja mitta-asteikoilla. Mitta-asteikkoja ovat nominaali- (luokittelu), ordinaali- (järjestys), intervalli- (välimatka-) ja suhdeasteikkoihin. (Kananen 2010, 78-79.)

Mittariston laadinnassa on huomioitava mittarin (muuttujan) ominaisuudet, miten ne vaikuttavat tulosten analysointimahdollisuuksiin ja käytettävissä oleviin testeihin.

Mittari voi koostua muista mittareista, ja mittarin muuttuja voi olla yksinkertainen tai monimutkainen ja samaa ilmiötä voidaan mitata useammalla muuttujalla, jolloin saadaan eri tarkkuustason tietoa. Tarkkuustason määrittelyssä päätetään myös mittaustaso, eli millaista tietoa muuttujan pitäisi tuottaa. (Kananen 2010, 80-84.)

Kvantitatiivisessa tutkimuksessa mitataan ilmiötä kysymysten avulla, joita esitetään tutkimukseen valitulle kohderyhmälle. Kysymysmuotoja ovat avoin tai strukturoitu kysymys, jotka ovat mittarin muuttujia. Kysymysten asteikkotyyppejä ovat mielipidekysymykset, semanttinen differentiaalimenetelmä, stapelin asteikko, attribuuttimenetelmä ja graafiset asteikot. Mielipidekysymyksissä käytetään joko viisi tai seitsemän portaista asteikkoa, jonka ääripäät ovat täysin samaa ja täysin eri mieltä. Vastakkaisia adjektiivipareja käytetään semanttisessa differentiaalimenetelmässä. Stapelin asteikon käytössä kysytään yhden ominaisuuden arvoa kerrallaan asteikon vaihdellessa viidestä kymmeneen. Attribuuttimenetelmässä vertailu tehdään vain vastaajalle tuttujen kohteiden osalta, jossa muuttujan ominaisuudet kytketään tuotteisiin tai yrityksiin. Graafisessa asteikossa muuttujan arvoasteikkona voidaan käyttää esimerkiksi kouluarvosana-asteikkoa väliltä 4-10, tai asteikko kuvataan graafisella kuvalla. (Kananen 2010, 85-89.)

Tieteellisessä tutkimuksessa laatu ja luotettavuus on varmistettava. Luotettavuusmittarit ovat kehittyneet luonnontieteissä, josta ne ovat otettu käyttöön yhteiskuntatieteissä. Yhteiskuntatieteissä tutkimuksen kohteena on ihminen tai ihmisryhmät, joihin luotettavuusmittarit eivät sovellu hyvin tutkimuksen luotettavuutta varmistamaan, koska sattumalla on vaikutusta tutkimustuloksiin ihmisen toiminnan kautta. Kvantitatiivisessa tutkimuksessa luotettavuusarvioin teko on helpompaa kuin laadullisessa tutkimuksessa. (Kananen 2010, 68.)

Luotettavuuskäsitteitä luonnontieteessä ovat reliabiliteetti ja validiteetti, jotka soveltuvat hyvin kvantitatiiviseen tutkimukseen. Ja tutkimusta toistettaessa saadaan samat tulokset, se kuvastaa tutkimustuloksen pysyvyyttä, jota kutsutaan reliabiliteetiksi. Kun tutkimuksessa tutkitaan oikeita asioita, niin

tutkimus on silloin validi. Kvalitatiiviseen tutkimukseen ei voi soveltaa sellaisenaan kvantitatiivisen tutkimuksen reliabiliteetti- ja validiteettikäsitteitä. (Kananen 2010, 69.)

Kvantitatiivisessa tutkimuksessa luotettavuutta käsitellään eri tavalla kuin kvalitatiivisessa tutkimuksessa. Määrällisessä tutkimuksessa reliabiliteetti ja validiteettikäsitteillä on alakäsitteitä. Reliabiliteetilla on alakäsitteenä stabiliteetti, joka mittaa mittarin pysyvyyttä ajassa sekä konsistenssi, joka mittaa sitä, että mittarin eriosat mittaavat samaa asiaa. Validiteetin alakäsitteenä ovat ulkoinen ja sisäinen validiteetti, joista ulkoinen validiteetti mittaa tutkimustulosten yleistettävyyttä. Sisäinen validiteetti jakautuu sisältö-, rakenne- ja kriteerivaliditeettiin. Sisältö validiteetissa käytetään oikeita mittareita eli mittari mittaa juuri sitä asiaa, jota tutkitaan. Rakennevaliditeetti mittaa tutkimuksen käsitteistön ja teorian suhdetta, eli kuinka hyvin käsitteistö on johdettu teorioista. Kriteerivaliditeetti mittaa muiden tutkimuksien käyttämistä omien tutkimustulosten tueksi. Opinnäytetyön validiteettipohdintaa voidaan rajoittaa koskemaan sisäistä ja ulkoista validiteettia, joista koostuu kokonaisvaliditeetti. (Kananen 2010, 128-131.) Validiteettia määritellessä kuvaa mittarin luotettavuus siis sitä, miten hyvin sekä kattavasti ja tehokkaasti se mittaa sitä, mitä tutkimuksen tarkoituksena oli mitata. Luotettavuuden kannalta on tärkeää, että tavoitetaan oikea kohdejoukko oikeaan aikaan. Toisinaan väärin valittu ajankohta, epäonnistunut otanta tai jopa tutkija itse voivat aiheuttaa vääristymiä tuloksissa. Mutta jos tutkimusasetelma on hyvä, niin kokonaisvaliditeettikin on yleensä hyvä. (KvantiMotv 2013.)

6.3 Kyselyn toteutus

Tutkimus kohdistuu SF-Caravan ry:n jäsenyhdistyksien toimihenkilöihin, joita oli tutkimuksen ajankohtana 450 henkilöä. Perusjoukon ollessa helposti saavutettavissa päädyttiin aineisto hankkimaan strukturoitua kyselylomaketta käyttäen (liite 2) kokonaisotantana eli kysely lähetettiin jokaisen SFC-jäsenyhdistyksen toimihenkilöille sähköisenä.

Lomakkeen kysymykset olivat pääosin strukturoituja monivalintakysymyksiä, joihin vastaaminen oli nopeaa ja helppoa. Mukana oli myös muutama avoin kysymys koskien henkilön perustietoja, kuitenkin siten, ettei vastaaja voitu niistä tunnistaa. Kysymykset muotoiltiin mahdollisimman yksiselitteisiksi riittävän ohjeistuksen kera. Kysely toteutettiin internetin välityksellä käyttäen Google Driven antamia mahdollisuuksia kyselyn tekemiseen. Kysely lähetettiin kesäkuun 27 päivänä 2013 yhdistysten puheenjohtajille sekä sihteereille saatekirjeen kera, missä pyydettiin jakamaan kyselyn vastauslinkki myös yhdistyksen muille toimihenkilöille.

Tutkimuksen kyselylomakkeen toiminnallisen ja tutkimukselle oleellisen tiedon saamisen testaus tapahtui paikallisen karavaanariyhdistyksen toimihenkilöiden toimesta. Testauksessa esiin nousseiden muutosten ja täydennysten jälkeen kyselylomake laitettiin laajempaan jakeluun.

Kyselyllä haettiin tietoa elinikäisestä oppimisesta sekä yhdistysten toimihenkilöiden tietojärjestelmä- ja sosiaalisen median osaamisesta nouseviin haasteisiin. Kyselyyn vastauksia tuli kahden muistutuskerran (10. ja 17.8.2013) jälkeen kaikkiaan 132 vastausta 450 mahdollisesta, näin vastausprosentiksi muodostui 29,3 %. Kun kysely toteutettiin parhaan kesälomakauden aikana, niin vastausprosentin voidaan katsoa olevan hyvä. Kun yli 65- vuotiaista vain noin puolet käyttää internetiä (Tilastokeskus 2013), niin on mahdollista, että kysely ei tavoittanut kaikkia yhdistysten toimihenkilöitä johtuen käytetystä välineestä.

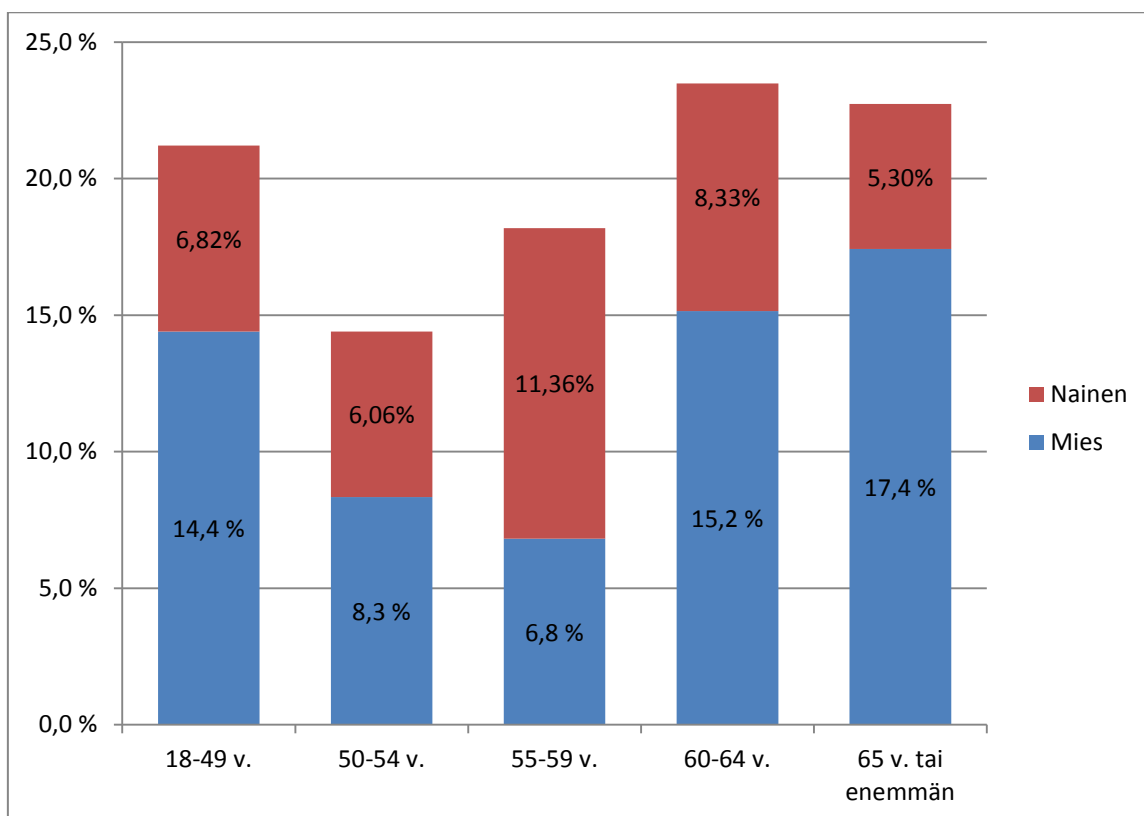
Aineiston perusanalysointi tapahtui Google Drive forms -lomakkeen yhteenvetotoiminnon avulla. Tässä vaiheessa sain aineistosta vastausfrekvenssit ja yksinkertaiset vastauskaaviot. Tarkemman analyysin aikaan saamiseksi aineistoa käsiteltiin Excel-taulukkolaskentaohjelmalla, joka mahdollisti ristiintaulukoinnin. Aineistoa ristiintaulukoitiin eri muuttujien suhteen, joista osasta on laadittu kuviot opinnäytetyön liitteenä (liite 3).

Tärkeimmät kuviot on esitelty kappaleessa seitsemän (Tulokset). Lomakkeessa olleet avoimet kysymykset (9 ja 21) on kirjattu tuloksiin.

7 TULOKSET

7.1 Vastaaajien taustatiedot

Vastaaajista kaksi kolmasosaa oli miehiä (62,1 %) ja naisia yksi kolmasosa (38,9 %). Ikäjakauma tarkastelun ryhmittelyksi valittiin ryhmät 18-49 vuotta, 50-54 vuotta, 55-59 vuotta, 60-64 vuotta sekä 65 vuotta tai enemmän. Käytetty jakauma johtui siitä, että järjestäytyneiden keski-ikä on lähellä 60 ikävuotta. Kuvioista kolme (3) voidaan havaita, että kaikista vastaaajista miehiä oli eniten ikäryhmästä 65 vuotta tai enemmän (17,4 %), vastaavasti naisia oli eniten ikäryhmästä 55-59 vuotta (11,4 %).

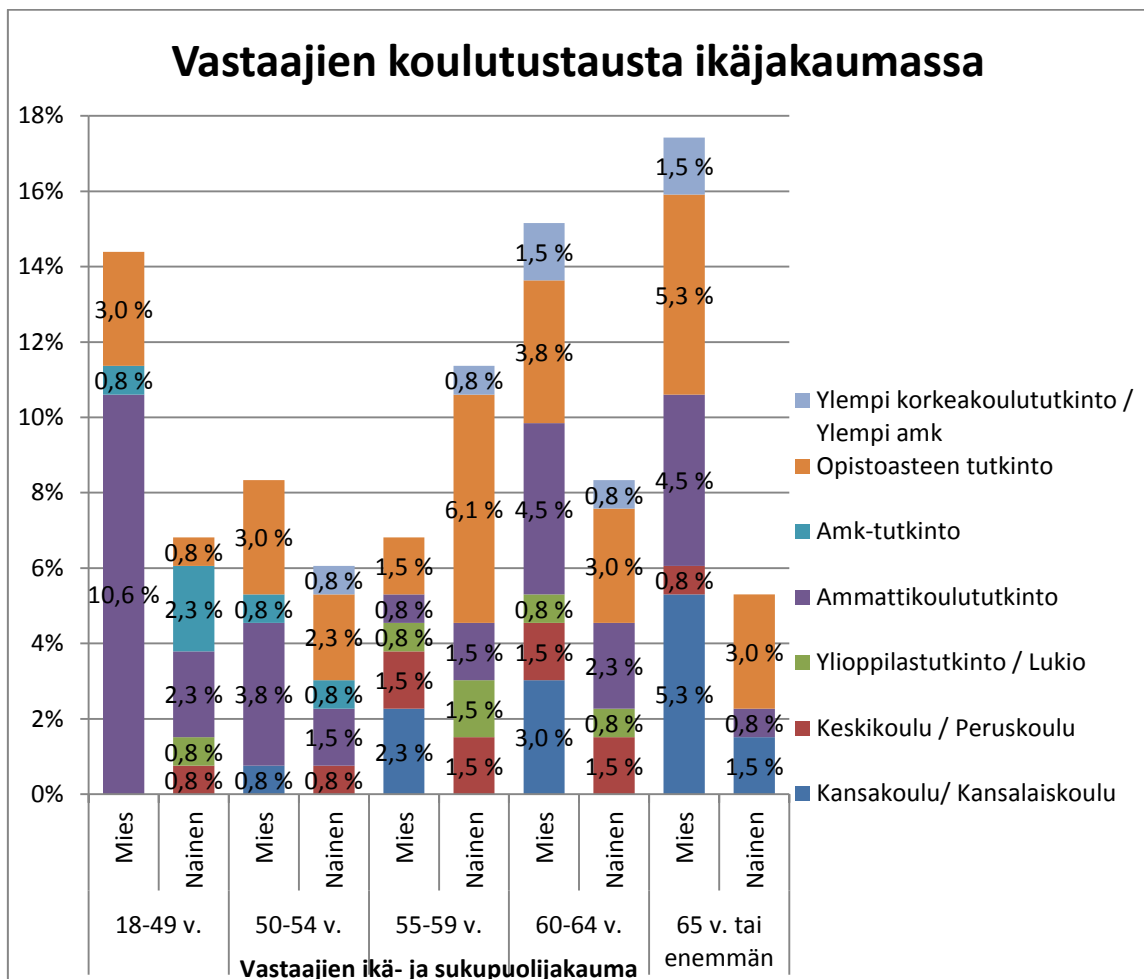

KUVIO 3. Vastaaajien ikäjakauma (N=132)

Vastaaajien luokittelu viiteen ikäryhmään auttoi havaitsemaan, miten ikäjakauma vastasi yleistä käsitystä harrastajajoukosta, sekä miten eri ikäiset jakautuivat miehiin ja naisiin. Tuloksena voitiin todeta vastaaajien enemmistön (64,4 %) olevan 55 vuotta tai enemmän jopa 46,2 prosenttia 60 vuotta tai enemmän.

Naisten osuus 11,4 prosenttia oli suurin vastaajien ikäryhmässä 55 – 59 vuotta. Tästä voitiin päätellä, että yhdistyksissä aktiivisiin vaikuttajiin kuului tutkimusajankohtana enemmän iäkkäämpiä kuin nuoria henkilöitä.

Kyselyssä selvitettiin myös vastaajien koulutustaustaa. Karavaanariyhdistysten hallituksissa toimii eniten ammatillisen peruskoulutuksen omaavia henkilöitä (kuvio 4). Koulutustaustoja on käsitelty prosentteina koko vastaajamäärästä, sillä käsiteltäessä aineistoa ikäryhmien sisällä, olisi joissakin ikäryhmissä jo muutama vastaus edustanut isoa prosentuaalista osuutta. Miehillä näyttäisi olevan selkeästi eniten ammattikoulututkintoja, ja vastaavasti naisilla on opistoasteinen tutkinto yleisin.

KUVIO 4. Vastaajien koulutustausta ikäjakaumassa (N=132)

Kun koulutustaustaa tarkasteltiin ikäryhmittäin, huomattiin 18-49-vuotiaiden miesten (21,2 % kaikista vastaajista) koulutuksen painottuvan ammattikoulu-

tutkintoon (10,6 %), ja naisten koulutustason painopiste oli ammattikoulututkinnoissa (2,3 %) ja opistoasteen tutkinnoissa (2,3 %) . Tässä nuoremmassa ikäryhmässä ylin tutkinto oli opistoasteen tutkinto, jota esiintyi sekä miehillä ja naisilla. (Kuvio 4.)

Ikäryhmässä 50-54-vuotiaat (14,4% vastaajista) koulutus painottui miehissä ammattikoulututkintoihin (3,8 %) ja opistoasteen tutkintoihin (3,0 %) vastaavasti naisissa koulutus painottui opistoasteen tutkintoon (2,3 %) ja ammattikoulututkintoon (1,5 %). Ylin tutkinto ikäryhmässä oli ylempi korkeakoulututkinto, jota esiintyi vain naisilla. (Kuvio 4.)

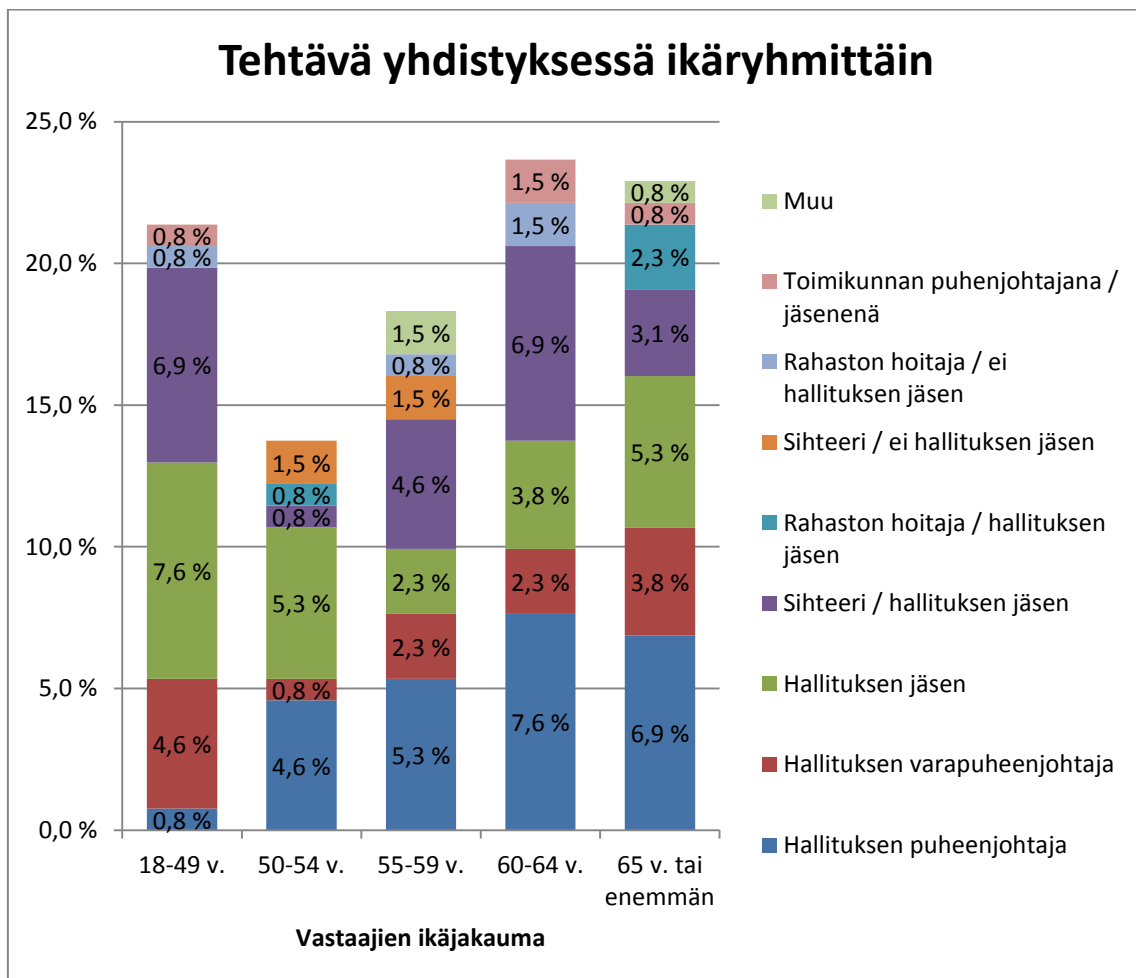
Seuraavassa ikäryhmässä (55-59 vuotta) koulutus painottui miesten osalta kansakouluopintoihin (2,3 %) ja keskikoulu/peruskouluun (1,5 %) sekä opistoasteen tutkintoon (1,5 %), naisilla vastaavasti koulutus painottui opistoasteen tutkintoon (6,1 %) ja keskikoulu/peruskoulututkintoon sekä ylioppilastutkinto/lukioon että ammattikoulututkintoon saman suuruisena ollen 1,5 prosenttia. Ylin tutkinto tässä ikäryhmässä oli ylempi korkeakoulututkinto, jota esiintyi vastaajista vain naisilla. (Kuvio 4.)

Lähellä eläkeikää olevissa ikäryhmässä eli 60-64-vuotiailla koulutus painottuu miesten osalta ammattikoulututkintoon (4,5 %) ja opistoasteen tutkintoon (3,8 %) sekä naisilla opistoasteen tutkintoon (3,0 %) ja ammattikoulututkintoon (2,3 %). Ylin saavutettu tutkinto vastaajilla tässä ikäryhmässä oli ylempi korkeakoulututkinto, jota esiintyi molemmilla sukupuolilla. (Kuvio 4.)

Eläkeläisiä edustavassa ikäryhmässä (65-vuotias tai enemmän) koulutus painottui miesvastaajilla kansakoulu/kansalaiskouluopintoihin (5,3 %) ja yhtä suurena myös opistoasteen tutkinnon suorittaneisiin (5,3 %), vastaavasti naisvastaajilla tässä ikäryhmässä koulutustaustana oli opistoasteen tutkinto (3,0 %) tai kansakoulu/ kansalaiskoulupohja (1,5 %). Ylin saavutettu tutkinto oli ylempi korkeakoulututkinto, jota esiintyi miesvastaajien joukossa. (Kuvio 4.)

Yhtenä taustatietona haluttiin tietää vastaajan tehtävä yhdistyksessä. Tähän kysymykseen oli vastanneita 131 kappaletta 132:sta (kuvio 5). Vastaajista neljännes (25,2 %) oli hallituksen puheenjohtajia, ja varapuheenjohtajia oli 13,7

prosenttia. Hallituksen jäseniä osui vastaajajoukkoon 24,4 prosenttia vastaajista, ja toimikuntiin vastaajista ilmoitti kuuluvansa 3,1 prosenttia. Hallituksen ulkopuolisia sihteereitä sekä hallituksen ulkopuolisia rahastonhoitajia oli 3,1 prosenttia sekä muissa tehtävissä 2,3 prosenttia vastaajista. Rahastonhoitajia hallituksen jäsenenä oli 3,1 prosenttia kaikista vastanneista. Joka viides (22,1 %) kaikista vastanneista hoiti sihteerin tehtäviä hallituksen jäsenenä. Tämä tarkoittaa sitä, että vastanneista hallituksen jäsenistä joka toinen (47,5 %) toimi hallituksessa sihteerin tehtävissä. Muutama hallituksen puheenjohtaja (3,0 %) ilmoitti hoitavansa myös sihteerin tehtävää. Puheenjohtaja saattoi toimia myös rahastonhoitajana (6,1 %). (Kuvio 5.)

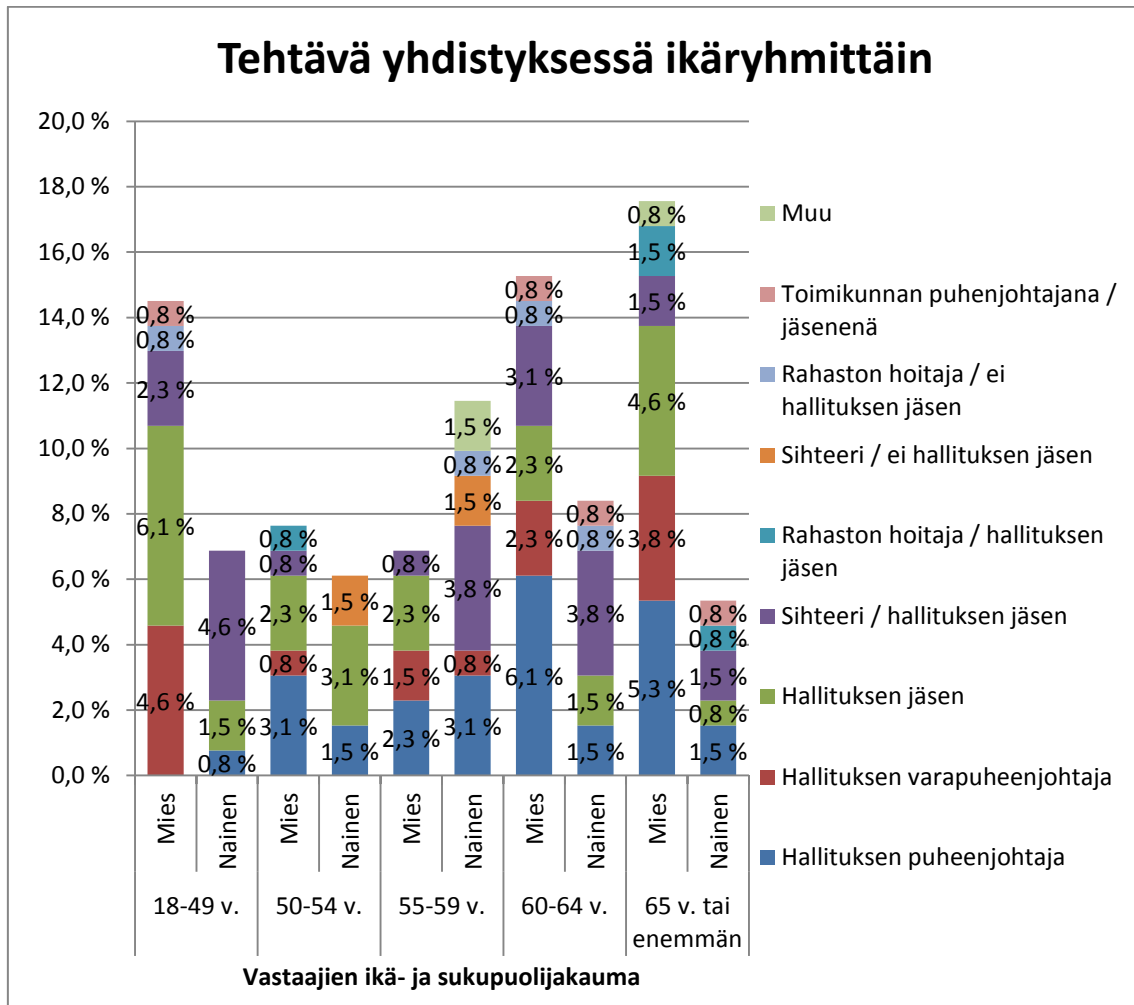

KUVIO 5. Tehtävä yhdistyksessä ikäryhmittäin (N=131)

Tarkasteltaessa yhdistysten toimihenkilöiden tehtäviä hallituksessa jakautuvat tehtävät melko tasaisesti vastanneiden kesken (kuvio 5). Ikäryhmissä 60-64 vuotta (7,6 %) ja 65 vuotta tai enemmän (6,9 %) oli eniten hallituksen

puheenjohtajana toimivia henkilöitä (kuvio 5). Hallituksen perusjäsenistä suurin ryhmä ikäryhmässä 18-49 vuotta (7,6 %).

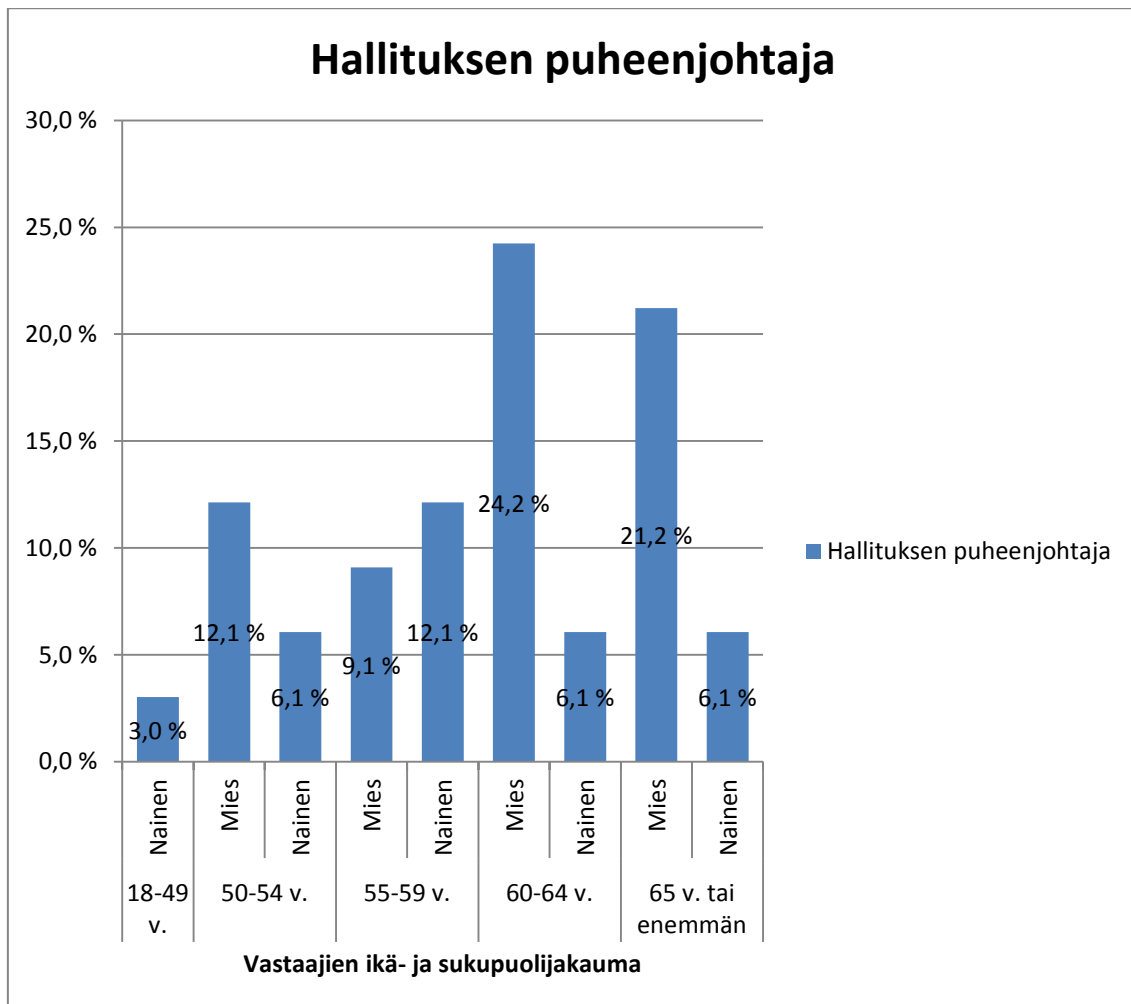
Kuviosta 6 voidaan nähdä yhdistyksen hallituksessa toimivien aktiivisimpien ikäluokkien kuuluvan ikäluokkiin 65 vuotta tai enemmän, 60-64 vuotta sekä 18-49 vuotta. Selvästi aktiivisimpia toimijoita yhdistysten hallituksissa ovat miehet.

KUVIO 6. Tehtävä yhdistyksessä ikäryhmittäin ja sukupuolen mukaan (N=131)

Karavaanariyhdistyksissä on puheenjohtajalla suuri merkitys. Hän vastaa hallituksen toiminnasta ja yleiskokouksissa vahvistetun budjetin ja toimintasuunnitelman toteuttamisesta. Kuviosta on tarkasteltu yhdistyksen hallituksen puheenjohtajana toimimisen jakautumista iän ja sukupuolen mukaan. Hallituksen puheenjohtajan tehtävissä toimi kaikista vastanneista 25,2 prosenttia. Nämä vastaukset edustavat 45,8 prosenttia koko Suomen SF-Caravan ry:een kuuluvista jäsen yhdistyksistä. Hallitusten

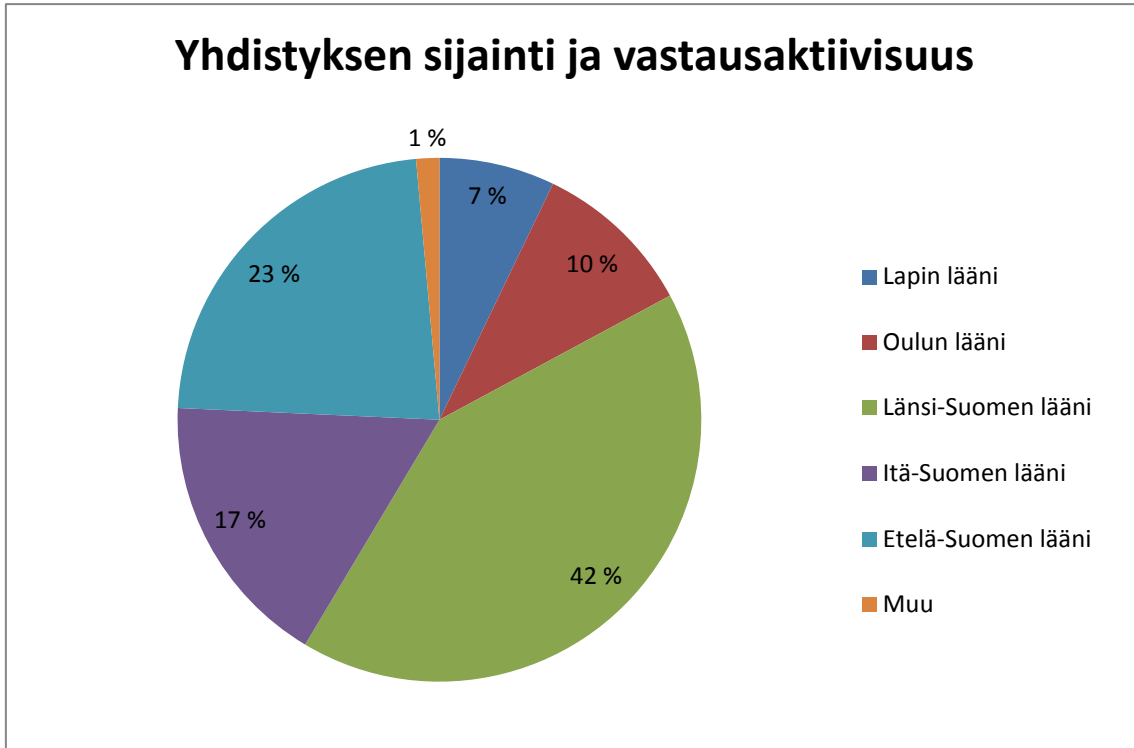
puheenjohtajana toimii useimmiten mies henkilö joka on iältään 60 vuotta tai enemmän. Karavaanariyhdistysten 72 puheenjohtajista oli vuonna 2012 naisia vain 12 (16,6 %) (SF-Caravan ry 2013d). Tässä kyselyssä puheenjohtajista oli naisia kolmannes (33,3 %).

KUVIO 7. Hallituksen puheenjohtajana toimivien ikä- ja sukupuolijakauma (N= 33)

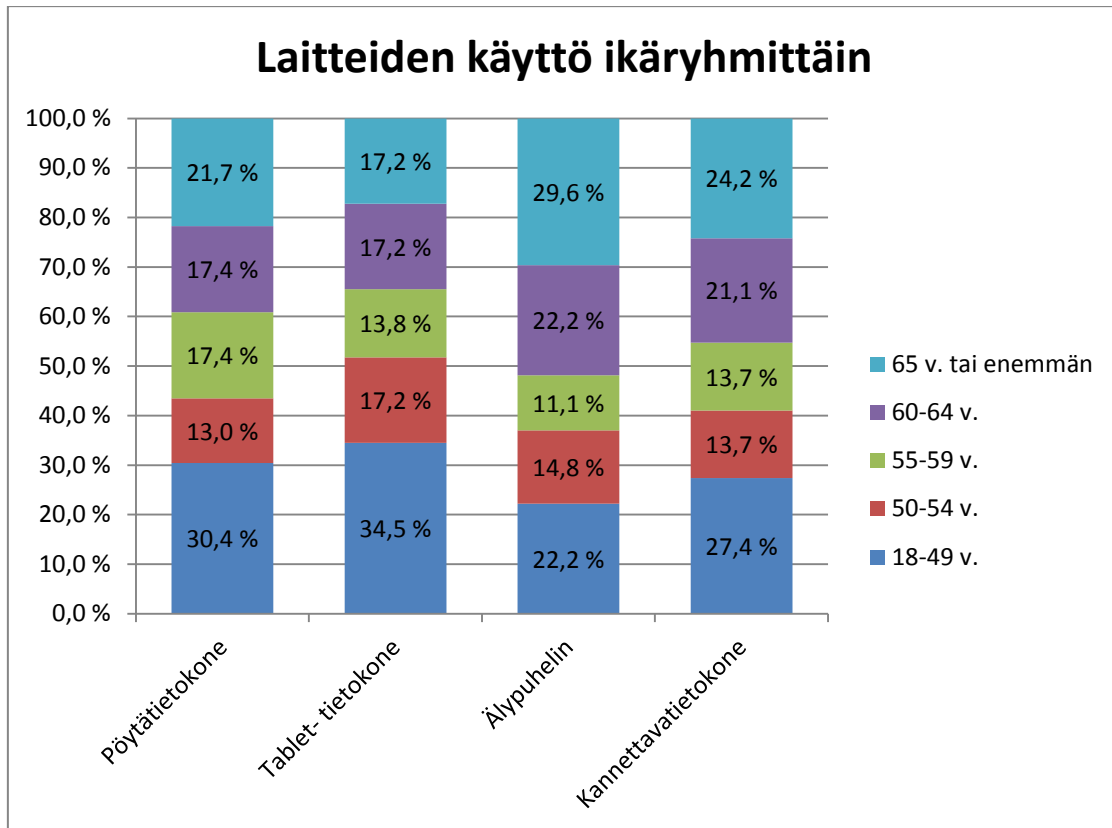
Yhdistyksen sijaintitiedon saamiseksi käytettiin apuna Suomen karttaa, jossa Suomi oli jaettu viiteen osa-alueeseen. Nämä viisi osa-aluetta noudattivat vuoden 1997 lääniuudistuksen rajoja, jotka olivat Lapin lääni (alue 11), Oulun lääni (alue 10), Länsi-Suomen lääni (alue 23), Itä-Suomen lääni (alue 24) sekä Etelä-Suomen lääni (alue 22). Kuviosta 8 nähdään, että aktiivisimmin vastattiin Länsi-Suomen läänin alueelta, mistä vastauksia saatiin 42 prosenttia alueen kaikista yhdistyksistä. Tämä oli oletettavaa, sillä suurin osa yhdistyksistä toimii eteläisessä Suomessa. Pienin vastausprosentti oli Lapin läänissä jääden

seitsemään prosenttiin. Kun Lapin alueelle sijoittuu 5,5 prosenttia yhdistyksistä, niin lappilaisten vastausprosenttia voidaan pitää hyvänä. Vastauksissa esiintyvä muu lukeutuu yhdistyksiin, joilla toiminta-alue on koko Suomi.

KUVIO 8. Vastausaktiivisuus eri alueilla (N= 132)

Toimihenkilöiden kotona käytetyin internet yhteys oli ADSL-laajakaistayhteys (47,8 %) ja toiseksi suosituin yhteysmuoto oli liikkuvayhteys (40,9 %). Valokuituyhteyttä käyttäviä oli 9,1 prosenttia ja 2,3 prosentilla vastaajista internet yhteyttä ei ollut kotona käytettävissä. (kuvio 9.)

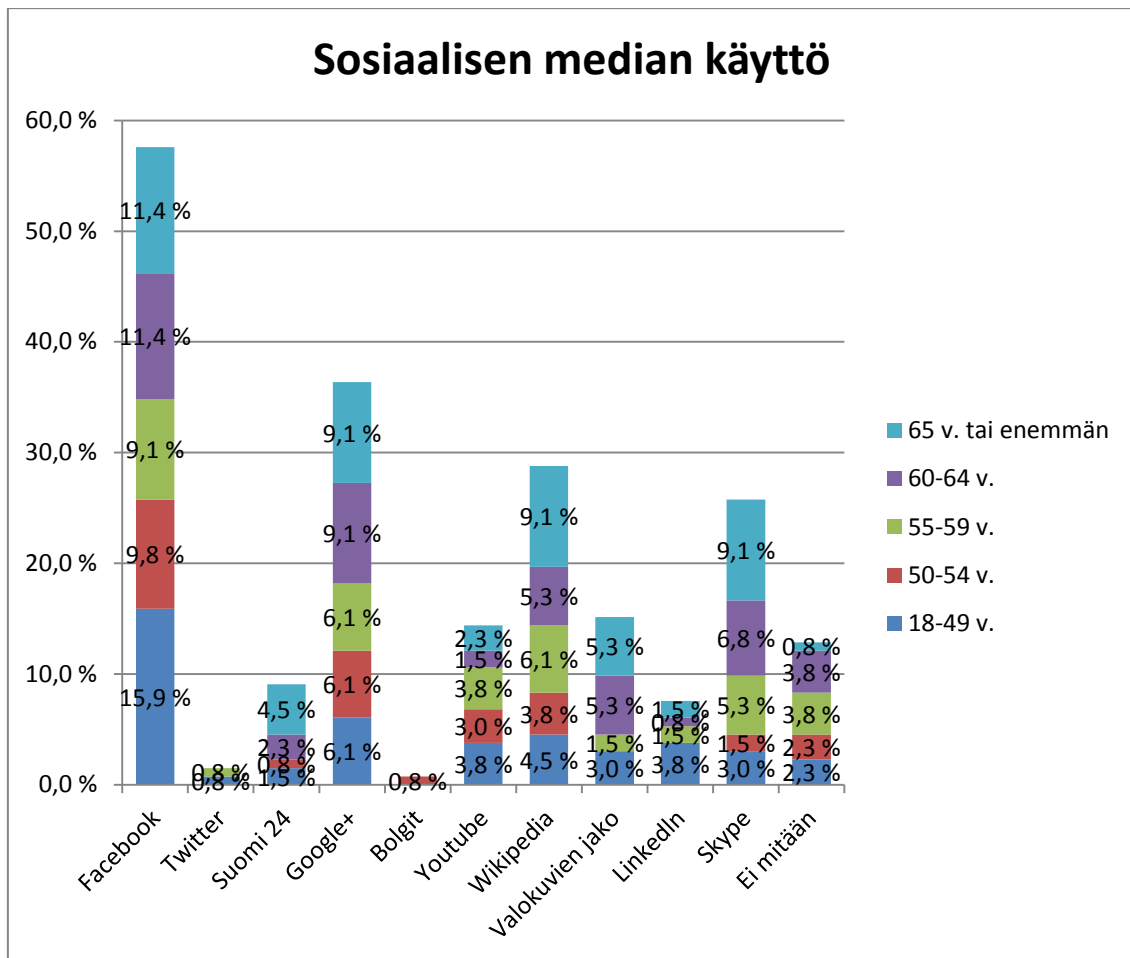

KUVIO 9. Laitteiden käyttö ikäryhmittäin (N= 132)

Kuten kuviosta yhdeksän näkyy, että vastaajat käyttivät internetyhteyksissä useampaa laitetta. Kannettavaa tietokonetta käytti 73,6 prosenttia vastaajista ja pöytäkonetta 35,7 prosenttia vastaajista. Tablet-tietokoneita käytti 22,5 prosenttia ja älypuhelimia 20,9 prosenttia vastaajista. Liikkuvaa laitetta käytti internetyhteyksiin kolme neljäsosaa (76,6 %) vastanneista. Ikäryhmittäin (kuvio 9) voidaan todeta tablet-tietokoneiden olevan ikäryhmässä 18-49 vuotta suosituin, kun taas ikäryhmässä 65 vuotta tai enemmän suosituin laite oli älypuhelin.

7.2 Ohjelmistojen käyttö ja osaamisen hankkiminen

Sosiaalisen median käyttökyselyssä haettiin tietoa siitä, mikä tai mitkä sosiaalisen median ohjelmat ovat käytetyimpiä vastaajien joukossa. Analyysiä tehdessä selvitettiin myös miten vastaukset jakautuivat ikäryhmittäin. Vastaaja pystyi antamaan useamman vastausvaihtoehdon, joten tuloksia verrataan vastanneiden määrään eikä vastausmääriin (kuvio 10).

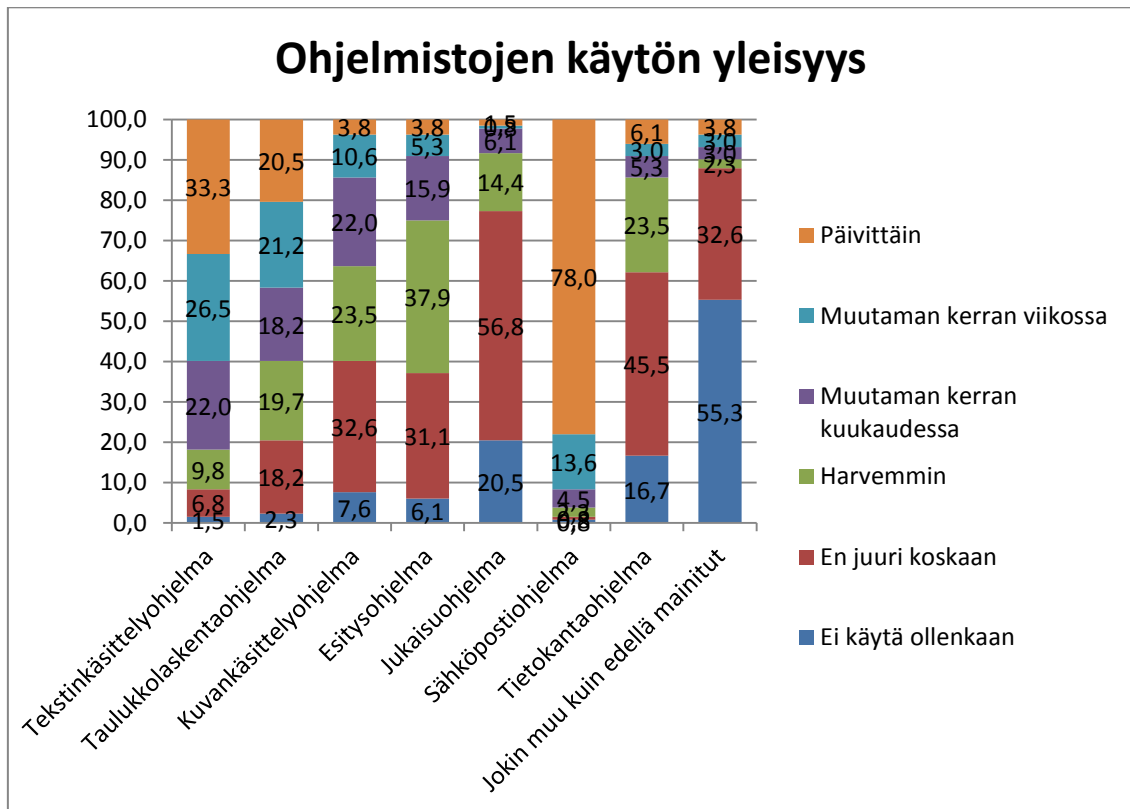

KUVIO 10. Sosiaalisen median käyttö ikäryhmittäin (N= 132)

Eniten vastaajien joukossa käytettiin yhteisöpalvelu Facebookia, jonka käyttö oli suositumpaa ikäryhmässä 18-49 vuotta (15,9 %) . Toiseksi eniten palvelua käyttivät ikäryhmät 60-64 vuotta ja yli 65 vuotta tai enemmän, jossa molemmat ryhmät käyttivät Facebookia 11,4 prosentin osuuksilla. Google+ (36,4 %), Wikipedia (28,8 %) ja Skype (25,8 %) olivat seuraavaksi eniten käytettyjä palveluita. Skypen käyttäjistä ikäryhmä 65 vuotta tai enemmän oli suurin käyttäjäryhmä (9,1 %). Vastanneista 12,9 prosenttia ei käyttänyt mitään sosiaalisen median ohjelmia. (Kuvio 10.)

Ohjelmien käyttöön liittyvällä kysymyksellä kartoitettiin toimisto-ohjelmistojen sekä kuvankäsittelyyn liittyvien ohjelmistojen käytön määrää. Kysytyistä ohjelmistoista yleisimmin käytetty oli sähköpostiohjelma, jota käytti päivittäin 78,6 prosenttia vastaajista. (Kuvio 11.)

Toimisto-ohjelmistoista käytetyimpiä olivat tekstinkäsittelyohjelma, jota päivittäin käytti 33,8 prosenttia vastaajista sekä taulukkolaskenta ohjelma, jota päivittäin käytti 20,9 prosenttia vastaajista. Vähimmällä käytöllä oli julkaisuohjelman, jota ei käytä juuri koskaan 71,4 prosenttia vastaajista kuin myös esitysohjelmaa käytettiin harvoin (40,3 %) tai ei juuri ollenkaan (33,1 %). Kysymyksen kohtaan jokin muu ohjelma oli kirjattu pääasiassa erikoisohjelmia joita oli käytetty työn tai harrastuksen kautta: Contant Manager, Lyyti, Corel Draw, X3 Graphics Suite, 2 kpl yrityksen sisäisiä verkkoja, piirustusohjelma, Unifixer camping, Smart board notebook, Route 66 ja ACCI, Acrobat Reader, kuvan-, videon ja äänenkäsittelyohjelmia, Rondo, M2, Report, Siiri, Taika, E-booking, nettisivujen ylläpito-ohjelmaa, erilaisia karttaohjelmia, Sap ohjelma, Stella, Titania työvuoro taulukko, Intra, Adobe InDesing, PaintShopPro, taloushallinto-ohjelma Sonet, Winpos- kassa ja majoitusohjelma. (Kuvio 11.)

KUVIO 11. Ohjelmistojen käytön yleisyys (N= 132)

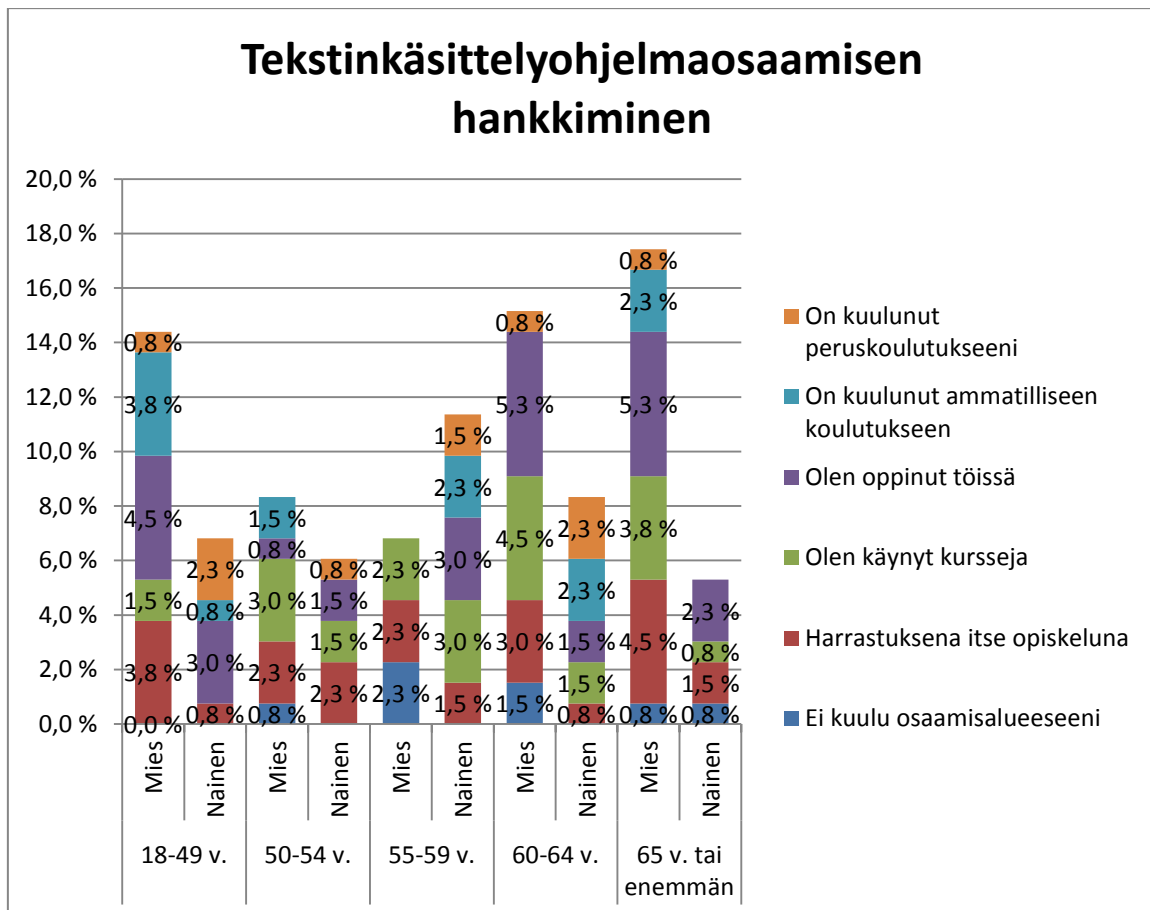
Kuviossa 11 olevaa aineistoa on muokattu ennen analyysiä siten, että on tulkittu vastaamatta jättäneiden kuuluvan ryhmään, joka ei käytä koskaan mainittuja ohjelmistoja. Kyselylomakkeessa ei ollut lainkaan vaihtoehtoa ”ei käytä

ollenkaan”. Koska sähköpostiohjelmaa käytettiin lähes päivittäin, niin haluttiin tarkastella, miten se jakautuu eri ikäryhmissä (taulukko 3). Yli 65-vuotiaissa ja ikäryhmässä 18-49-vuotiaissa oli henkilöitä jotka käyttivät sähköpostia harvemmin kuin muutaman kerran kuukaudessa. Eniten päivittäin käyttäjiä oli ikäryhmässä 55-59-vuotiaat.

TAULUKKO 3. Sähköpostiohjelman käyttö ikäryhmittäin (n=131)

	En juuri koskaan	Harvemmin	Muutaman kerran kuukaudessa	Muutaman kerran viikossa	Päivittäin	Kaikki yhteensä
18-49 v.	0,0 %	3,6 %	0,0 %	17,9 %	78,6 %	100,0 %
50-54 v.	0,0 %	0,0 %	5,3 %	10,5 %	84,2 %	100,0 %
55-59 v.	0,0 %	0,0 %	0,0 %	4,2 %	95,8 %	100,0 %
60-64 v.	0,0 %	6,7 %	0,0 %	16,7 %	76,7 %	100,0 %
65 v. tai yli	3,3 %	0,0 %	16,7 %	16,7 %	63,3 %	100,0 %
Kaikki yhteensä	0,8 %	2,3 %	4,6 %	13,7 %	78,6 %	100,0 %

Kuvio 12 selventää sitä, miten osaamista oli hankittu. Ohjelmaosaamisen hankinnassa itseopiskelu, kurssit ja työssä oppiminen olivat tavallisimpia osaamisen hankintakanavia. Perus- tai ammatillisen koulutuksen kautta hankittu osaaminen oli vähäisempää. Ohjelmista osatuimmiksi nousivat sähköposti-, tekstinkäsittelyohjelmat, joissa vain 6,1 prosenttia vastaajista mainitsi, että se ei kuulunut osaamisalueeseen. Taulukkolaskentaohjelma ei kuulunut osaamisalueeseen 17,4 prosentilla, esitysohjelma 35,6 prosentilla, kuvankäsittelyohjelma 46,2 prosentilla ja tietokantaohjelma 65,2 prosentilla vastaajista. Ohjelmaosaamisesta oli selkeästi vähiten julkaisuohjelmissa, ne eivät kuulunut osaamisalueeseen 78,0 prosentilla vastaajista. Ikäryhmittäin tarkasteltaessa oli ryhmässä 65 vuotta tai enemmän aktiivisuutta osaamisen hankinnassa, ja pienimmillään aktiivisuus oli ikäryhmissä 50-54 vuotta ja 55-59 vuotta. Miesten ja naisten välillä löytyi pientä eroa perus- tai ammatillisen koulutuksen kautta hankitun osaamisen kohdalla naisten eduksi. Myös ikäryhmissä 50-54 vuotta ja 55-59 vuotta tekstinkäsittely-, taulukkolaskenta ja esitysohjelma osaamisen hankintaa työn kautta oli naisvastaajilla enemmän kuin miehillä.

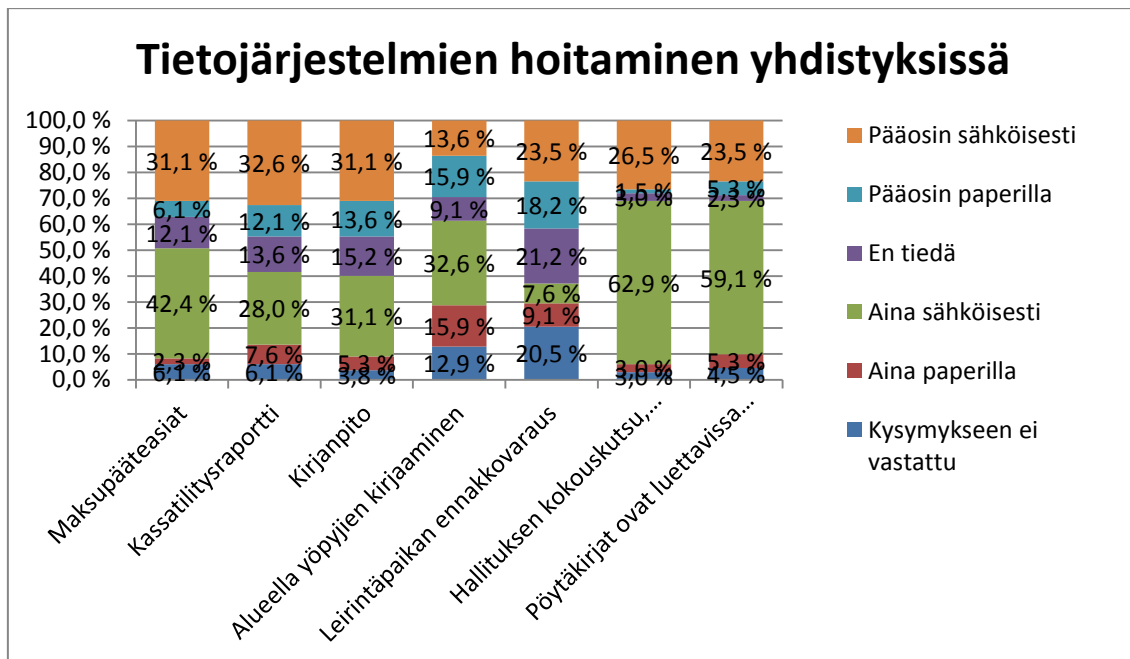

KUVIO 12. Ohjelmaosaamisen hankkiminen tekstinkäsittelyohjelmaan (N= 132)

Liitteessä 2 on eriteltyä puheenjohtajien, sihteerien ja rahaston-hoitajien koulutustaustaa, internetyhteydet ja ohjelmaosaamisen hankinta. Kuviosta 12 selviää tekstinkäsittelyohjelman osaamisen hankkiminen, ja siitä voidaan todeta, että ohjelman osaamista on toimihenkilöillä ja osaaminen on hankittu enimmäkseen työn ja harrastuksen kautta.

7.3 Tietojärjestelmien ja viestintävälineiden käyttö yhdistyksissä

Kyselyssä haluttiin selvittää, miten eri tietojärjestelmiä käytettiin yhdistyksissä (kuvio 13). Vaihtoehtoon ”en tiedä” tuli yllättäen vastauksia. Näyttäisi siltä, että toimihenkilöillä on tietämättömyyttä leirintäaluetoininnan tietojärjestelmien käytöstä sekä kirjanpidon hoitamiseen liittyvistä toiminnoista. Myös vastaamatta jättämistä esiintyi. Vastaamatta jättäminen saattaa johtua siitäkin, ettei vastaajan yhdistyksellä ole leirintäaluetointia.

KUVIO 13. Tietojärjestelmien hoitaminen yhdistys- ja leirintäalue toiminnassa (N= 132)

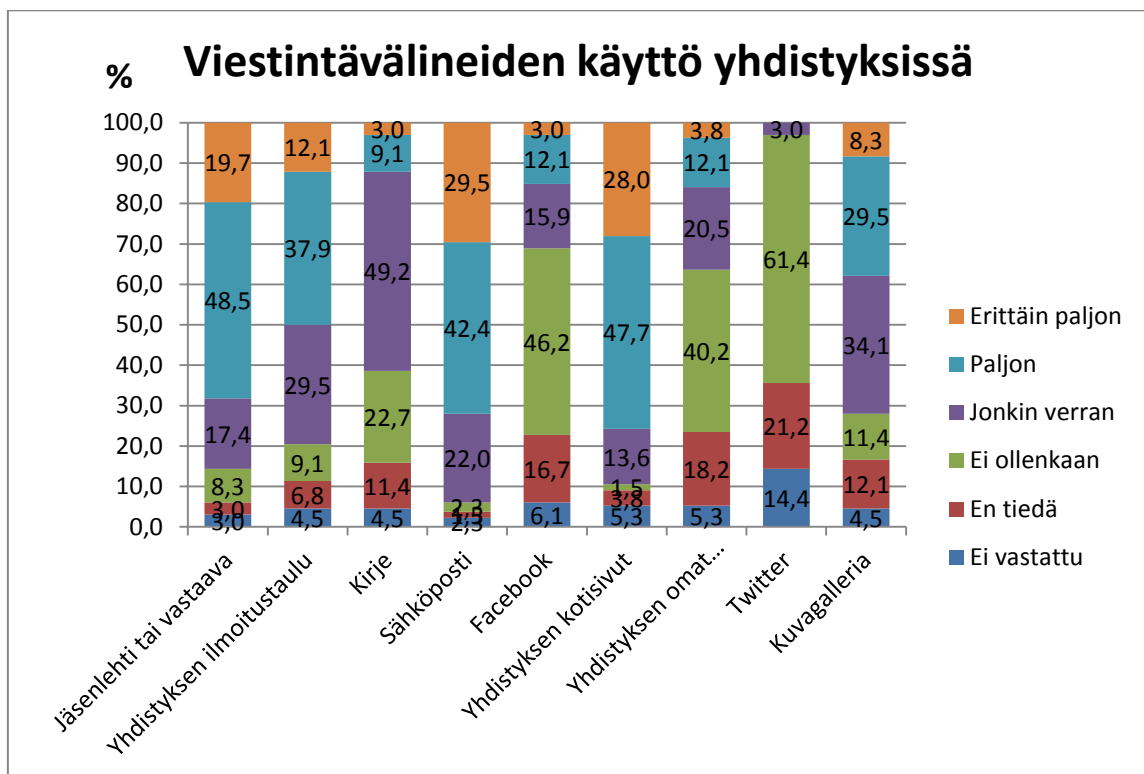
Tietojärjestelmien hoitaminen on ennen hoidettu paperilla, mutta tietotekniikan ja ohjelmien kehittymisen sekä laitteiden ja ohjelmistojen hintojen laskun myötä yhdistyksissä on siirrytty kyseisten toimintojen hoitamisessa sähköisiin järjestelmiin. Kuvioista 13 voidaan havaita, että hallituksen kokouskutsut, esityslistat ja liitetiedot (89,4 %) sekä pöytäkirjat (82,6 %) ovat pääsääntöisesti sähköisessä muodossa.

Yhdistykset käyttävät sisäiseen ja ulkoiseen viestimiseen erilaisia välineitä. Paperiversiona toimitetaan jäsenlehti tai vastaava, paperiversiot kiinnitetään yhdistyksen ilmoitustaululle ja edelleen lähestytään jäsenkuntaa myös kirjeitse. Sähköisiä välineitä kyselyssä edustivat sähköposti, Facebook, yhdistyksen kotisivut, yhdistyksen omat jäsenkeskustelusivut internetissä, Twitter ja kuvagalleria. Vastaajien mukaan yhdistyksissä viestimisessä käytetyin väline on sähköposti ja toiseksi käytetyin on jäsenlehti tai vastaava (kuviot 13).

Kyselyssä kartoitettiin yleisimpien välineiden käyttöä (kuviot 14). Sisäisen viestintään on luokiteltu jäsenlehden tai vastaavan sekä yhdistyksen ilmoitustaulun että sähköpostin ja yhdistyksen omat jäsenkeskustelusivut. Sisäisellä viestimisellä tarkoitetaan tässä yhteydessä viestintää yhdistyksen jäsenille. Ulkoinen viestintä käsittää yhdistyksen toiminnasta viestimisen

yhdistyksen jäsenistöä suuremmalle joukolla, jolla ei tarvitse välttämättä olla sidoksia viestivään yhdistykseen. Tällaista viestintää on esimerkiksi yhdistyksen leirintäalue toiminnan mainostaminen muiden yhdistysten jäsenille ja/tai yhdistykseen kuulumattomille leirintäalueita käyttäville matkailijoille.

Ulkoisen viestinnän ryhmään kuuluivat tässä kyselyssä Facebook, yhdistysten kotisivut, twitter ja kuvagalleria. Ulkoisen viestinnän välineenä eniten käytettiin vastaajien mukaan yhdistyksen kotisivuja ja toiseksi eniten kuvagalleriaa. Facebookin käyttö viestinnässä oli vastaajien mukaan vähäistä.

KUVIO 14. Viestintävälineiden käyttö yhdistyksissä (N= 132)

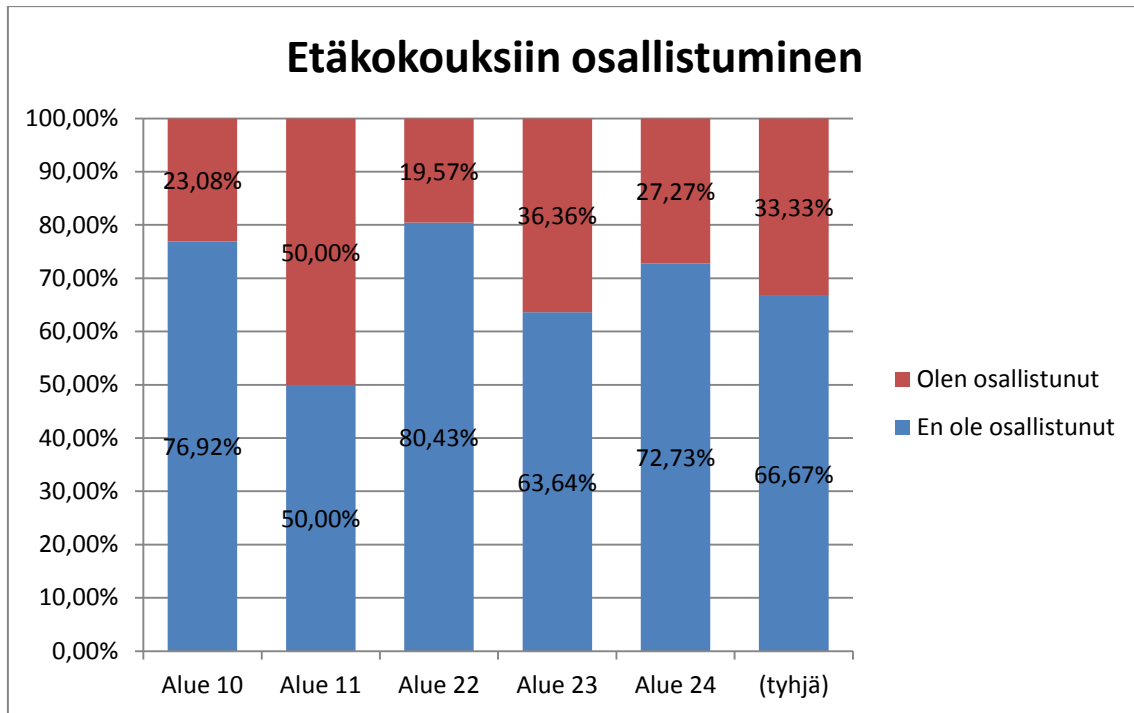
Hallitustyöskentelyyn kuuluvat kokoukset ja niiden järjestelyt. Hallituksen kokoukset kutsuu koolle puheenjohtaja. Kyselyssä kysyttiin tapaa, jolla kokouskutsu ja esityslista hoidetaan hallituksen jäsenille. Kysymykseen jätti vastaamatta 2,3 prosenttia vastaajista, 0,8 prosenttia ilmoitti, ettei ole hallituksen jäsen, sekä 0,8 prosenttia vastasi, ettei tiedä. Saatujen vastauksien perusteella voidaan sanoa, että sähköpostia (78,7 %) käytetään eniten hallituksen jäsenille kokouksista tiedottamiseen. Sähköpostin lisäksi käytetään myös muita tiedottamisen välineitä kuten sms-viestejä, internetsivuja sekä

kirjettä. Vastaajista 10,2 prosenttia ilmoitti saaneensa kokouskutsun sähköpostina. (liite 3.)

Kokouskutsu on yleensä samalla kokouksen esityslista, ja mukana tulee myös liitteenä kokouksessa käsiteltävien asioiden valmisteluasiakirjat kuten esimerkiksi tarjousvertailut hankintapäätöksen tueksi. Näiden liitetiedostojen lähettäminen hallituksen jäsenille tapahtuu vastaajien mukaan enimmäkseen sähköpostin liitteenä (64,8 %), minkä lisäksi liitetiedostot ovat vain hallituksen jäsenten saatavilla myös internetsivuilla. Liitetiedostot jaetaan vasta kokouksessa, oli 14,0 prosenttia vastauksista. (liite 3.)

Hallituksen kokouksen päätöspöytäkirjat ovat hallituksen jäsenten luettavissa pääsääntöisesti sähköisessä muodossa (82,9 %) joko jaettuna sähköpostilla tai sitten internetissä hallituksen sivuilla, 3,1 prosenttia vastaajista kertoi hallituksen pöytäkirjojen olevan nähtävillä vain hallituksen kokouksissa. Toisaalta 1,6 prosenttia vastaajista kertoi hallituksen pöytäkirjojen olevan jäsenistön luettavissa paperisena leirintäalueella. (liite 3.)

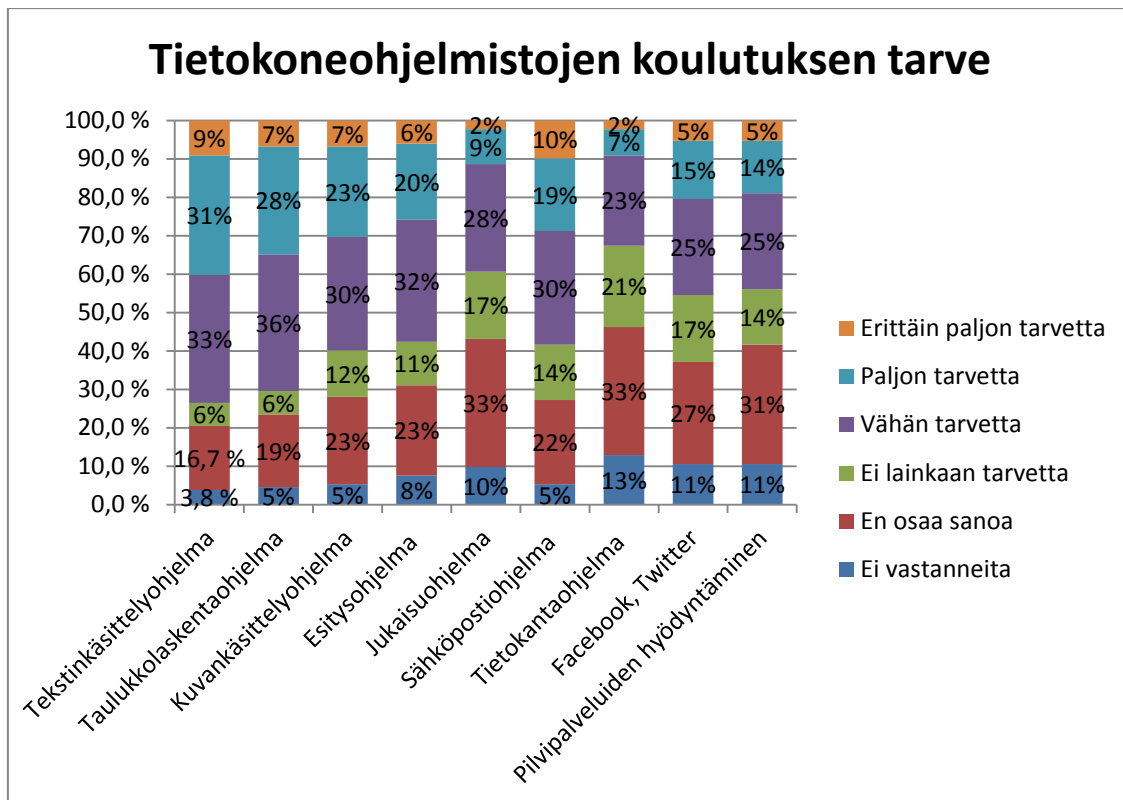
Kuviosta 15 havaitaan, että hallituksen etäkokoukseen oli osallistunut reilu neljännes vastaajista (28,1 %) ja enemmistö (68,9 %) ei ollut osallistunut etäkokoukseen. Muutama (3,0 %) oli jättänyt vastaamatta kysymykseen. Hallituksen etäkokouksiin osallistuneista enemmistö oli Länsi-Suomen läänistä (43,2 %) sekä Etelä-Suomen läänistä (24,3 %), Muilla alueilla jäätiin 10,0 prosenttiin tai alle. Etäkokouksiin oli käytetty sähköpostiohjelmaa (66,7 %), puhelinta (12,8 %), Skype-ohjelmaa (7,7 %), Google Hangouts- tai Messenger-ohjelmaa (6,4 %) sekä Adope Connect Pro -ohjelmaa (6,4 %).

KUVIO 15. Hallituksen etäkokouksiin osallistuminen (N=128)

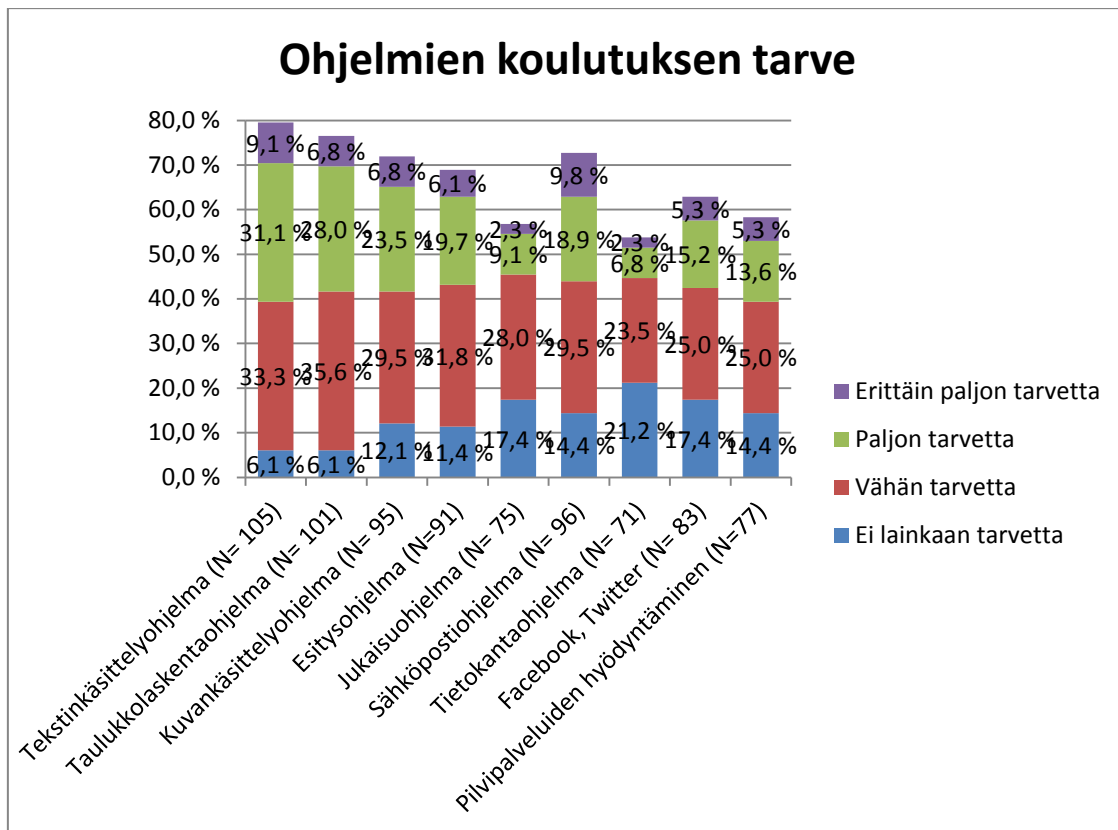
7.4 Koulutuksen tarve

Kysymys tietokoneohjelmistojen koulutuksen tarpeesta yhdistystoiminnassa (kuviokuva 16) sisälsi yleisimmin käytetyt työvälineohjelmat. Kyselylomakkeessa (liite 1) oli avattu esimerkkiohjelman nimellä, minkä tyyppisestä ohjelmasta oli kyse. Kysymyksiin jätti osittain vastaamatta 15,9 prosenttia vastaajista ja 0,8 prosenttia vastaajista oli jättänyt kokonaan vastaamatta tämän kohdan kysymyksiin.

KUVIO 16. Yhdistysten tietokoneohjelmien koulutuksen tarve (N= 132)

Tietokoneohjelmistojen koulutus koetaan yhdistyksissä tarpeelliseksi. Koulutuksen tarve vaihtelee eri työvälineohjelmistojenvälillä. Kuvioista 17 voidaan havaita, että eniten koulutukselle vastausten perusteella olisi tekstinkäsittelyohjelmalle ja vähiten tietokantaohjelmille. Kuviossa 17 on jätetty pois sekä en osaa sanoa vastaukset että kysymykseen vastaamattomat. Tällä on pyritty selkeyttämään kuvion lukemista ja tuomaan paremmin esille, miten koulutuksen tarve nähdään vastaajien keskuudessa.

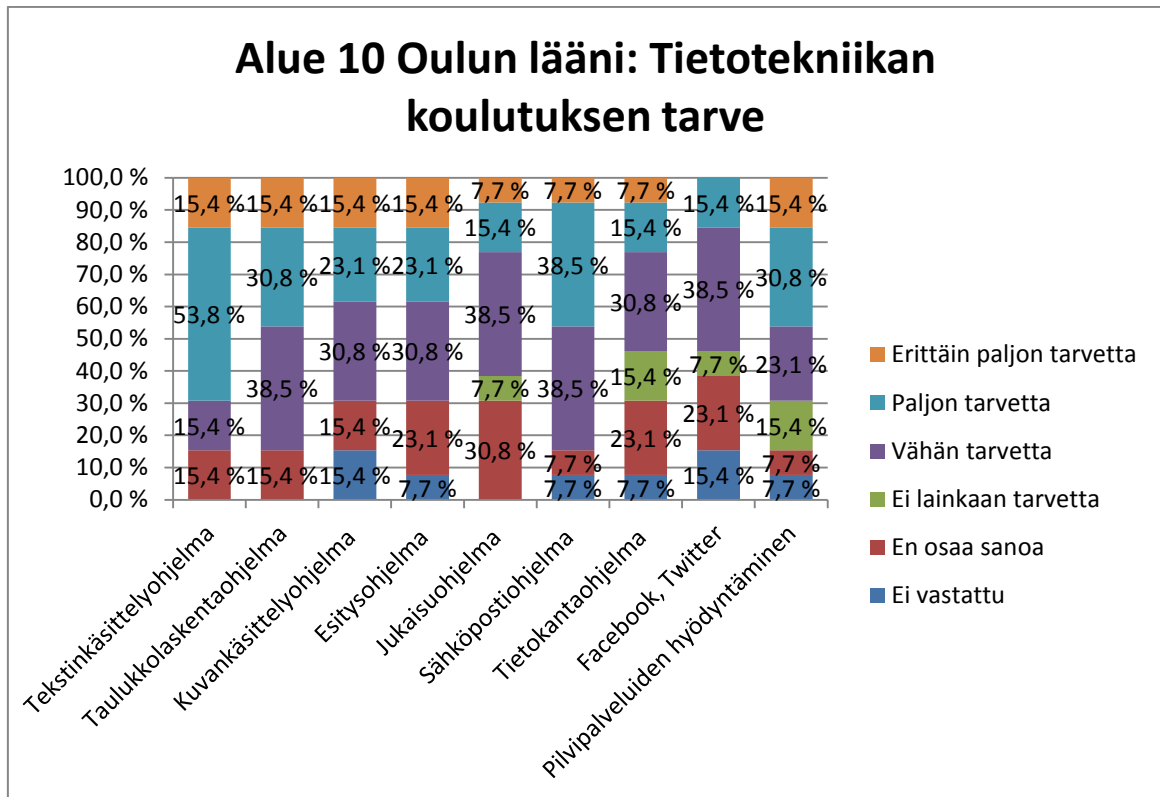
KUVIO 17. Yhdistysten tietokoneohjelmien koulutuksen tarve

Vastaajista yli puolet oli sitä mieltä, että tekstinkäsittely-, taulukkolaskenta-, sähköposti-, kuvankäsittely-, esitysohjelmien koulutukselle olisi tarvetta. Sosiaalisen median ohjelmille Facebook ja twitter olisi koulutustarvetta 45,5 prosentin mielestä, mutta 17,4 prosenttia vastaajista ei nähnyt koulutukselle tarvetta. Tietokantaohjelman koulutukselle ei nähnyt tarvetta 21,2 prosenttia vastaajista, kun taas 32,6 prosentin mielestä koulutukselle olisi tarvetta. (Kuvio 17.)

7.5 Koulutuksen tarve alueittain

Tarkasteltaessa alueittain koulutuksen tarvetta, nousi Oulun läänin vastaajien keskuudesta merkittävämmäksi tekstinkäsittelyohjelman koulutuksen tarve (kuvio 18). Joka kolmas kaipasi lisäkoulutusta taulukkolaskentaan, sähköpostin sekä pilvipalveluiden käyttöön. Myös sähköpostiohjelman koulutukselle olisi paljon tarvetta (38,5 %) ja erittäin paljon tarvetta (7,7 %), Taulukkolaskentaohjelman ja pilvipalveluiden hyödyntämisen koulutukselle olisi paljon tarvetta (30,8 %) ja erittäin paljon tarvetta (15,4 %) vastaajien mielestä.

Pilvipalveluiden hyödyntämisen kouluttaminen koettiin Oulun läänin vastaajien keskuudessa hyödyllisemmäksi kuin vastaajien kesken muilla alueilla.

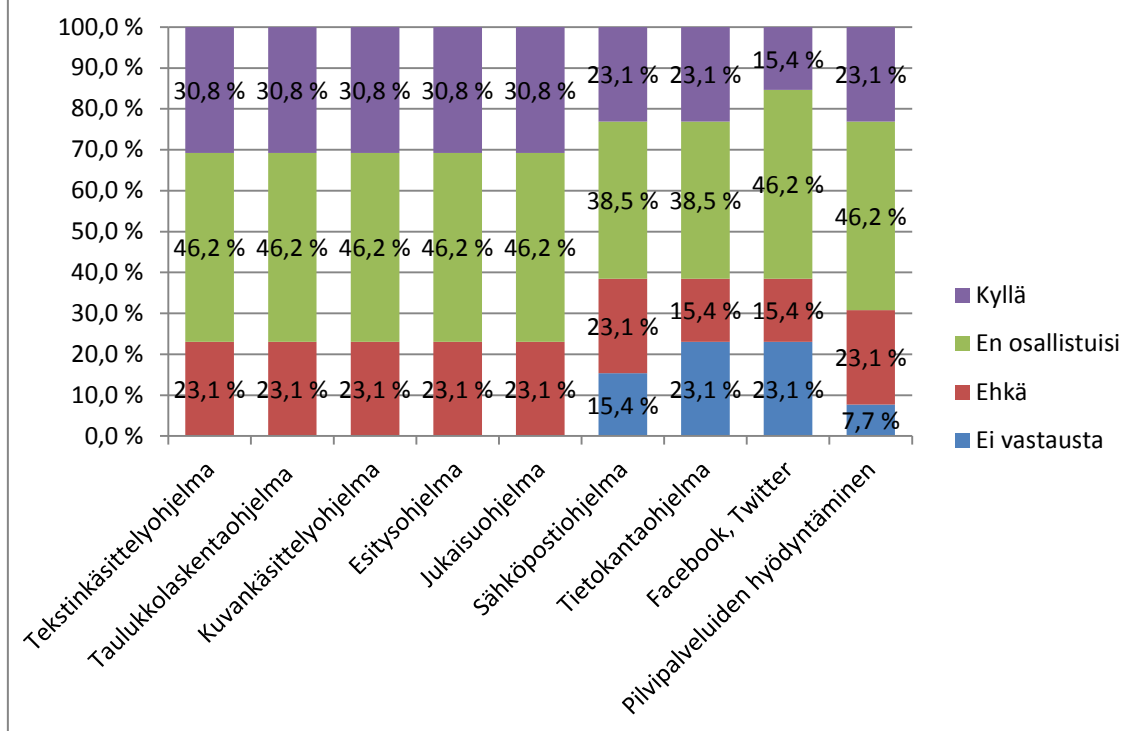

KUVIO 18. Oulun lääni (alue 10): Tietotekniikan koulutuksen tarve (N= 13)

Koulutustarvetta yhdistyksissä näyttää olevan, mutta vastaajien tarpeet painoutuivat tekstinkäsittelyohjelman ja pilvipalveluiden hyödyntämisen koulutuksiin. Muulle koulutukselle koettiin olevan vain vähäistä tarvetta tai ei ollenkaan tarvetta (kuvio 18).

Vaikka koulutustarvetta vastaajien mielestä Oulun läänin alueella on, niin kuitenkin koulutukseen osallistumiseen ei nähdä tarvetta (kuvio 19). Vastaajista 38,5 prosenttia ei osallistuisi sähköposti- ja tietokantaohjelmien koulutukseen sekä 46,2 prosenttia vastaajista ei osallistuisi jäljelle jääneiden ohjelmistojen koulutukseen. Ehkä vastaajat kokevatkin, että heidän oma osaamisensa on riittävä mutta, että yhdistyksessä on toimihenkilöitä, joille koulutus olisi ehdottoman tarpeellinen.

Alue 10 Oulun lääni: Koulutukseen osallistuminen

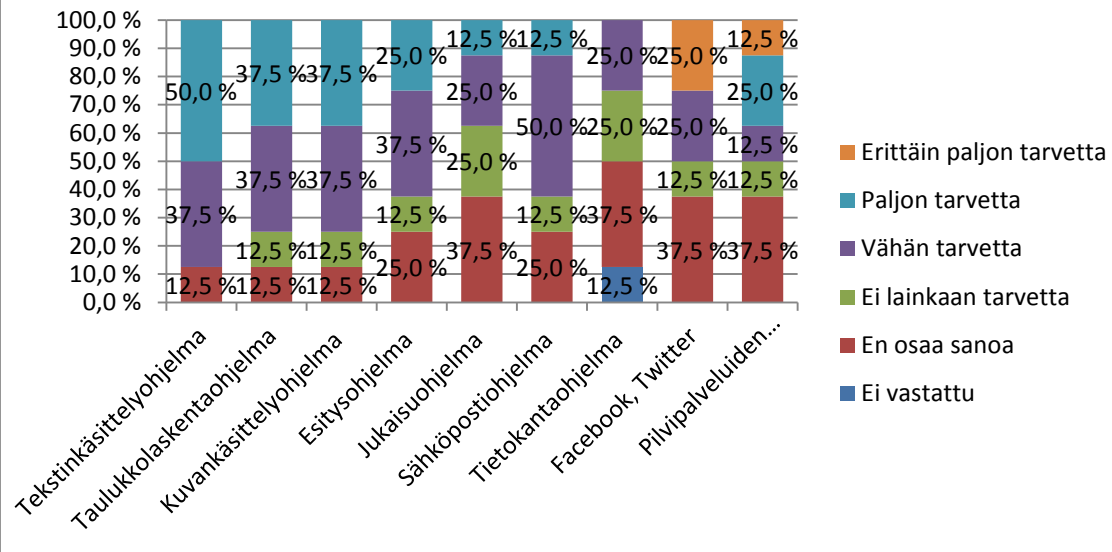

KUVIO 19. Oulun lääni (alue 10): Koulutukseen osallistuminen (N= 13)

Vastaajista liki kolmannes (30,8 %) osallistuisi koulutuksiin tekstinkäsittely-, taulukkolaskenta-, kuvankäsittely-, esitys-, ja julkaisuohjelman koulutukseen. Kun mukaan otetaan myös ehkä vastaukset, niin valtaosaan koulutuksia osallistuisi puolet vastaajista (kuvio 19).

Lapin läänissä (kuvio 20) vastaajien mielestä erittäin paljon tarvetta oli vain Facebook ja Twitter koulutukselle (25,0 %) sekä pilvipalvelujen hyödyntämiselle (12,5 %). Muiden kyselyssä olleiden ohjelmien osalta ei koettu yhtä voimakasta tarvetta. Tekstinkäsittelyohjelmalle näki paljon tarvetta puolet vastaajista (50,0 %) ja vähän tarvetta reilu kolmannes (37,5 %). Taulukkolaskenta- ja kuvankäsittelyohjelmien koulutukseen oli paljon tarvetta 37,5 prosentin ja vähän tarvetta myös 37,5 prosentin mielestä. Sähköpostiohjelman koulutukselle koki vastaajista vähän tarvetta 50,0 prosenttia ja paljon tarvetta 12,5 prosenttia vastaajista.

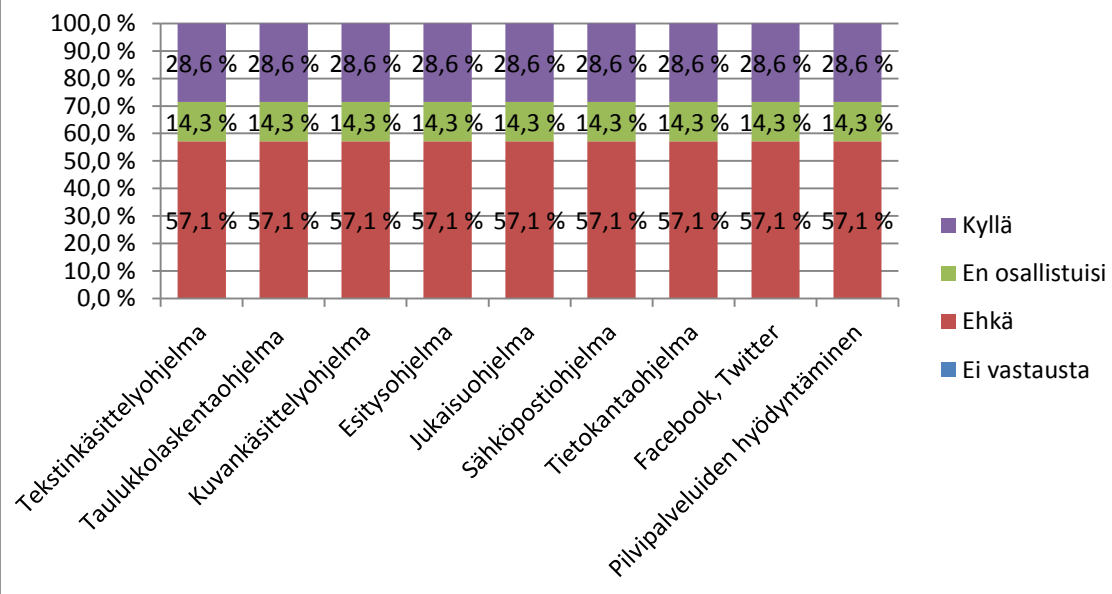
Alue 11 Lapin lääni: Tietotekniikan koulutuksen tarve

KUVIO 20. Lapin lääni (alue 11): Tietotekniikan koulutuksen tarve (N= 7)

Lapin läänin vastaajista (kuviot 20-21) jokaisen ohjelman koulutukseen osallistuisi 28,6 prosenttia ja ehkä osallistuisi 57,1 prosenttia. Vastaajista 14,3 prosenttia ei osallistuisi minkään ohjelman koulutukseen.

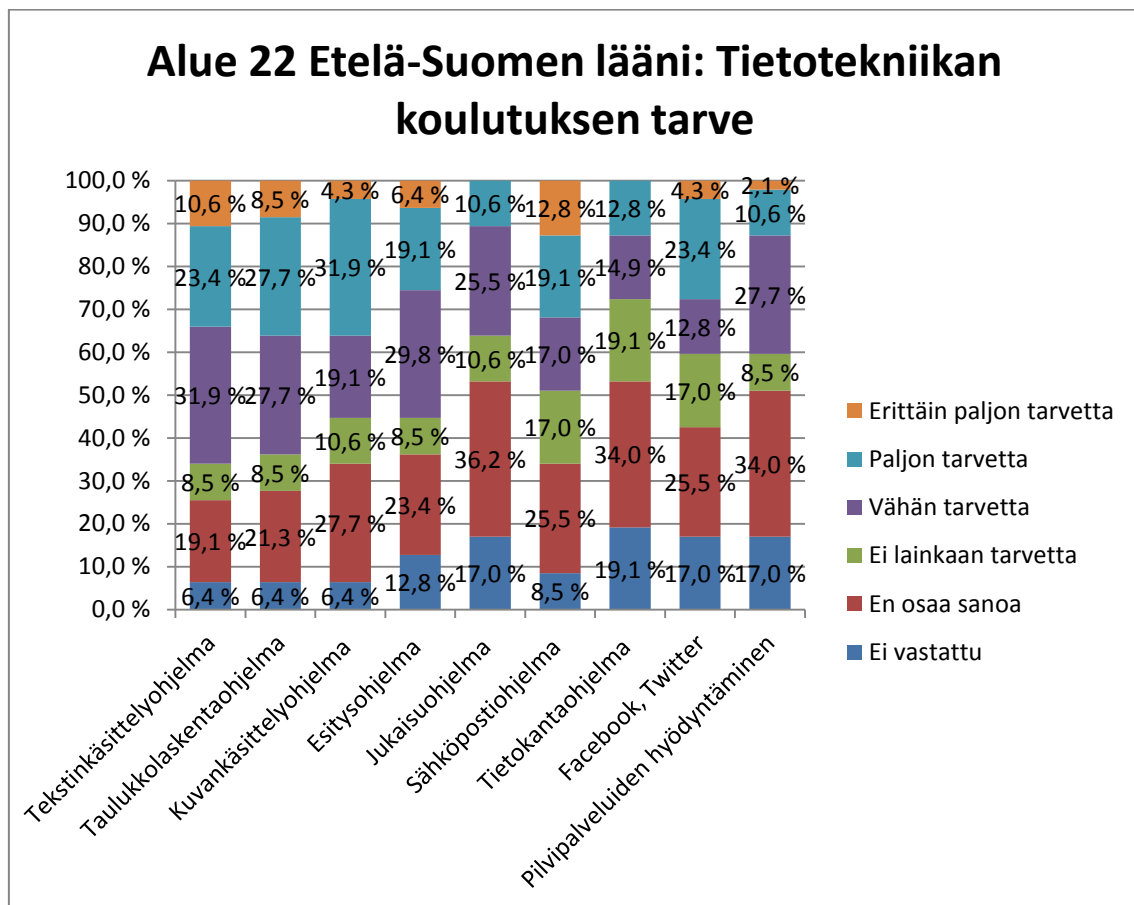
Alue 11 Lapin lääni: Koulutukseen osallistuminen

KUVIO 21. Lapin lääni (alue 11): Koulutukseen osallistuminen (N= 7)

Lapin läänissäkin reilu kolmannes olisi halukas osallistumaan koulutukseen. Jos mukaan luetaan myös ehkä -vastaukset, niin koulutuksen halukkuus nousee 85,7 prosenttiin. Koulutukseen osallistumisessa ei löytynyt yksittäistä ohjelmaa joka olisi noussut vastaajien mielestä ylitse muiden. Kuten kuviosta 21 voidaan todeta kiinnostuksen koulutukseen osallistumisesta olevan hyvin tasaista.

Etelä-Suomen läänissä näyttäisi olevan eniten tarvetta toimisto-ohjelmien koulutukselle (kuvio 22). Erittäin paljon koulutuksen tarvetta nähtiin sähköpostiohjelman (12,8 %), tekstinkäsittelyohjelman (10,6 %), taulukko laskentaohjelman (8,5 %), esitysohjelman (6,4 %), kuvankäsittelyohjelman ja Facebook, Twitter ohjelmien (4,3 %) sekä pilvipalveluiden hyödyntämisessä (2,1 %). Paljon tarvetta koulutukseen koettiin olevan kuvankäsittelyohjelman (31,9 %), taulukkolaskentaohjelman (27,7 %), tekstinkäsittelyohjelman sekä Facebook, Twitter ohjelmien (23,4 %) koulutukselle.

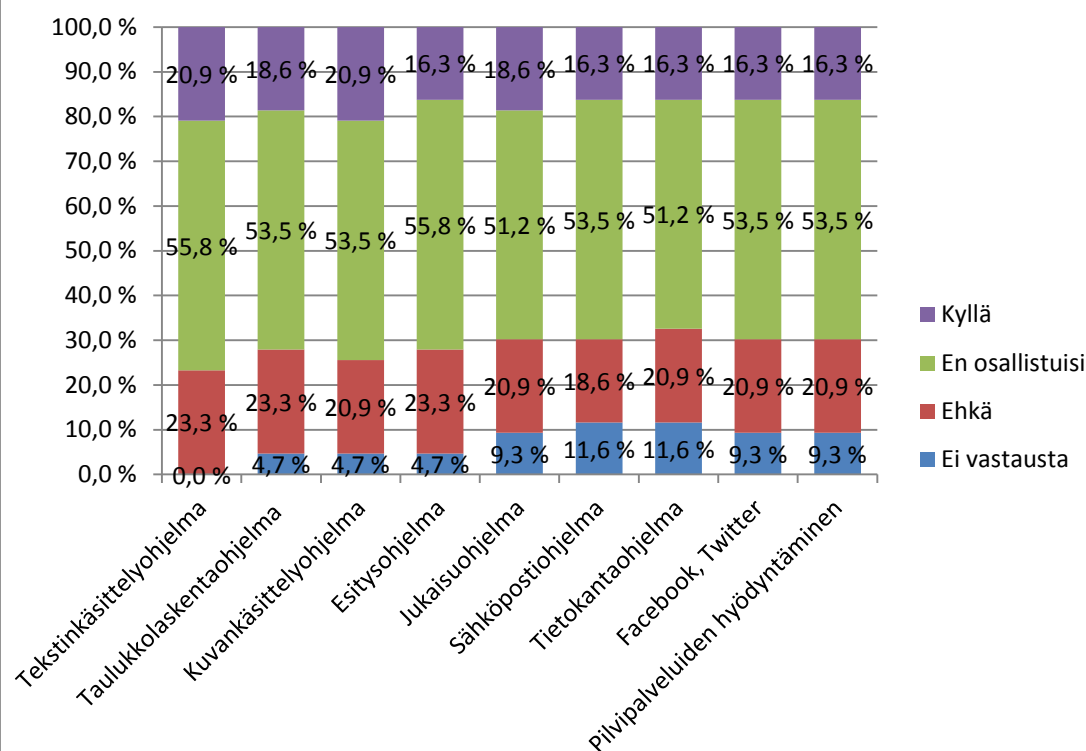

KUVIO 22. Etelä-Suomen lääni (alue 22): Tietotekniikan koulutuksen tarve (N= 47)

Vähäiseksi koulutuksentarve koettiin tekstinkäsittelyohjelmalle (31,9 %), esitysohjelmalle (29,8 %), taulukkolaskentaohjelmalle ja pilvipalveluiden hyödyntämiselle (27,7 %) muiden ohjelmien jäädessä alle (20 %). Vastaajista 20 prosenttia ei kokenut koulutukselle olevan lainkaan tarvetta riippumatta ohjelmistosta.

Etelä-Suomen läänin vastaajista reilu puolet oli sitä mieltä, etteivät osallistuisi mihinkään koulutukseen (kuvio 23). Viidennes (20,9 %) vastaajista osallistuisi tekstinkäsittely- ja kuvankäsittelyohjelman koulutukseen muiden ohjelmistojen koulutukseen osallistumishalukkuus jäi alle 20,0 prosenttiin. Tekstinkäsittely-, taulukkolaskenta- ja esitysohjelmien koulutuksiin saattaisi osallistua 23,3 prosenttia vastaajista, sekä 20,9 prosenttia vastaajista voisi ehkä osallistua kuvankäsittely-, julkaisu- ja tietokantaohjelmien sekä Facebook, Twitter että pilvipalveluiden hyödyntämiseen yhdistystoiminnassa koulutuksen. Koulutuksen tarpeesta ei osannut sanoa huomattava joukko vastaajista halukkuusprosentin vaihdellen ohjelmistosta riippuen 19,1 prosentista aina 36,2 prosenttiin vastaajista.

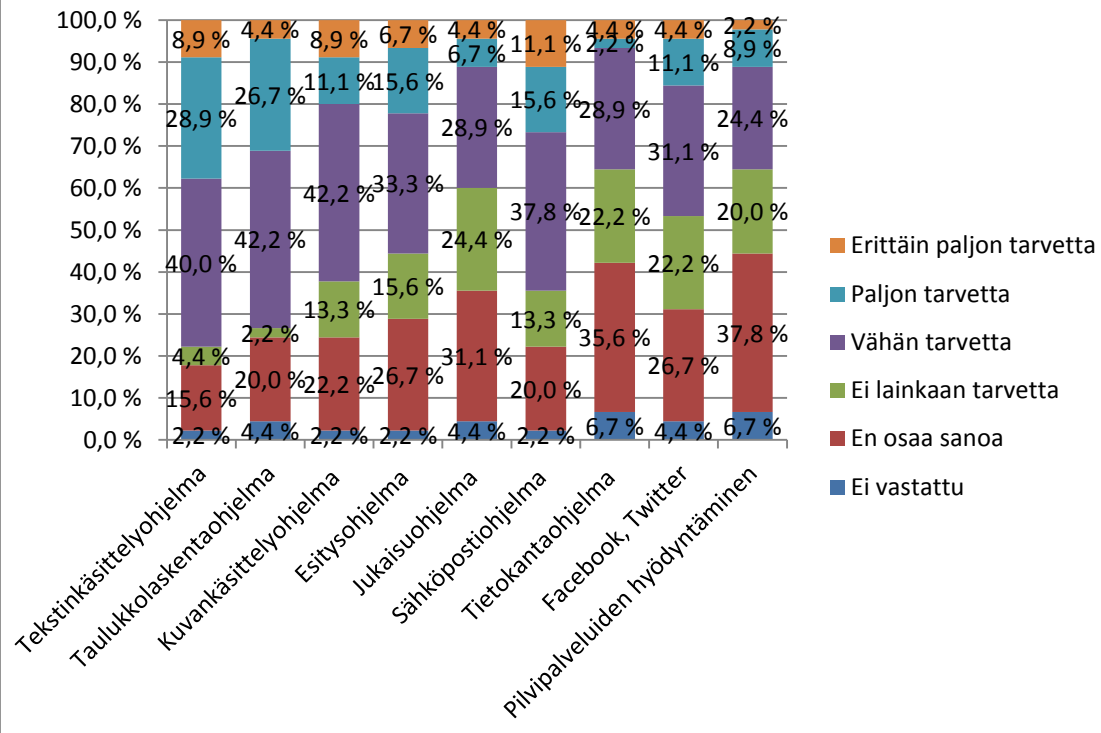
Alue 22 Etelä-Suomen lääni: Koulutukseen osallistuminen

KUVIO 23. Etelä-Suomen lääni (alue 22): Koulutukseen osallistuminen (N= 47)

Myös Länsi-Suomen läänissä koetaan koulutukselle vähäistä tarvetta (kuviot 24). Vähän koulutusta koettiin tarvittavan kuvankäsittelyohjelman (42,2 %) ja taulukkolaskentaohjelman (42,2 %) koulutukselle sekä tekstinkäsittelyohjelman (40,0 %) koulutukselle. Toisaalta vastaajat näkivät koulutukselle olevan erittäin paljon tarvetta ohjelmistosta riippuen 2,2 prosentista - 11,1 prosenttia ja paljon tarvetta 2,2 prosentista aina 28,9 prosenttiin ohjelmistosta riippuen. Vastaajista ei osannut sanoa koulutuksen tarpeesta ohjelmasta riippuen 15,5 prosentista 37,8 prosenttiin.

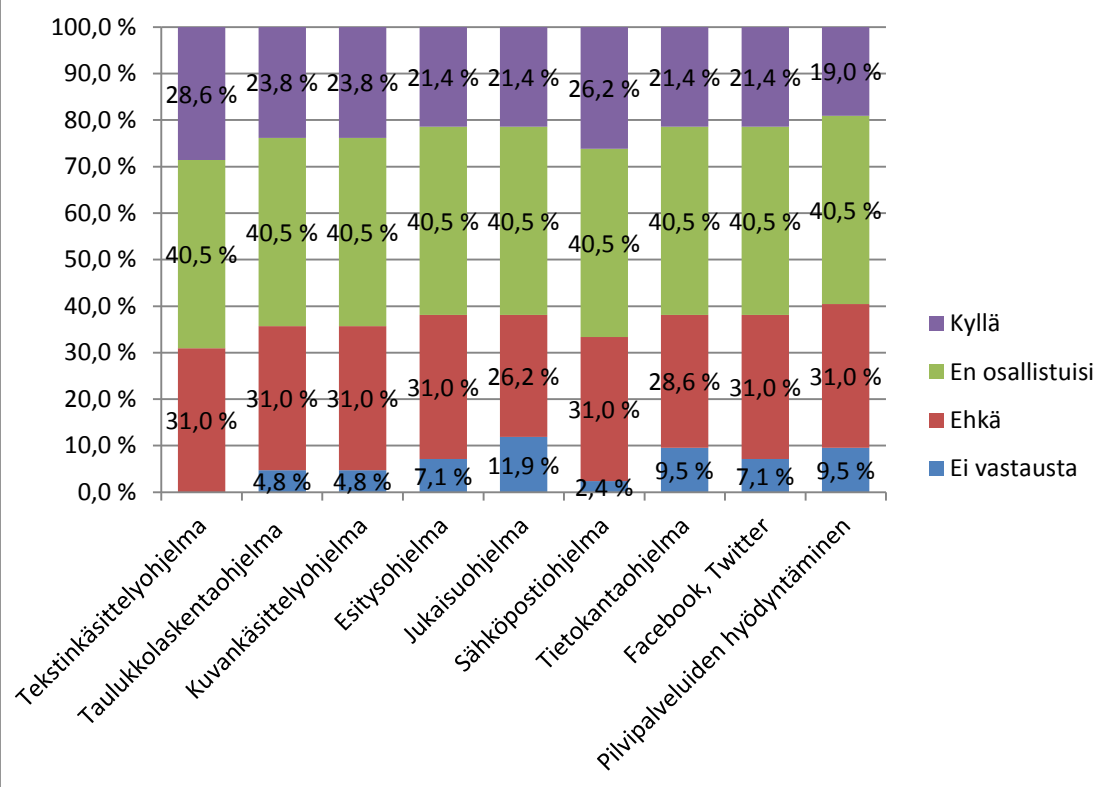
Alue 23 Länsi-Suomen lääni: Tietotekniikan koulutuksen tarve

KUVIO 24. Länsi-Suomen lääni (alue 23): Tietotekniikan koulutuksen tarve (N= 45)

Koulutukseen osallistuisi joka viides vastaajista ohjelmistoista riippumatta, ja tekstinkäsittelyohjelmaan oli halukas osallistumaan liki joka kolmas vastaaja (kuva 25). Ihan varma osallistumisesta ei ollut 26,2 prosentista 31,0 prosenttiin vastaajista. Koulutukseen ei osallistuisi 40,5 prosenttia vastaajista koulutettavasta ohjelmasta riippumatta. Ei lainkaan koulutustarvetta vastaukset vaihtelivat tekstinkäsittelyohjelman 4,4 prosentista julkaisuohjelman 24,4 prosenttiin. En osaa sanoa vastausten määrä oli myös huomattava vaihteluvälin ollessa ohjelmasta riippuen tekstinkäsittelyohjelman 15,6 prosentista aina pilvipalveluiden hyödyntämisen koulutuksen 37,8 prosenttiin.

Alue 23 Länsi-Suomen lääni: Koulutukseen osallistuminen

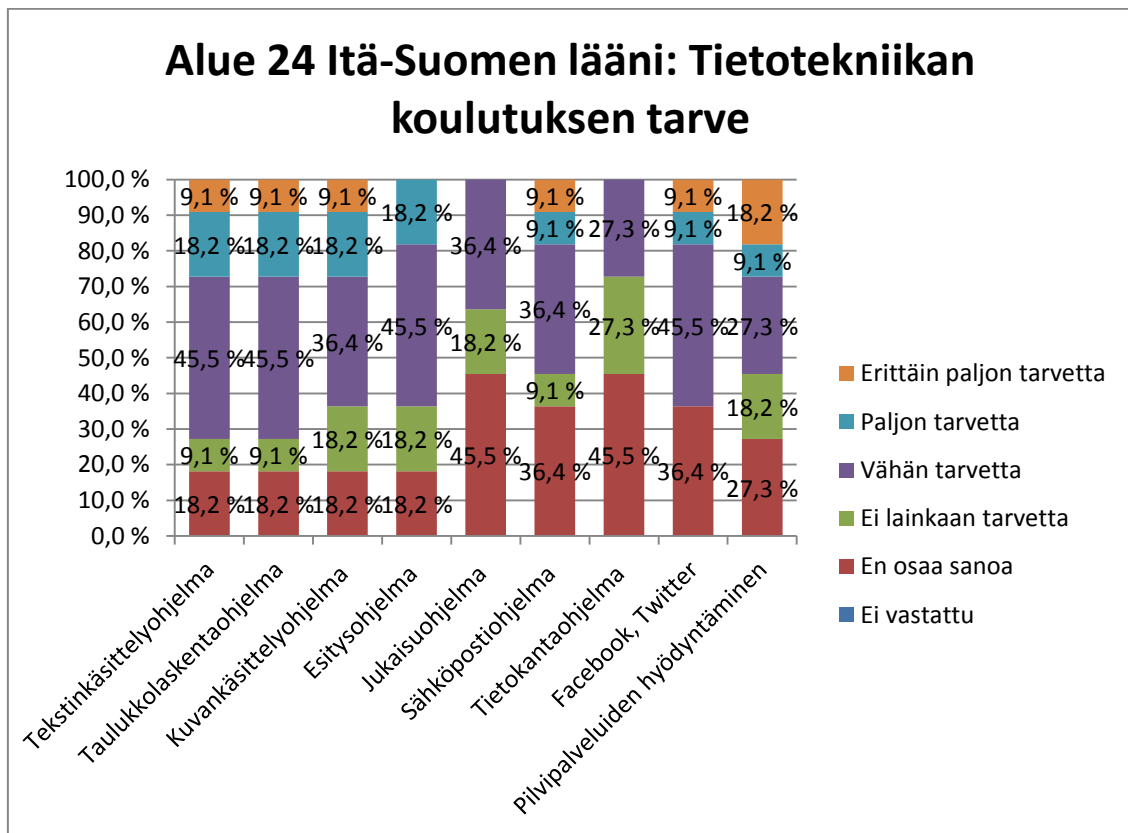

KUVIO 25. Länsi-Suomen lääni (alue 23): Koulutukseen osallistuminen (N=45)

Vaikka Länsi-Suomen läänin alueella näyttäisi koulutukseen osallistuminen olevan vähäistä, niin oli siellä myös halukkuutta koulutukseen (kuviot 24 ja 25). Koulutukseen osallistujia olisi kuitenkin 19,6 prosentista 28,6 prosenttiin ohjelmasta riippuen. Hieman suurempi määrä vastaajista ehkä osallistuisi koulutukseen vaihteluvälin ollessa 26,2 prosentista 31,0 prosenttiin ohjelmasta riippuen. Koulutukseen ei osallistuisi 40,5 prosenttia vastaajista ohjelmista riippumatta.

Itä-Suomen alueella koulutustarve painottui niin ikään toimisto-ohjelmiin (kuviot 26 ja 27). Vastaajista erittäin paljon tarvetta näki pilvipalveluiden hyödyntämiseen (18,2 %), ja sosiaalisen median ohjelmistojen sekä toimisto-ohjelmistojen pois lukien esitys-, julkaisu- ja tietokantaohjelmia (9,1 %). Myös kuvankäsittelyohjelman koulutukselle olisi joka kymmenennen (9,1 %) mielestä erittäin paljon tarvetta. Tekstinkäsittely-, taulukkolaskenta-, kuvankäsittely- ja esitysohjelman koulutukselle nähtiin paljon tarvetta (18,2 %). Kuitenkin

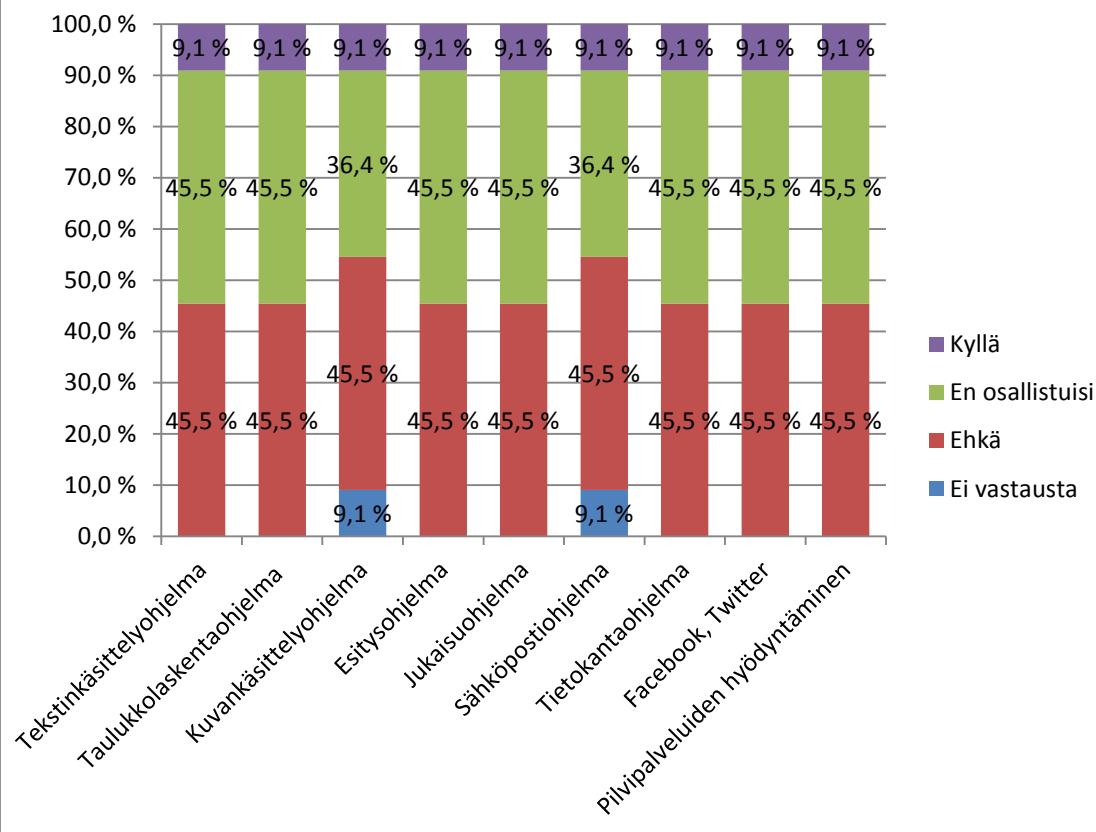
enemmistö oli vähäisen koulutustarpeen kannalla vaihteluvälin ollessa 27,3 prosentista aina 45,5 prosenttiin vastaajista.

KUVIO 26. Itä-Suomen lääni (alue 24): Tietotekniikan koulutuksen tarve (N= 11)

Koulutukseen osallistumisessa vastaajat ovat yksimielisiä ohjelmasta riippumatta, sillä 9,1 prosenttia oli sitä mieltä, että koulutukseen osallistutaan (kuvio 27). Yksimielisyys näkyi myös mahdollisessa osallistumisessa, jossa ohjelmasta riippuen 45,5 prosenttia saattaisi osallistua koulutukseen. Koulutukseen ei osallistuisi 45,5 prosenttia vastaajista lukuun ottamatta kuvankäsittely- ja sähköpostiohjelman koulutusta, joihin ei osallistuisi 36,4 prosenttia vastaajista. Joka kymmenes vastaaja (9,1 %) ei vastannut näiden ohjelmien kohdalla kysymykseen.

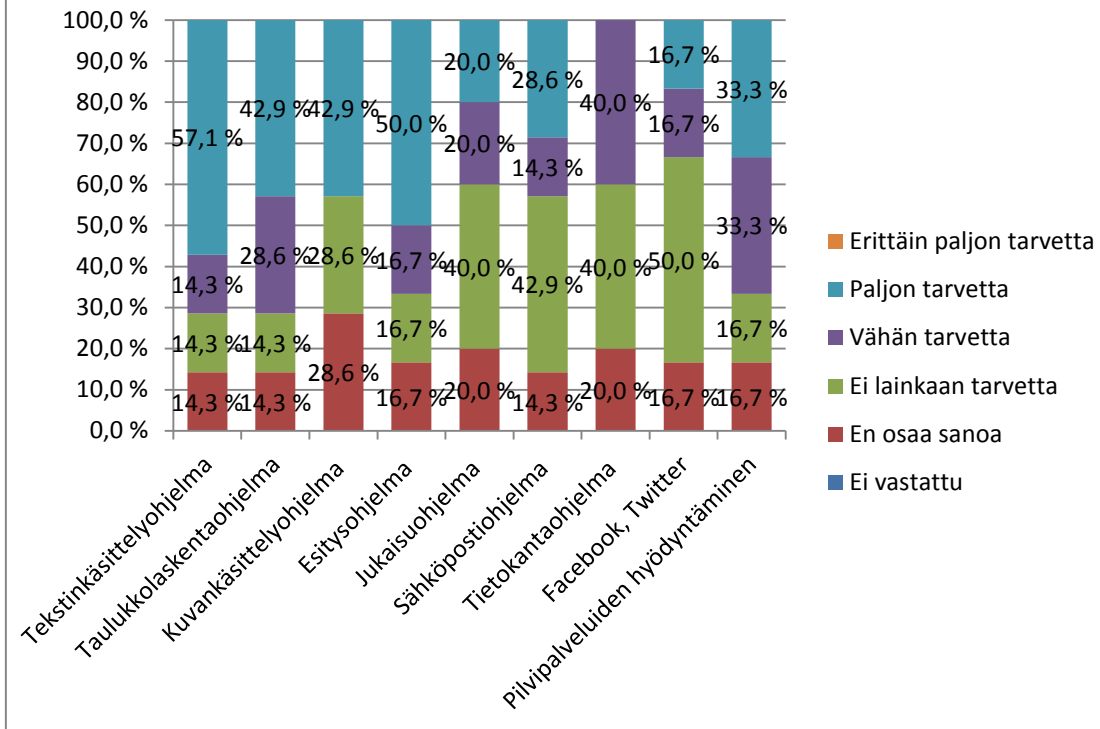
Alue 24 Itä-Suomen lääni: Koulutukseen osallistuminen

KUVIO 27. Itä-Suomen lääni (alue 24): Koulutukseen osallistuminen (N= 11)

Valtakunnallisesti toimivissa yhdistyksissä nähdään koulutuksella olevan paljon tarvetta (kuviot 28). Tärkeimpänä pidettiin tekstinkäsittelyohjelman koulutusta (57,1 %) ja toiseksi tärkeimpänä esitysohjelmakoulutusta (50,0 %). Sosiaalisen median ohjelmien koulutukselle vastaajista 50,0 prosenttia ei nähnyt lainkaan tarvetta.

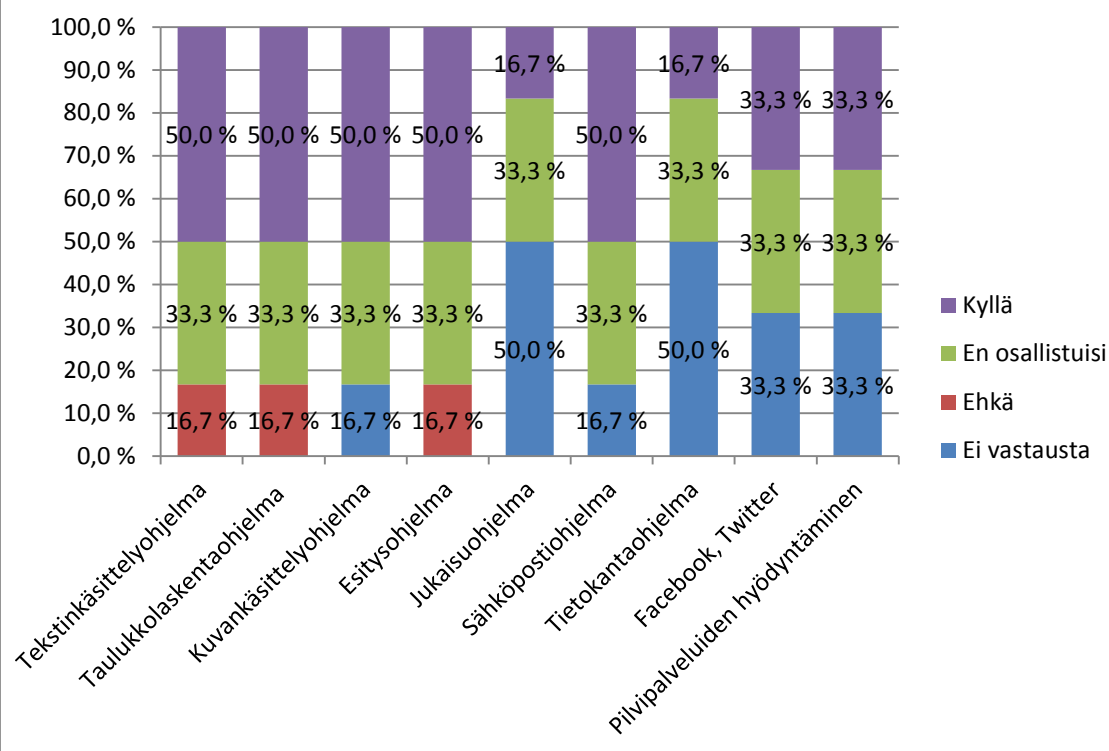
Valtakunnallisesti toimivat yhdistykset: Tietotekniikan koulutuksen tarve

KUVIO 28. Valtakunnallisesti toimivien yhdistysten tietotekniikan koulutuksen tarve

Koulutukseen osallistuisi tekstinkäsittely-, taulukkolaskenta-, kuvankäsittely-, esitys- ja sähköpostiohjelmissä 50,0 prosenttia vastaajista ja toisaalta 33,3 prosenttia vastaajista, ohjelmista riippumatta, ei osallistuisi koulutuksiin (kuviokuva 29). Julkaisu- ja tietokantaohjelman koulutuksen osallistumiseen ei vastannut 50,0 prosenttia vastaajista sekä 33,3 prosenttia sosiaalisen median Facebook ja Twitter ohjelmien sekä pilvipalveluiden hyödyntämiskoulutukseen.

Valtakunnallisesti toimivat yhdistykset: Koulutukseen osallistuminen

KUVIO 29. Valtakunnallisesti toimivien yhdistysten koulutukseen osallistuminen

Kyselylomakkeen lopussa oli avoin kysymys, jossa pyydettiin vastaaja kertomaan asioita, joita heille oli virinnyt lomaketta täytettäessä. Tässä kohdin oli palautetta tutkimuksen tekijälle ja ilmaistiin kiinnostusta kuulla tutkimustuloksista. Yksi vastaaja oli kommentoinut lomakkeen näkymisestä hänelle osittain englanninkielisenä. Tämä johtui todennäköisesti siitä, että lomake oli tehty Googlen palveluilla ja mikäli käytettävä selain on englanninkielisenä käytössä, kääntää ohjelma automaattisesti osan tekstistä englanninkieliseksi.

8 JOHTOPÄÄTÖKSET

Karavaanariharrastus suo mahdollisuuden mielekkäälle vapaa-ajan vietolle sekä sosiaalisten suhteiden ylläpitämiselle. Niillä on Ruoppilan (2002) mukaan paljon merkitystä yhteiskunnan aktiivisena jäsenenä pysymisen kannalta. Erityisesti tämä antaa hyvän pohjan oppimiselle kolmannen iän kynnyksellä.

Karavaanareiden keski-ikä on 57 vuotta (Tuuri 2013). Myös yhdistysten hallituksissa toimivien enemmistö kuuluu tuohon ikäryhmään. SF-Caravan ry:n jäsenyhdistysten toimihenkilöiden enemmistö on iältään yli 55-vuotiaita ja koulutukseltaan toisen asteen koulutuksen suorittaneita. Suurin osa toimihenkilöistä on miehiä ja myös yhdistysten hallituksen puheenjohtajista suurin osa on miehiä. Yhdistyksissä arvostetaan koulutusta, mikä näkyi siinä, että hallituksen tärkeimpiin tehtäviin valituilla nuoremmilla henkilöillä oli opistoasteinen tai ammattikorkeakoulututkinto. Niin ikään sihteerin ja rahaston hoitajan tehtäviin oli valittu henkilöitä, joilla oli vähintään opistoasteinen tutkinto. Kyselyn tuloksista on pääteltävissä, että aktiivista yhdistystoimintaa harrastavien karavaanarien koulutustaso on sitä korkeampi, mitä vastuullisempiin tehtäviin hänet on valittu. Näyttäisi siltä, että tehtävissä henkilökohtaisilla ominaisuuksillakin on kuitenkin merkitystä, mikä näkyy puheenjohtajien koulutustaustassa.

Suoritetun kyselyn perusteella ei löytynyt suuria eroja tietojärjestelmien ja sosiaalisen median käytössä. Jäsenyhdistyksissä käytetään yleisesti tietotekniikkaa hyväksi ja lähes kaikilla hallitusten toimihenkilöillä on hallussaan jokin tekstinkäsittelyohjelma. Myös internetin käyttö on kaikille tuttua. Useimmilla on käytössä nettiyhteys joko kiinteänä tai langattomana. Karavaanari yhdistysten toimihenkilöt ovat hyvin tyypillisiä suomalaisia, joilla on liikkuva yhteys ja kannettava tietokone lähes 75 prosentilla, mikä on myös Tilastokeskuksen (2013) mukaan tyypillinen tulos. Hallituksen puheenjohtajista enemmistöllä on internet yhteydet käytettävissä kotona joko kiinteänä tai liikkuvana yhteytenä, mutta toisaalta on myös puheenjohtajia, joilla ei ole kotona internetyhteyttä lainkaan. Yhdistysten sihteeireillä on pääsääntöisesti internetyhteydet. Kaikilla rahastonhoitajilla on mahdollisuudet käyttää

internetyhteyksiä kotoa käsin. Liikuteltavat laitteet ovat tavanomaisin tapa olla internetyhteyksissä.

Sosiaalisen median ohjelmista käytetään eniten Facebookia sekä Google+, Wikipedia ja Skype ovat seuraavaksi suosittuja. Ahkerimpia käyttäjiä ovat yli 55-vuotiaat. Verrattaessa Kaplanin ja Haenlein (2010) luokitteluun toimihenkilöt osallistuvat pääsääntöisesti keskinkertaista tai matalaa läsnäoloa edellyttäviin sosiaalisen median yhteisöpalveluihin.

Tietokoneohjelmistoista käytetään eniten sähköpostia ja tekstinkäsittelyohjelmat ovat päivittäisessä käytössä. Myös taulukkolaskentaohjelmaa käytetään paljon yhdistystoiminnan eri tehtävissä. Sähköpostia käytti päivittäin noin 80 prosenttia toimihenkilöistä ja yli 65-vuotiailla käyttö oli hieman harvinaisempaa (63,3 %). Tulokset olivat samansuuntaisia kuin Tilastokeskuksen (2013) tekemä vuoden 2012 internetin käytön yleisyyttä kuvaavassa taulukossa, jonka mukaan noin 60 prosenttia yli 65-vuotiaista käyttää internetiä säännöllisesti. Ohjelmaosaaminen on hankittu työssä oppimalla, kursseja käymällä sekä harrastuksen myötä itseopiskeluna. Tutkintokoulutuksen kautta saatua osaamista on yhdistysten sihteereillä ja rahastonhoitajilla.

Tietojärjestelmiä käytetään pääsääntöisesti sähköisessä muodossa tai sähköisesti. Valtaosalla yhdistyksiä on käytössä maksupäätte, mikä edellyttää, että karavaanarialueiden jäsenillä on riittävä sähköiseen maksamiseen liittyvä osaaminen. Hallitustyöskentelyyn kuuluvien asiakirjojen kuten kokouskutsujen ja pöytäkirjojen toimittamisessa on siirrytty pääsääntöisesti sähköiseen aikakauteen. Leirintäaluetoiminnassa tehdään kirjauksia vielä manuaalisesti. Tyypillisiä kirjauksia ovat alueella yöpyjien kirjaus (check-in) sekä ennakkovarausten kirjaaminen. Suuntaus on selkeästi sähköisiin kirjauksiin siirtyminen.

Yhdistykset viestivät jäsenistölle perinteisesti jäsenlehden tai jäsentiedotteen kautta. Käytäntö näyttäisi olevan vieläkin vallalla, mutta yhdistysten kotisivuja käytetään myös paljon viestintään ja tiedottamiseen. Nykytekniikan antamia

mahdollisuuksia hallitustyöskentelyssä kokousten hoitamiseksi ei ole vielä yleisesti käytössä yhdistyksissä. Valtaosa etäkokouksista pidetään sähköpostin tai reaaliaikaisena puhelimen välityksellä. Ohjelmia, jotka on tarkoitettu reaaliaikaiseen yhteydenpitoon ja neuvotteluun, käytetään erittäin vähän. Sosiaalisen median käyttö on yhdistystoiminnassa vielä melko harvinaista. Usein yhdistyksillä on kuitenkin kotisivut, mutta Facebook-sivut sen sijaan on vain noin 15 prosentilla yhdistyksistä. Sosiaalisen median hyödyntäminen markkinointiviestinnän tai tiedottamisen välineenä hakee vielä muotoaan. On yllättävää, että erilaisia sosiaalisen median ohjelmia käyttävät eniten karavaanariyhdistysten iäkkäämmät toimihenkilöt. Yhdistysten sisäisenä viestintävälineenä sosiaalisen median ohjelmia ei juurikaan käytetä. Yhteisösivujen kautta ei pyritä aktiiviseen markkinointiin vaan tiedon levittämiseen kuten yhdistysten kotisivuillakin.

Koulutustarpeessa ei ollut isoja alueellisia eroja. Kuitenkin näyttäisi siltä, että pohjoisessa Suomessa koulutustarvetta olisi enemmän kuin eteläisissä osissa maata. Tutkimuksessa keskeisemmäksi koulutustarpeeksi nousi toimisto-ohjelmien käytön tehostaminen. Sosiaalisen median ja pilvipalveluiden koulutustarve koettiin melko vähäiseksi. Johtopäätöksenä voisi vetää, että koulutustarve kohdentuisi ohjelmiin, joita voidaan suoraan hyödyntää yhdistystoiminnassa. Yhdistyksen tuloksellisen toiminnan kannalta on hallituksella oltava käytössä sopivia seurantatyökaluja. Näiden työkalujen, kuten esimerkiksi yhdistyksen talouden kuukausiseurannan työkalun tekeminen, olisi vaivattominta taulukkolaskentaohjelmaa käyttäen. Koulutusta tulisi suunnata myös pilvipalveluiden antamiin mahdollisuuksiin sekä niistä saataviin hyötyihin yhdistystoiminnassa ja hallitustyöskentelyssä.

Tutkimuksessa kävi ilmi, että koulutusta kyllä tarvitaan, joskin yhdistyksissä on myös epävarmuutta koulutuksen tarpeellisuudesta. Alueellisesti ei ole huomattavia eroja, mutta valtakunnallisesti toimivat yhdistykset kokevat pääsääntöisesti enemmän tarvetta koulutukselle. Vaikka tarvetta koulutuksille selkeästi löytyy, niin vastaajien koulutukseen osallistuminen on enimmäkseen epävarmaa etenkin eteläisessä Suomessa, jossa lähes puolet ilmoitti, ettei osallistuisi koulutukseen.

Koulutuksen suunnittelun kannalta on tärkeää huomioida, että karavaanareiden toimihenkilöistä suurin osa elää ns. kolmatta ikää, joka Marin mukaan (2002,16) kuvaa elämän vaihetta 55/60 – 80/55 vuotta. Tämä vapauden ja elämän todellisen toteutumisen ajanjakso nähdään nykykäsityksen mukaan yhteiskunnallisena voimavarana. Tähän kyselyyn vastanneiden karavaanariyhdistysten toimihenkilöt ovat melko iäkkäitä. Yhdistysten puheenjohtaja on tyypillisesti yli 60-vuotias mies. Sihteerinä toimii useasti keski-ikäinen nainen. Vain viidennes yhdistystoiminnassa aktiivisesti toimivista on alle 49-vuotiaita. Koulutuksen järjestämisen kannalta tämä tarkoittaa sitä, että potentiaaliset koulutettavat tulevat olemaan pääsääntöisesti yli 50-vuotiaita.

Elinikäinen oppiminen koskettaa Risto Rinteen (2010) mukaan sekä työikäistä että eläkkeellä olevaa väestöä ja työn päättymisen jälkeen oppimiseen tarjoutuu lisääntyvästi haasteita, kun nykyään ihmiset elävät pidempään ja ovat terveempiä. Tätä taustaa vasten saadut tutkimustulokset antavat samansuuntaisia signaaleja, kun yhdistyksissä toimihenkilöiksi hakeutuu enemmän juuri kolmannen iän aloittaneita henkilöitä.

Ruoppilan mukaan (2002,130) oppimista voi tapahtua erilaisissa elämäntilanteissa koko elämänkaaren ajan. Nonformaali opiskelu koostuu harrasteopinnoista, koulutusjärjestelmän ulkopuolisista opinnoista itseohjautuvana oppimisena ja arkipäiväoppimisena. Tässä tutkimuksessa selvisi, että toimihenkilöiden osaamista oli hankittu elämän vaiheen kolmanteen ikään kuuluvien keskuudessa enemmän nonformaalisti itseopiskeluna ja kursseja käymällä kuin virallisen koulutusjärjestelmän kautta.

Koulutustarpeita yhdistyksillä tuntuu selvästikin olevan. Yhdistysten jäsenet ovat sitoutuneita karavaanaritoimintaan. SF-Caravan ry:llä onkin erinomaiset mahdollisuudet koulutuksen järjestämiselle, sillä Niemelän (2001) mukaan tärkeä osa oppimisen verkostoa on oppiva organisaatio. Karavaanariyhteisön jäsenistä lähes 20 prosentilla tuntuu tämän selvitystyön perusteella olevan uuden oppimisen halua ja kohtuulliset perustaidot informaatioteknologiasta. Liitolla on selkeä suunta ja strategia ottaa uusia sähköisiä järjestelmiä haltuun.

Koska monilla on kulunut virallisen koulutuksen päättymisestä kymmeniä vuosia, niin toimihenkilöille suunnatut koulutukset tulee sitoa vahvasti karavaanari- ja yhdistystoimintaharrastukseen, jolloin uusien tietojen ja taitojen oppimiselle syntyy vahvempi motivaatio. Tämän selvitystyön perusteella esitetään SF Caravan ry:lle, että tietojärjestelmäkoulutuksen suunnittelussa tulee huomioida seuraavia asioita:

1. Työkaluohjelmien koulutuksen tulee tapahtua jonkin yhdistyksen toiminnon parantamisen kautta. Koulutuspakettiin ei sisälly pelkästään ohjelman toimintojen kouluttaminen, vaan koulutuksen käynyt saa samalla "valmiin tuotteen" käyttöönsä, kuten esim. budjettilaskuri tai kulujen seurannan työkalu.
2. Koulutuksia pitää suunnata eri tasoille: alkeis-, keskitaso- ja tehokäyttäjä, koska toimihenkilöiden osaamistaso on hyvin heterogeenista.
3. Sosiaalisen median ohjelmien koulutuksessa tulee tehostaa tiedon jakamisen sekä markkinointiviestinnän merkitystä ja sisältöjä sen ohella, että opitaan käyttämään ohjelmia.
4. Nykyaikaisen yhdistystoiminnan mallin kehittäminen, miten yhdistys toimii tässä ajassa tietojärjestelmäosaamista hyödyntäen. Jäsenyhdistyksille tarjotaan mahdollisuutta siirtyä hallitusti ja edullisesti osin ilmaisohjelmia hyväksikäyttäen sähköisten järjestelmien käyttäjiksi.
5. Suunnataan koulutusta tulevaisuuden tietojärjestelmäosaamistarpeita huomioiden. Koulutuksessa selviää, mitä mahdollisuuksia tietotekniikka antaa yhdistystoiminnalle esimerkiksi pilvipalvelujen ja reaaliaikaiset etäkokousten muodossa.

Mahdollisesti järjestettävä koulutus auttaa SFC -jäsenyhdistyksiä toimintojen tehostumisen muodossa, mutta samalla se myös ehkäisee iäkkäämmän väestön syrjäytymistä yhteiskunnasta, jossa tietojärjestelmillä on keskeinen merkitys jokapäiväisessä elämässä. Kuten Linna (2012) toteaa, ikäihmisillä on vaarana sosiaalinen syrjäytyminen yhteiskunnan digitalisoitumisen takia. SF-Caravan ry:n toteuttamat koulutukset tuottavat yleisiä tietoteknisiä taitoja joita voi hyödyntää myös yhdistystoiminnan ulkopuolella. SF-Caravan ry:n kannalta

sähköisiin järjestelmiin kouluttaminen ja kannustaminen niiden käyttöön voisi lisätä nuorempien ikäluokkien kiinnostusta harrastusta kohtaan.

9 POHDINTA

Tutkimuksen tavoitteena oli tuottaa SF-Caravan ry:lle tietoa tietotekniikan, sosiaalisen median ja tietojärjestelmäosaamisen koulutuksen kohdentamiseksi jäsenyhdistyksen toimihenkilöille tai siihen aikoville. Opinnäytetyössä selvitettiin SF-Caravan ry:n jäsenyhdistysten toimihenkilöiden tietojenkäsittelyn ja tietojärjestelmien sekä sosiaalisen median käyttöä tutkimusajankohtana. Työssä saatiin tietoa siitä, miten SF-Caravan ry:n jäsenyhdistyksessä suhtaudutaan tietojärjestelmien ja sosiaalisen median koulutustarpeisiin eri puolilla Suomea. Toimeksiantajalle voitiin tutkimuksen perusteella määritellä koulutuksia, joita se voisi tarjota jäsenyhdistyksilleen tietojärjestelmä-osaamistason kohottamiseksi.

Tutkimustuloksien mukaan pääsääntöisesti yhdistysten toimihenkilöksi oli valikoitunut kolmannen iän alkupuolella olevia henkilöitä, joilla koulutustaustana oli toisen asteen tutkinto. Tietoteknisen osaamisen he olivat hankkineet etupäässä itse opiskeluna harrastustoiminnassa sekä kursseja käymällä. Tietokoneohjelma osaaminen oli painottunut sosiaalisessa mediassa Facebookin käyttöön, ja muu ohjelmaosaaminen kohdentui toimisto-ohjelmien käyttöön. Laitteistona käytettiin kannettavaa työasemaa tai älypuhelinta liikkuvalla internet-yhteydellä varustettuna. Yhdistysten hallitusten toiminnan avuksi oli otettu käyttöön tietotekniikan antamia mahdollisuuksia vähäiseltä osin, ja käyttö kohdistui pääasiassa kokouskutsujen lähettämiseen ja pöytäkirjojen jakamiseen sähköisessä muodossa. Koulutukselle nähtiin tarvetta etenkin toimisto-ohjelmissa, mutta koulutusta haluttiin myös sosiaalisen median ja pilvipalveluiden hyödyntämisessä yhdistystoiminnassa. Liiton mahdollisesti järjestämään koulutukseen olisi tulossa jonkin verran osallistujia, mutta myös epävarmuutta osallistumiseen näytti olevan vastaajien keskuudessa.

Tutkimustyöhöni sain toimeksiannon harrastustoiminnan parista keskustellessani SF-Caravan ry:n toiminnanjohtaja Timo Piilososen kanssa liiton järjestämien koulutusten kehittämisestä. Tutkimuksen kohteeksi valikoitui yhdistysten johtohenkilöstön tietojärjestelmien käyttö sekä osaamisen taso ja ohjelmaosaaminen sekä sosiaalisen median tunteminen yhdistysten

toimihenkilöiden keskuudessa. Tämä valinta oli minulle luonteva, koska olin toiminut aikaisemmin yhdistyksen puheenjohtajana useamman vuoden, joten itselläni oli kokemusta yhdistystoiminnasta ja hallituksen tehtävistä sekä yhdistyksen ylläpitämisen leirintäalueen päivittäisen toiminnan johtamisesta ja kehittämisestä.

Lähestymistavaksi tässä työssä valitsin tapaustutkimuksen, jossa käytettiin kvantitatiivista menetelmää tutkimusaineiston hankkimiseksi. Tutkimusaineiston hankkiminen tapahtui strukturoidulla kyselylomakkeella. Kyselylomaketta oli testattu koevastaajien kanssa, jotta sillä saatiin tutkimukseen soveltuvaa aineistoa ja pystyttiin havaitsemaan mahdolliset virhetulkintamahdollisuudet. Tutkimukseen osallistuvia henkilöitä lähestyttiin sähköpostilla, jossa oli linkki sähköiseen kyselylomakkeeseen. Saatekirjeen lähettäminen tapahtui SF-Caravan ry:n toimesta heidän virallisena tiedotteenaan sähköpostilistajakona yhdistysten puheenjohtajille ja joillekin toimihenkilöille. Kyselyn saatteessa oli kehoitus jakaa linkkiä niille toimihenkilöille, joita kysely ei ollut vielä tavoittanut. Kysely tehtiin kokonaisotannalla, koska sähköisellä kyselyllä 450 henkilön kohderyhmä oli mahdollista tavoittaa edullisesti ja vaivattomasti. Kyselyn ajankohta oli keskikesä, mikä ei ollut ajankohtana paras mahdollinen, mutta kahden muistutuksen jälkeen annettuun takarajaan mennessä, oli vastauksia saatu riittävä määrä.

Tutkimusaineiston keruuseen kysymyslomakkeella vaikuttivat kustannukset sekä ajankäyttö, koska yhdistykset ja niiden toimihenkilöt vaikuttavat eripuolilla Suomea. Sähköinen vastauslomake valittiin myös osaltaan sen pienentämän työmäärän vuoksi, sillä vastaukset menivät suoraan sähköiseen muotoon, josta oli nopeampi ja helpompi käsitellä tutkimustuloksia. Samalla eliminoitiin mahdolliset virheet, joita olisi voinut syntyä, jos vastaukset olisi kirjattu erillisiltä lomakkeilta excel-taulukointia varten.

Kyselylomake oli tehty Google Drive -lomaketoiminolla, jolloin vastaukset saatiin taulukkoon. Googlen käyttö tutkimuksen aineiston keruuseen sisälsi riskinsä, koska kyseessä oli ilmaisohjelmisto ja pilvipalvelu, niin sen toiminnan varmuus ja tietojen menettämisen vaara oli olemassa. Esimerkiksi Google olisi voinut

yllättäen sulkea käyttäjätilin. Tässä tapauksessa kuitenkin palvelut toimivat hyvin. Jälkikäteen ajatellen olisi ollut tarpeen tarkistaa, miten lomake näkyy käytettäessä englanninkielistä selainta. Palautetta tuli yhdeltä vastaajalta siitä, että lomakkeen toimintonäppäimet näkyivät englanninkielisinä.

Tutkimusaineiston tuloksien käsittely tapahtui taulukkolaskentaohjelmalla, koska Googlen tuottaman yhteenvedon antamat tiedot ja niiden käsittely mahdollisuudet tämän tyyppisessä tutkimuksessa olivat hyvin minimaaliset. Kyselyn vastaustaulukon pystyi siirtämään Excel-taulukkolaskentaohjelmaan, ja Excelin Pivot-taulukoita käyttäen oli mahdollista luoda useamman muuttujan taulukoita sekä tuottaa havainnollistavia kuvioita tuloksista. Saaduista vastauksista hyödynnettiin kaikki muut paitsi avoimet kysymykset, joihin vastaajat olisivat voineet kirjoittaa mielipiteitään. Vain muutama vastaajista oli käyttänyt tätä mahdollisuutta, eivätkä vastaukset olleet oleellisia tutkimuksen kannalta.

Koulutuksen järjestämisessä pitää koulutuksen tarpeen nousta yhdistysten tarpeista, eikä koulutusta järjestetä vain koulutuksen vuoksi. Yhdistysten toimihenkilöt olivat koulutustaustoiltaan hyvin erilaisia, jolloin myös oppimisen kyvyt voivat olla hyvin erilaisia, joten myös tämä olisi otettava huomioon koulutuksia järjestettäessä. Koulutuksessa tulisi huomioida yhdistystoiminnan kannalta keskeisimmät asiat ja toiminnot, joihin tietokoneohjelmien käytön koulutuksella pystytään vaikuttamaan positiivisesti sekä määrittellä henkilöryhmät, joille koulutukset suunnitellaan ja toteutetaan.

Tulosten luotettavuudessa reliabiliteetti eli tutkimustulosten pysyvyys tutkittavalle joukolle saavutettiin kyselylomakkeeseen tehdyillä strukturoiduilla kysymyksillä, joihin kyselyn toistokerroista huolimatta vastauksiksi saataisiin sama tulos. Lomake testattiin ja tarkastettiin, että se ei sisällä virhetulkinnan mahdollisuuksia. Kysymyksillä haettiin vastauksia vastaajan taustoista ja yhdistyksen toiminnoista, joissa hän on mukana. Tutkija tai olosuhteet eivät vaikuttaneet tuloksiin. Vastaajia oli iän ja maantieteellisen alueen mukaan tasaisesti eri ryhmistä. Internetin käytöstä saatiin tilastokeskuksen tutkimuksen kanssa yhteneviä tuloksia. Reliabiliteetti ei kuitenkaan takaa validiteettia.

Tutkimuksen validiteetti on hyvä, sillä tutkimuskysymykset mittasivat sitä, mitä pitikin mitata. Kohderyhmänä oli 450 toimihenkilöä, joista tavoitettiin noin 30 prosenttia, mikä takasi vastausten luotettavuutta. Menetelmänä kysely oli toimiva tutkimuksen kannalta ja tutkimuksen lähtökohdat huomioiden.

Analysoinnit on tehty tarkasti ja tutkimuksen johtopäätökset on johdettu analysoiduista vastauksista

Olen itsekin jäsenenä karavaanariyhdistyksessä ja toiminut useamman vuoden yhdistyksen puheenjohtajana sekä liittohallituksen jäsenenä. Aloittaessani tätä opinnäytetyötä minulla oli jo tietämystä tutkittavasta aiheesta sekä myös oma näkemys siitä, mitä kyselyn tulokset tulisivat antamaan. Työtä tehdessäni ja tutustuessani lisää muihin vastaavanlaisiin tutkimuksiin vahvistui oma näkemykseni asioista, sekä siitä, millaisia kehitysideoita voisi tilaajalle antaa. Vaikka vastausten purkaminen ja tulkinta vei huomattavasti enemmän aikaa kuin olin arvioinut, antoi se minulle myös lisätietoa siitä, minkä tyyppinen henkilö hakeutuu karavaanariharrastukseen mukaan ja etenkin toimihenkilöksi. Vaikka opinnäytetyö on tehty harrastukseen liittyen, on sen tietoperusta ja aineiston analysointi tuottanut itselleni sellaista osaamista, jota voin hyödyntää työelämässäni.

Luonteva jatko tälle työlle olisi tietojärjestelmiin ja sosiaaliseen mediaan liittyvän koulutuksen suunnittelu ja toteutus sekä koulutuksen vaikuttavuuden arviointi. Saatuja tuloksia voisi verrata tämän opinnäytetyön tuloksiin. Karavaanariharrastustoiminnan jakautuminen käytännössä yhdistystoimintaan ja liiketoimintaan antaa mahdollisuuksia jatkotutkimukselle. Esimerkiksi voisi selvittää sen, kuinka hyvin yhdistysten toimihenkilöt osaavat erottaa nämä kaksi asiaa toisistaan, ja mikä on toimintojen erottamisen merkitys yhdistystoiminnalle, ja miten sen tulisi ilmetä yhdistyksen toiminnassa ja talouden pidossa.

Toimeksiantaja voi hyödyntää suoraan saatuja tuloksia ja työllä on varmasti merkitystä muiden vastaavien yhteisöjen toiminnan kehittämiseksi. Lisäksi koulutuksella, joka tämän työn perusteella tultaneen järjestämään, on myös yhteiskunnallista merkitystä, koska tietojärjestelmien ja sosiaalisen median osaaminen tutkimusten mukaan auttaa iäkkäämpää väestöä selviytymään

päivittäisistä toiminnoista digitalisoituvassa yhteiskunnassa ja ehkäisee siten syrjäytymistä.

LÄHTEET

Alkio, K. 2013. ICT Suomen kilpailutekijänä – Katse eteenpäin. Talouselämä kumppaniblogit. Hakupäivä 6.10.2013, [ttp://www.talouselama.fi/kumppaniblogit/tieto/ict+suomen+kilpailutekijana++katse+eteenpain/a2194150](http://www.talouselama.fi/kumppaniblogit/tieto/ict+suomen+kilpailutekijana++katse+eteenpain/a2194150).

Forsgård, C. & Frey, J. 2010. SUDE Sosiaalinen media muuttaa johtamista, markkinointia ja viestintää. Vantaa: Hansaprint Oy.

Hetemäki, L. 1999. Informaatioteknologian kehitys ja paperituotteet. Hakupäivä 18.10.2013, <http://www.metsantutkimuslaitos.fi/pp/LHet/hetemaki-informaatioteknologian-2000.pdf> .

Kananen, J. 2010. Opinnäytetyön kirjoittamisen käytännön opas. Tampere: Tampereen Yliopistopaino.

Kaplan, A. M. & Haenlein M. 2010. Users of the world, unite! The challenges and opportunities of Social Media. Business Horizons. Volume 53, Issue 1, 59–68. Hakupäivä 16.10.2013, http://ac.els-cdn.com/S0007681309001232/1-s2.0-S0007681309001232-main.pdf?_tid=f82d3e48-362e-11e3-bcb3-00000aacb360&acdnat=1381906291_a892f88416c0ace02a66bf0a27f96999.

Kepa ry 2013. Yhdistystoimintaa säätelevät lait. Hakupäivä 22.5.2013, <http://www.kepa.fi/toiminta/hankeneuvonta/taustamateriaalit/yhdistystoimintaa-saatelevat-lait>.

KvantiMotv 2013. Mittaaminen: Mittarin luotettavuus. Hakupäivä 17.10.2013, <http://www.fsd.uta.fi/menetelmaopetus/mittaaminen/luotettavuus.html>.

Laiho, M. 2011. Tietokone ikäihmisen arjessa. Hakupäivä 8.10.2013, <https://helda.helsinki.fi/bitstream/handle/10138/28268/tietokon.pdf;jsessionid=C101B8D4D0C9063FBC78467D46BE05FF?sequence=1>.

Linna, N. 2012. Ikäihmiset ja tietotekniikka. Hakupäivä 8.10.2013, http://publications.theseus.fi/bitstream/handle/10024/46952/linna_nina.pdf?sequence=1.

Loimu, K. 2012. Yhdistystoiminnan käsikirja. Helsinki: Sanoma Pro Oy

Lydman, K. Alakare, M. Björklund, A. Kemppinen, S. Laaksonen, L. & Leppä, M. 2005. Yhdistys ja säätiö – oikeudelliset kysymykset, tilinpäätös, verotus ja hallinto. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy

Marin, M. 2002. Yhteiskunta ja hyvä vanheneminen: lähestymistapoja hyvän vanhenemisen yhteiskunnallisiin ehtoihin. Teoksessa E. Heikkinen & M. Marin (toim.) Vanhuuden voimavarat. Helsinki: Tammi, 89-117.

Mäkelä, P. & Tuuri, T. 2013. Jäsenrekisteriopus. Hakupäivä 2.6.2013, <https://karavaanarit-fi-bin.directo.fi/@Bin/62feae4058053c9805f2b837685390bf/1370164897/pplcation/pdf/85620155/J%C3%A4senrekisteriopus%202013.pdf>.

Niemelä, S. 2001. Eliikäinen oppiminen ja osaamisyhteiskunnan haasteet. Teoksessa P. Sallila & T. Vaherva (toim.) Arkipäivän oppiminen. Helsinki: Gummerus, 15-29.

Näsi, M. 2013. Ict disparties in Finland access and implications. Hakupäivä 8.10.2013, <https://www.doria.fi/bitstream/handle/10024/90544/AnnalesB366MattiNasi.pdf?sequence=2>.

Näsi, M., Räsänen, P. & Sarpila O. 2011. ICT Activity in Later Life: Internet Use and Leisure Activities among Senior Citizens in Finland. European Journal of Ageing 9(2):69-176. Hakupäivä 15.10.2013, <http://link.springer.com/article/10.1007%2Fs10433-011-0210-8#page-2>.

Ojansalo, K. Moilanen, T. & Ritalahti, J. 2009. Kehittämistyön menetelmät. Uudenlaista osaamista liiketoimintaan. Helsinki: WSOY

Piilonen, T. 2010. Toiminnanjohtaja, SF-Caravan ry. 2010. Puhelinhaastattelu 12.4.2010. Tekijän hallussa.

Pohjonen, R. 2002. Tietojärjestelmien kehittäminen. Jyväskylä: Docendo Finland Oy.

Rinne, R. 2010. Suomen Akatemia, lehdistötiedote. Professori Risto Rinne: Täysinpalvelleesta työntekijästä aktiiviseksi eläkeläiseksi. Hakupäivä 13.4.2010, <http://www.uta.fi/laitokset/tsph/itu/hankkeet/rinne.rtf>.

Ruoppila, I. 2002. Psyykkisen toimintakyvyn tukeminen. Teoksessa E. Heikkinen & M. Marin (toim.) Vanhuuden voimavarat. Helsinki: Tammi, 119-171.

SF-Caravan ry 2011. SF-Caravan ry:n säännöt. Hakupäivä 21.5.2013, <https://karavaanarit-fi.directo.fi/sf-caravan-ry/liiton-saannot/>.

SF-Caravan ry 2012. Toimintakertomus 2011. Hakupäivä 21.5.2013, <https://karavaanarit-fi-bin.directo.fi/@Bin/4e9da5ae4333f8b21264178bffbb27ea/1369164528/application/pdf/87325247/Toimintakertomus%202011%20-%20SF-Caravan%20ry.pdf>.

SF-Caravan ry. 2013a. SF-Caravan ry – esittely 2013. Hakupäivä 21.5.2013, <https://karavaanarit-fi.directo.fi/sf-caravan-ry/>.

SF-Caravan ry. 2013b. Jäsenyhdistykset. Hakupäivä 1.5.2013, <https://karavaanarit-fi.directo.fi/jasenyys/jasenyhdistykset/>.

SF-Caravan ry. 2013c. . Hakupäivä 5.6.2013, <http://www.karavaanarit.fi/sf-caravan-ry>.

SF-Caravan ry. 2013d. Jäsenyhdistykset. Hakupäivä 18.10.2013, <http://www.karavaanarit.fi/jasenyys/jasenyhdistykset/>

Sitra 1998. Elämänlaatu, osaaminen ja kilpailukyky. Tietoyhteiskunnan stra-

tegisien kehittämisen lähtökohdat ja päämäärät. Sitran julkaisusarja 206.

Helsinki:Sitra

Suomen perustuslaki 11.6.1999/731. Hakupäivä 4.11.2012,
<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1999/19990731>.

TEPA – Sanastokeskus TSK:n termipankki 2013. Hakupäivä 19.10.2013,
[http://www.tsk.fi/cgi-bin/netmot.exe?UI=figr&height=165&qfind=tietoj
%C3%A4rjestelm%C3%A4](http://www.tsk.fi/cgi-bin/netmot.exe?UI=figr&height=165&qfind=tietoj%C3%A4rjestelm%C3%A4).

Tilastokeskus 2013. Internetin käytön muutokset. Hakupäivä 15.10.2013,
http://www.stat.fi/til/sutivi/2012/sutivi_2012_2012-11-07_kat_001_fi.html.

Toivonen, T. 1999. Empiirinen sosiaalitutkimus filosofia ja metodologia. Porvoo:
WSOY.

Tuuri, T. 2013. Jäsenrekisterin hoitaja, SF-Caravan ry. 4.10.2013 suullinen
tiedonanto.

Ukcaravanning 2013. A Brief History and Introduction to the Caravan.
Hakupäivä: 15.10.2013, [http://ukcaravanning.hubpages.com/hub/A-Brief-
History-and-Introduction-to-the-Caravan](http://ukcaravanning.hubpages.com/hub/A-Brief-History-and-Introduction-to-the-Caravan).

Valtion tiede- ja teknologianeuvosto 2000. Katsaus 2000: Tiedon ja
osaamisen haasteet. Helsinki: Edita Oy, 4.

Web opas 2013. Hakupäivä 20.4.2013, <http://www.webopas.net/sosmed.html>.

Yhdistyslaki 26.5.1989/503. Hakupäivä 4.11.2012, [http://www.finlex.fi/fi/laki/
ajantasa/1989/19890503](http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1989/19890503).

KYSELY 11.6.2013

TIETOJÄRJESTELMÄ OSAAMISKARTOITUS

Tutkimuksella kartoitetaan SF-Caravan ry:n jäsenyhdistysten toimihenkilöiden tietotekniikan, sosiaalisen median ja tietojärjestelmien osaamista.

Kyselyn tietoja tullaan käyttämään aiheeseen liittyvän SF-Caravan ry:n järjestämän koulutuksen suunnittelun pohjana.

Kyselylomakkeen tietoja käsitellään anonyymisti, jolloin vastaajan henkilöllisyyttä tutkimuksessa ei tiedetä eikä voida tunnistaa.

*Pakollinen

1. Sukupuoli *

- Mies
 Nainen
 Muu:

2. Syntymävuosi *

Kirjoittakaa syntymävuotenne neljällä (4) numerolla. Esim 1962.

3. Koulustausta *

Valitkaa luettelosta ylintä koulustanne vastaava kohta

- Kansakoulu / Kansalaiskoulu
 Kesikoulu / Peruskoulu
 Ylioppilastutkinto / Lukio
 Ammattikoulututkinto
 Opistoasteen tutkinto
 Amk-tutkinto
 Ylempi korkeakoulututkinto / Ylempi amk

4. Tehtävänne yhdistyksessä *

Valitkaa luettelosta tehtävä, jota hoidatte yhdistyksessänne.

- Hallituksen puheenjohtaja
 Hallituksen varapuheenjohtaja
 Hallituksen jäsen
 Sihteeri / hallituksen jäsen
 Sihteeri / ei hallituksen jäsen
 Rahaston hoitaja / hallituksen jäsen
 Rahaston hoitaja / ei hallituksen jäsen
 Toimikunnan puheenjohtajana / jäsenenä
 Muu:

5. Onko Teillä käytettävissä kotona internetyhteys? *

Internetyhteys: adsl, liikkuva laajakaista, makkula, tms.

- Ei internet yhteyttä käytettävissä
 ADSL- laajakaistayhteys
 Liikkuva yhteys (mökkula, liikkuva laajakaista)
 Valokuituyhteys
 Muu:

6. Jos vastasitte edelliseen kysymykseen kyllä, niin mitä näistä seuraavista laitteista käytätte internetyhteyksissä?

- Pöytätietokone
 Kannettava tietokone
 Tablet tietokone
 Älypuhelin
 Muu:

7. Mitä seuraavista sosiaalisen median ohjelmista käytätte?

Valitkaa ne, joita käytätte.

- Facebook yhteisöpalvelu
- Twitter mikroblogauspalvelu
- Suomi24 yhteisöpalvelu
- Google+ yhteisöpalveluja (piirit, hangout, sivut)
- Blogger tai vastaava (Blogien kirjoittaminen)
- Youtube videoiden jakelupalvelu
- Wikipedia avoin tietosanakirja
- Valokuvien jakoa verkossa (Picasa, Pinterest, yms.)
- LinkedIn ammattilaisten verkostoitumispalvelu
- Skype palvelut
- Muu:

8. Kuinka usein käytätte töissä tai kotona seuraavia ohjelmia?

Valitkaa parhaiten käyttöenne kuvaava vaihtoehto

	Päivittäin	Muutamana kerran viikossa	Muutamana kerran kuukaudessa	Harvemmin	En juuri koskaan
Tekstinkäsittelyohjelma (esim. Word)	☐	☐	☐	☐	☐
Taukukolaskentaohjelma (esim. Excel)	☐	☐	☐	☐	☐
Kuvankäsittelyohjelma (esim. Picasa)	☐	☐	☐	☐	☐
Esitysohjelma (esim. PowerPoint)	☐	☐	☐	☐	☐
Julkaisuohjelma (esim. Publisher)	☐	☐	☐	☐	☐
Sähköpostiohjelma (esim. Outlook, Gmail)	☐	☐	☐	☐	☐
Tietokantaohjelma (esim. Access)	☐	☐	☐	☐	☐
Jokin muu kuin edellä mainitut	☐	☐	☐	☐	☐

9. Jos vastasitte edelliseen luetteloon jokin muu, niin mitä ohjelmia olette käyttäneet ja kuinka usein?

Käyttötaajuuden määrittäminen sama kuin edellisessä kohdassa (kysymys 8).

10. Mistä olette hankkinut ohjelmaosaamisenne?

Valitkaa parhaiten kuvaava vaihtoehto

	On kuulunut peruskoulutukseen	On kuulunut ammatilliseen koulutukseen	Olen käynyt kursseja	Olen oppinut töissä	Harrastuksena itse opiskeluna	Ei kuulu osaamisalueeseen
Tekstinkäsittelyohjelma (esim. Word)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Taukukolaskentaohjelma (esim. Excel)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Kuvankäsittelyohjelma (esim. Picasa)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Esitysohjelma (esim. PowerPoint)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Julkaisuohjelma (esim. Publisher)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Sähköpostiohjelma (esim. Outlook, Gmail)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Tietokantaohjelma (esim. Access)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Edellisen luettelon jokin muu	☐	☐	☐	☐	☐	☐

11. Millä tavalla yhdistyksessänne on hoidettu seuraavat toiminnot?

	Aina sähköisesti	Pääosin sähköisesti	En tiedä	Pääosin paperilla	Aina paperilla
Maksupääteasiat	☐	☐	☐	☐	☐
Kassatilisyysraportti (päivä-, viikko- tai kuukausiraportti)	☐	☐	☐	☐	☐
Kirjanpito	☐	☐	☐	☐	☐
Alueella yöpyvien kirjaaminen	☐	☐	☐	☐	☐
Leirintapaikan ennakkovaraus (esim. treffit, ym. tapahtumat)	☐	☐	☐	☐	☐
Hallituksen kokouskutsu, esityslista ja kutsun liite materiaalit	☐	☐	☐	☐	☐
Pöytäkirjat ovat luettavissa hallituksen jäsenillä	☐	☐	☐	☐	☐

12. Arvioikaa paljonko seuraavia välineitä/toimintoja käytetään yhdistyksessänne.

	Enittäin paljon	Paljon	En tiedä	Jonkin verran	Ei ollenkaan
Jäsenlehti tai vastaava	☐	☐	☐	☐	☐
Yhdistyksen ilmoitustaulu	☐	☐	☐	☐	☐
Kirje	☐	☐	☐	☐	☐
Facebook	☐	☐	☐	☐	☐
Twitter	☐	☐	☐	☐	☐
Sähköposti	☐	☐	☐	☐	☐
Yhdistyksen kotisivut	☐	☐	☐	☐	☐
Yhdistyksen omat jäsenkeskustelusivut internetissä	☐	☐	☐	☐	☐
Kuvagalleria	☐	☐	☐	☐	☐

13. Millä tavalla hallituksen kokouskutsu ja kokouksen esityslista hoidetaan hallituksen jäsenille?

Valitkaa yleisimmät tavat kokouksen koolle kutsumiselle ja esityslistan jakamiseksi.

- Kirjeellä
- Puhelin kutsuna soittamalla
- SMS viestillä (tekstiviesti)
- Sähköpostilla
- Sovitaan aina edellisessä kokouksessa, ei muuta kutsua
- Internetissä: julkinen näkyvyys
- internetissä: rajoitettu vain hallituksen jäsenille
- Muu:

14. Millä tavalla hallituksen esityslistan mahdolliset liitetiedostot välitetään hallituksen jäsenille?

Valitkaa yleisin tapa esityslistan mukana tulevien liitteiden jakamiselle hallituksen jäsenille.

- Kirjeellä
- Sähköpostin liitetiedostoina
- Internetissä: vain hallituksen jäsenten saatavissa
- Liitetiedot jaetaan kokouksessa
- Liitetiedostoja ei käytetä
- Muu:

15. Millä tavalla hallituksen kokouksen pöytäkirjat ovat hallituksen jäsenten saatavilla / luettavissa?

Miten hallitus on linjannut pidettyjen kokousten pöytäkirjojen saatavuuden hallituksen jäsenille?

- Pöytäkirja lähetetään kirjeellä kokouksen jälkeen
- Pöytäkirja lähetetään sähköpostilla liitetiedostona
- Pöytäkirja on internetissä: vain hallituksen jäsenten saatavissa
- Kokousten pöytäkirjat ovat nähtävillä hallituksen jäsenille vain kokouksissa
- Hallituksen jäsen saa vain pyynnöstä nähtäväkseen edellisten kokousten pöytäkirjoja
- Ei sovitua käytäntöä
- Muu:

16. Oletteko osallistunut hallituksen etäkokoukseen?

Etäkokouksessa kokoukseen osallistujat ovat fyysisesti eripaikoissa ja yhteyttä pidetään erilaisilla teksti- ääni- ja kuvaohjelmien avulla. (esim. sähköposti)

- Olen osallistunut
- En ole osallistunut

17. Mikäli vastasitte myöntävästi edelliseen kysymykseen, niin millä seuraavista ohjelmista olette osallistunut hallituksen etäkokoukseen?

Valitse ne ohjelmat joilla olette osallistunut etäkokoukseen.

- Skype
- Googlen hangout tai messenger
- Adobe Connect Pro
- Sähköpostilla
- Puhelimitse
- Muu:

Koulutuksen tarve

18. Millaiselle tietotekniikan koulutukselle koette yhdistystoiminnan kannalta olevan tarvetta?

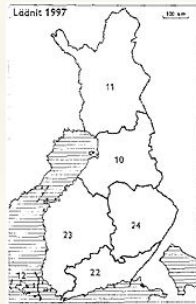
Yhdistystoiminnalla tarkoitetaan tässä teidän omaa yhdistystä.

	Erittäin paljon tarvetta	Paljon tarvetta	En osaa sanoa	Vähän tarvetta	Ei lainkaan tarvetta
Tekstinkäsittelyohjelma (esim. Word)	☐	☐	☐	☐	☐
Taulukkolaskentaohjelma (esim. Excel)	☐	☐	☐	☐	☐
Kuvankäsittelyohjelma (esim. Picasa)	☐	☐	☐	☐	☐
Esitysohjelma (esim. PowerPoint)	☐	☐	☐	☐	☐
Julkaisuohjelma (esim. Publisher)	☐	☐	☐	☐	☐
Sähköpostiohjelma (esim. Outlook, Gmail)	☐	☐	☐	☐	☐
Tietokantaohjelma (esim. Access)	☐	☐	☐	☐	☐
Facebook, Twitter	☐	☐	☐	☐	☐
Pikivpalveluiden hyödyntäminen yhdistystoiminnassa (esim. Google, skydrive, Skype)	☐	☐	☐	☐	☐

19. Mihin koulutuksiin osallistuisitte yhdistyksen toimihenkilönä?

	Kyllä	Ehkä	En osallistuisi
Tekstinkäsittelyohjelma (esim. Word)	☐	☐	☐
Taulukkolaskentaohjelma (esim. Excel)	☐	☐	☐
Kuvankäsittelyohjelma (esim. Picasa)	☐	☐	☐
Esitysohjelma (esim. PowerPoint)	☐	☐	☐
Julkaisuohjelma (esim. Publisher)	☐	☐	☐
Sähköpostiohjelma (esim. Outlook, Gmail)	☐	☐	☐
Tietokantaohjelma (esim. Access)	☐	☐	☐
Facebook, Twitter	☐	☐	☐
Pikivpalveluiden hyödyntäminen yhdistystoiminnassa (esim. Google, skydrive, Skype)	☐	☐	☐

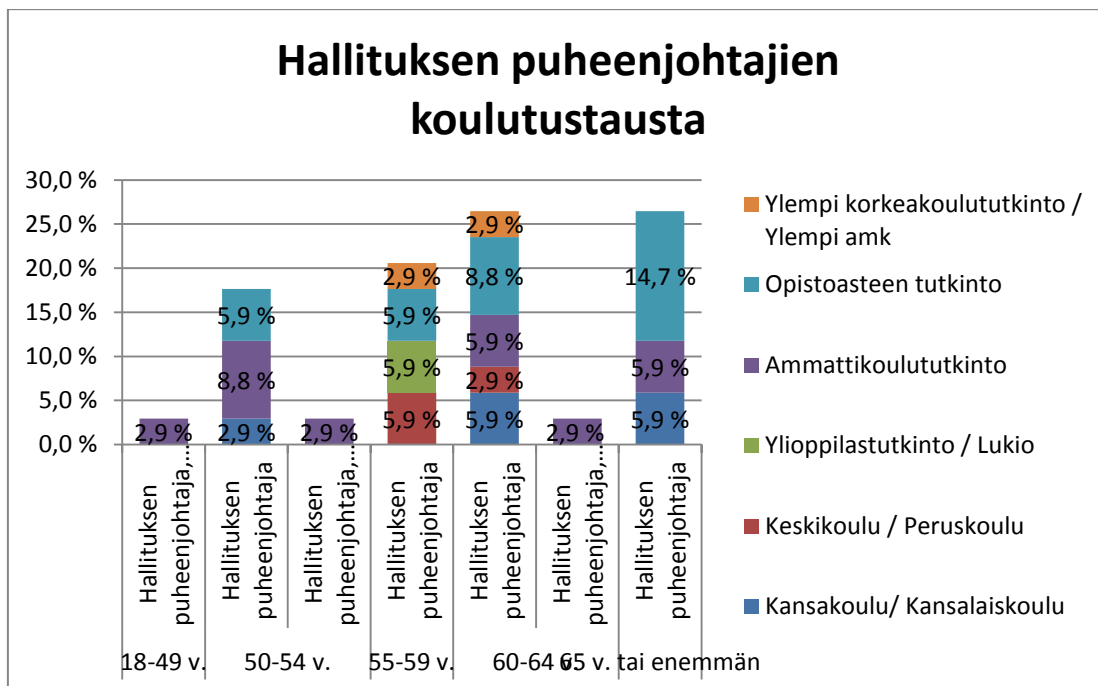
20. Oman yhdistyksen sijainti

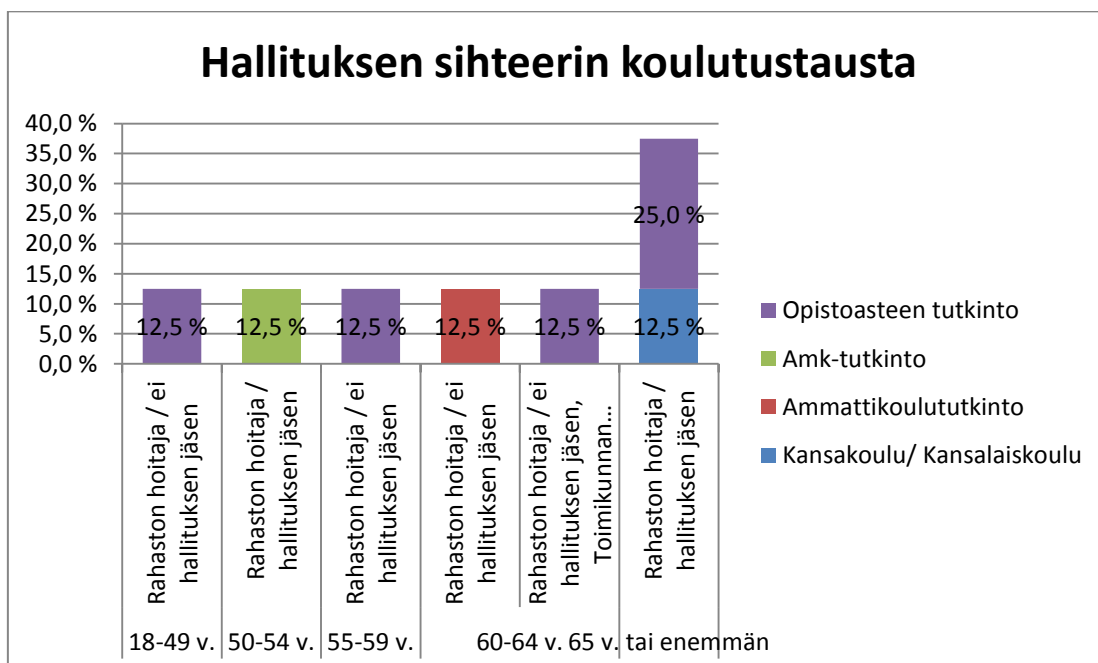
Millä karttaan merkityllä alueella yhdistyksenne sijaitsee?

- Alue 11
- Alue 10
- Alue 23
- Alue 24
- Alue 22

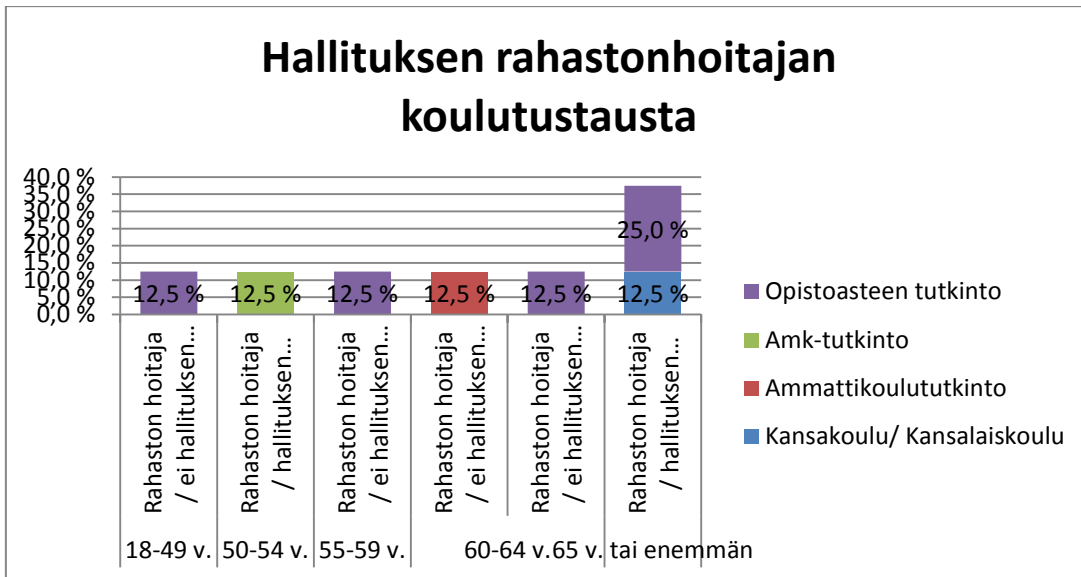
21. Jos teille tuli mieleen jotain muuta tähän tutkimukseen liittyvää, niin voitte keroa siitä tässä.

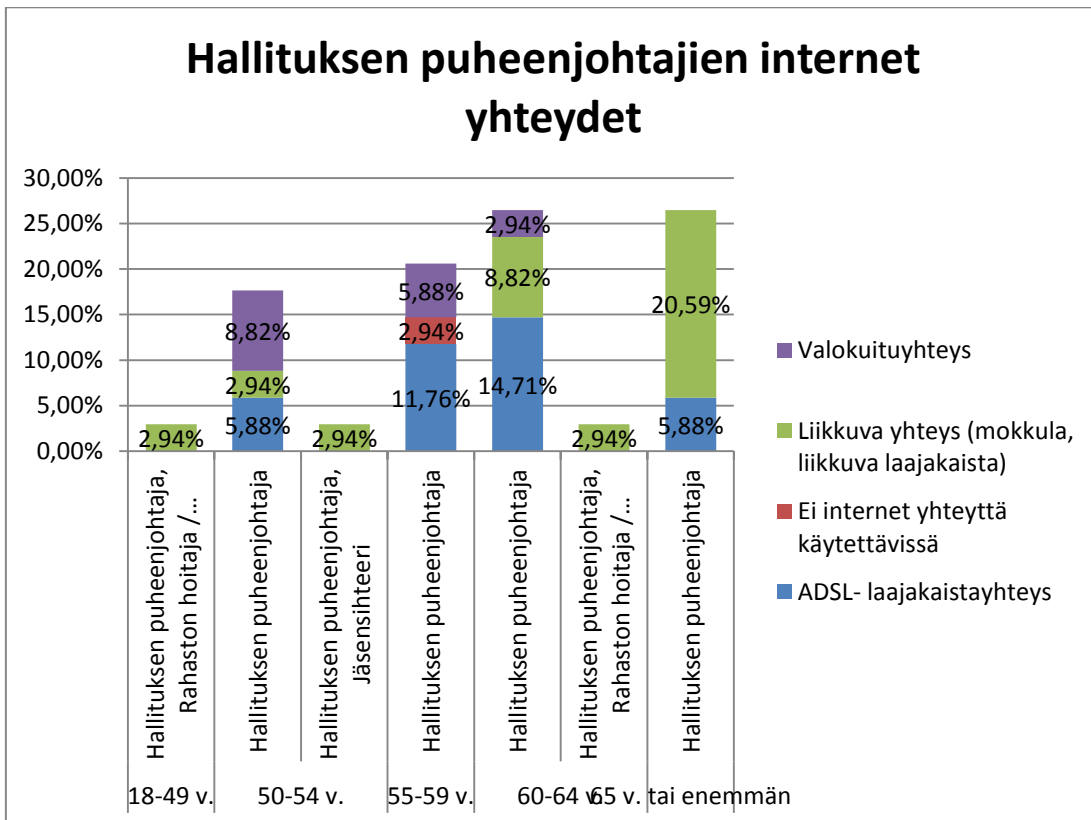
n=34

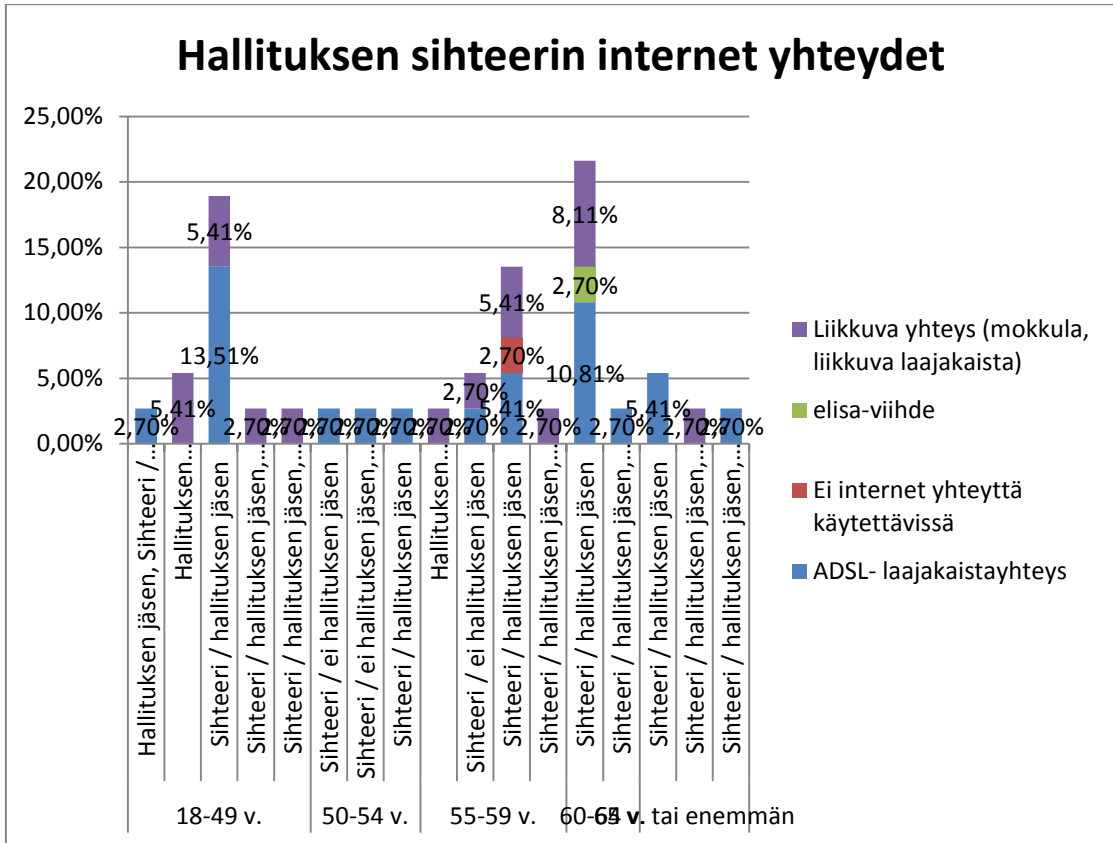
n=34

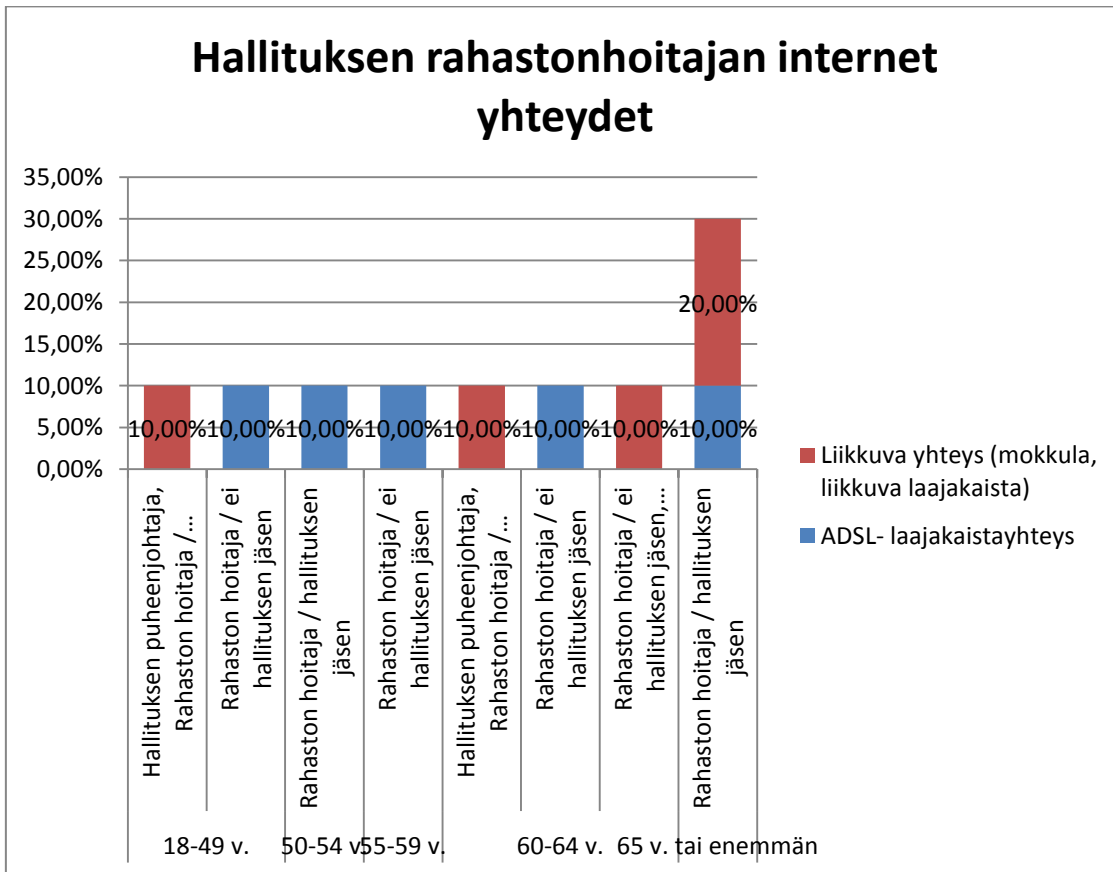
n=10

n=34

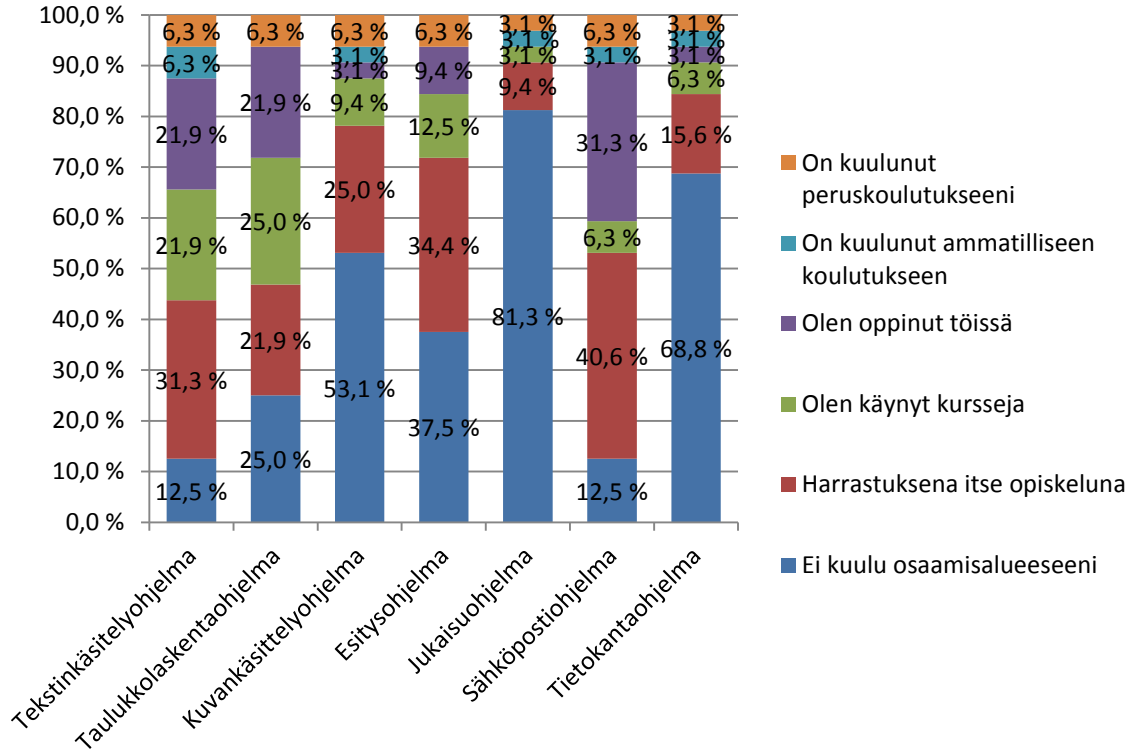

n=34

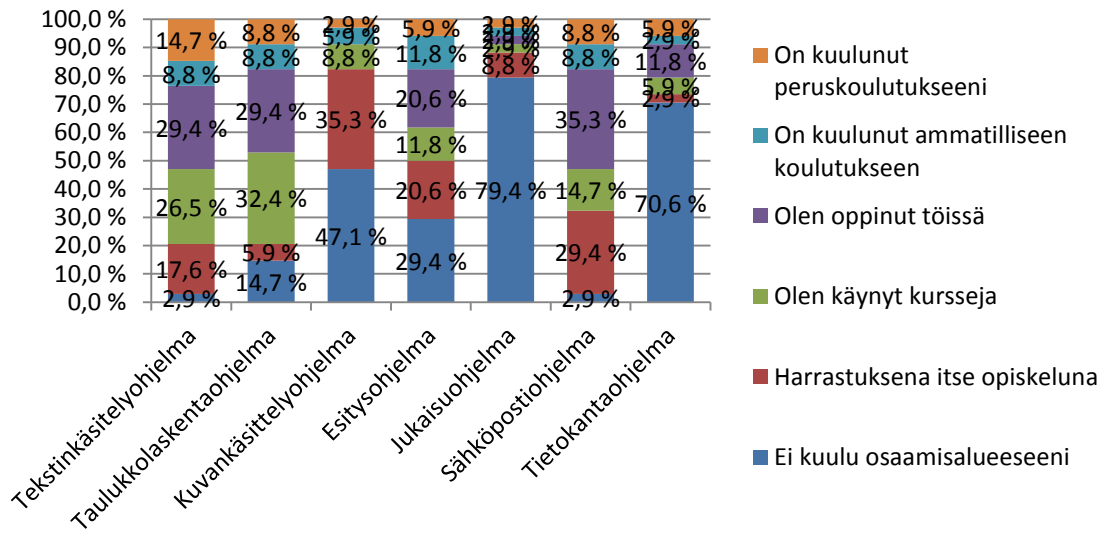
n=10

Hallituksen jäsenen ohjelmaosaamisen hankkiminen

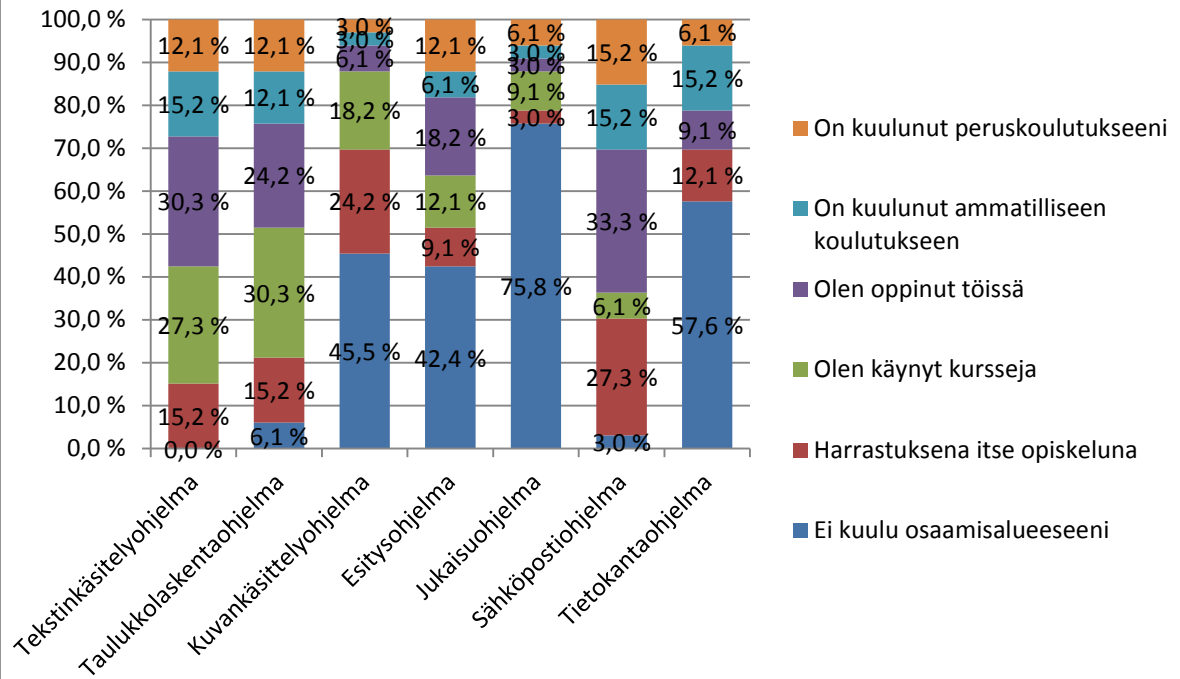
n=32

Hallituksen puheenjohtajan ohjelmaosaamisen hankkiminen

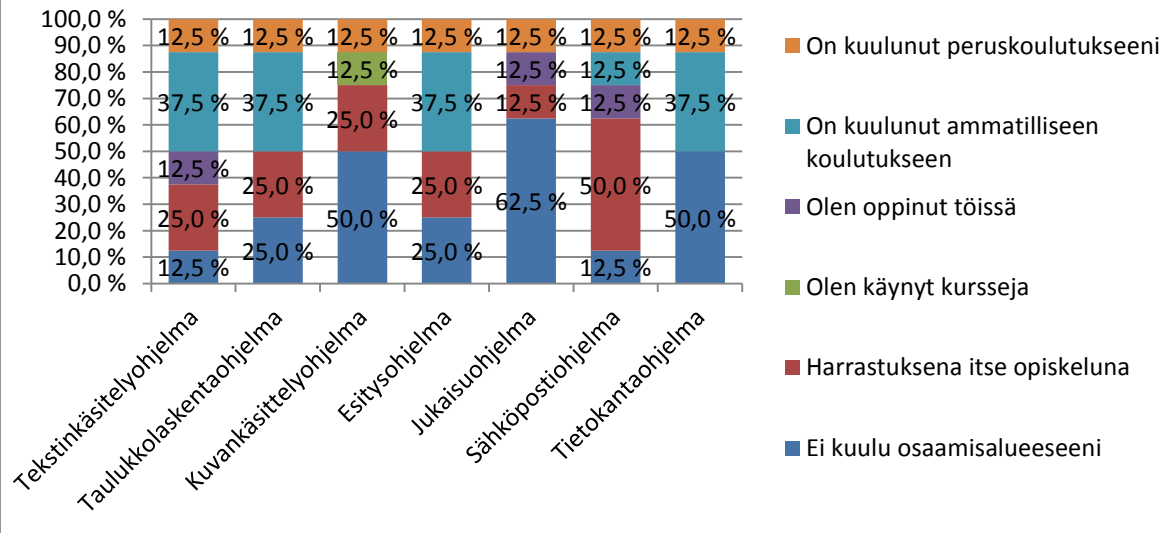
n=34

Sihteerin ohjelmaosaamisen hankkiminen

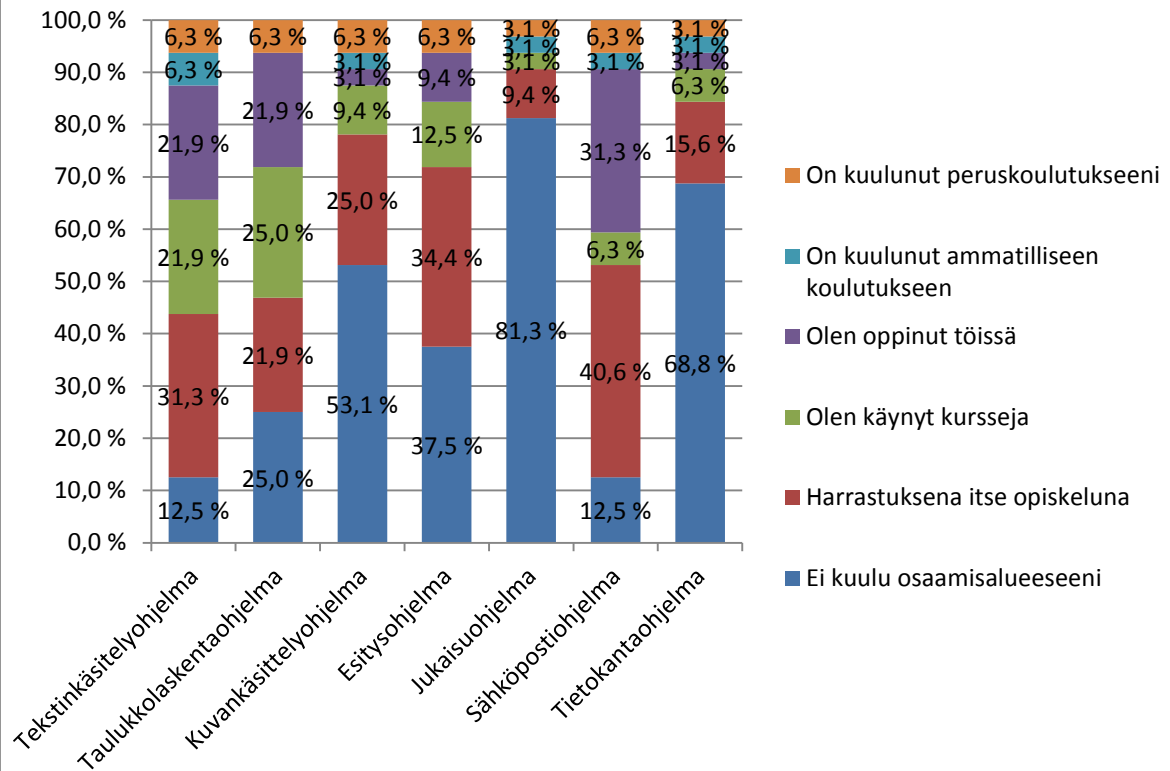
n=33

Rahastonhoitajan ohjelmaosaamisen hankkiminen

n=8

Hallituksen jäsenen ohjelmaosaamisen hankkiminen

n=32

001 Espoo

(Espoo)

002 Forssan seutu

(Forssa, Humppila, Jokioinen, Somero, Tammela, Urjala, Ypäjä)

003 Helsinki

(Helsinki)

004 Hyvinkään seutu

(Hyvinkää ja ympäristö)

005 Saimaan seutu

(Lappeenranta, Imatra, Joutseno, Lemi, Luumäki, Mikkeli, Mäntyharju, Parikkala, Puumala, Rautjärvi, Ristiina, Ruokolahti, Savitaipale, Suomenniemi, Taipalsaari, Ylämaa)

006 Itä-Uusimaa

(Porvoo, Askola, Lapinjärvi, Liljendal, Loviisa, Myrskylä, Pernaja, Pornainen, Pukkila, Ruotsinpyhtää, Sipoo)

007 Kaarina

(Kaarina)

008 Kanta-Häme

(Hämeenlinna, Hattula, Hauho, Janakkala, Kalvola, Lammi, Renko, Tuulos)

009 Keski-Suomi

(Jyväskylä ja mlk, Hankasalmi, Joutsa, Jämsä, Jämsänkoski, Kangasniemi, Kannonkoski, Karstula, Keuruu, Kinnula, Kivijärvi, Konnevesi, Korpilahti, Kyyjärvi, Laukaa, Leivonmäki, Luhanka, Multia, Muurame, Petäjävesi, Pieksämäki, Pieksänmaa, Pihtipudas, Pylkönmäki, Saarijärvi, Sumiainen, Suolahti, Toivakka, Uurainen, Viitasaari, Äänekoski)

010 Kymenlaakso

(Kotka, Anjalankoski, Hamina, Miehikkälä, Pyhtää, Ruotsinpyhtää)

011 Lahden seutu

(Lahti ja ympäristö)

012 Lohjan seutu

(Lohja, Karjalohja, Sammatti, Siuntio)

013 Väst-Nyland

(Karis, Ekenäs, Ingå, Kyrkslätt, Pojo, Sjundeå)

014 Napapiiri

(Rovaniemi, Inari, Kemijärvi, Pelkosenniemi, Posio, Ranua, Salla, Savukoski, Sodankylä, Tervola, Utsjoki)

015 Peräpohjola

(Kemi, Keminmaa, Kuivaniemi, Simo, Tervola)

016 Pirkanmaa

(Tampere ja muu Pirkanmaan talousalue)

017 Pohjanmaa

(Vaasa ja ympäristö)

018 Oulun seutu

(Oulu, Oulunsalo, Hailuoto, Haukipudas, Ii, Kempele, Kestilä, Kiiminki, Kuivaniemi, Liminka, Lumijoki, Muhos, Piippola, Pulkkala, Rantsila, Temmes, Tyrnävä, Utajärvi, Vaala, Yli-Ii, Ylikiiminki)

019 Raahentienoo

(Raahe, Merijärvi, Oulainen, Pyhäjoki, Ruukki, Siikajoki, Vihanti)

020 Satakunta

(Pori, Eura, Harjavalta, Honkajoki, Huittinen, Hämeenkyrö, Ikaalinen, Jämijärvi, Kankaanpää, Karvia, Kihniö, Kiikoinen, Kiukainen, Kokemäki, Köyliö, Lavia, Luvia, Merikarvia, Mouhijärvi, Nakkila, Noormarkku, Parkano, Pomarkku, Punkalaidun, Siikainen, Säskylä, Ulvila, Vammala, Vampula, Äetsä)

021 Kuopion seutu

(Kuopio, Juankoski, Kaavi, Karttula, Leppävirta, Maaninka, Nilsia, Rautalamppi, Siilinjärvi, Suonenjoki, Tervo, Tuusniemi, Varkaus, Vesanto)

022 Turku

(Turku)

023 Vantaa

(Vantaa)

024 Suupohja

(Isojoki, Jalasjärvi, Jurva, Kaskinen, Kauhajoki, Kurikka, Kristiinankaupunki, Närpiö, Teuva ja lähiseutu)

025 Riihimäen seutu

(Riihimäki, Hausjärvi, Loppi)

026 Pietarsaaren seutu, Jakobstad

(Pietarsaari, Pedersöre, Kokkola, Kruunupyy, Larsmo, Maksamaa, Oravainen, Uusikaarlepyy, Vöyri)

027 Pielisen-Karjala

(Lieksa, Juuka, Nurmes, Valtimo)

028 Paimio

(Paimio, Marttila, Sauvo, Tarvasjoki)

029 Salon seutu

(Salo, Dragsfjärd, Halikko, Kemiö, Kiikala, Kisko, Koski TL, Kuusjoki, Muurla, Perniö, Pertteli, Suomusjärvi, Särkisalo, Västansfjärd)

030 Paraisten seutu

(Parainen ja ympäristö)

031 Kainuu *

(Kajaani, Sotkamo, Kuhmo, Suomussalmi, Hyrynsalmi, Puolanka, Paltamo ja Vaala)

032 Seinäjoen seutu

(Seinäjoki, Alavus, Ilmajoki, Jalasjärvi, Kuortane, Kurikka, Laihia, Lapua, Nurmo, Töysä, Ylistaro, Ähtäri)

033 Keski-Uusimaa

(Järvenpää, Kerava, Mäntsälä, Pornainen, Sipoo, Tuusula)

034 Keski-Pohjanmaa

(Lestijärvi, Himanka, Alavieska, Haapajärvi, Halsua, Kalajoki, Kannus, Kaustinen, Kokkola, Kruunupyy, Kälviä, Lohtaja, Nivala, Perho, Sievi, Toholampi, Ullava, Veteli, Ylivieska)

035 Piikkiö

(Piikkiö)

036 Karkkila

(Karkkila, Nummi-Pusula, Vihti)

037 Koillismaa

(Kuusamo, Pudasjärvi, Taivalkoski)

038 Valkeakosken seutu

(Valkeakoski, Kylmäkoski, Toijala, Urjala, Viiala)

039 Naantali

(Naantali, Rymättylä, Merimasku)

040 Ylä-Savo

(Iisalmi, Pyhäntä, Vieremä, Sonkajärvi, Rautavaara, Varpaisjärvi, Lapinlahti, Pielavesi, Keitele, Kiuruvesi, Pyhäjärvi)

041 Liedon seutu

(Lieto, Aura, Marttila, Tarvasjoki)

042 Loimaan seutu

(Loimaan kunta ja kaupunki, Alastaro, Jokioinen, Karinainen, Koski, Marttila, Mellilä, Oripää, Punkalaidun, Pöytyä, Vampula, Ypäjä)

043 Länsi-Pohja

(Tornio, Pello, Ylitornio)

044 Rauman seutu

(Rauma, Eura, Eurajoki, Kiukainen, Kodisjoki, Köyliö, Lappi TL, Pyhäranta, Säkylä)

045 Länsi-Päijänne

(Padasjoki ympäristöineen)

046 Pohjois-Karjala *

(Joensuu, Eno, Iloantsi, Kesälahti, Kitee, Kontiolahti, Liperi, Outokumpu, Polvijärvi, Pyhäselkä, Rääkkylä, Tohmajärvi)

047 Raision seutu

(Raisio, Askainen, Lemu, Masku, Mietoinen, Nousiainen, Rusko, Vahto)

048 Kouvolan seutu

(Kouvola, Elimäki, Iitti, Jaala, Kuusankoski, Valkeala)

049 Nurmijärvi

(Nurmijärvi ja ympäristö)

050 Ounas-Lappi

(Kittilä, Enontekiö, Inari, Kolari, Muonio, Sodankylä, Utsjoki)

051 TL Pyhäjärvi

(Yläne, Eura ympäristöineen, Säkylä)

052 Järviseu

(Alajärvi, Evijärvi, Korttesjärvi, Lappajärvi, Lehtimäki, Soini, Vimpeli)

053 Sisä-Savo

(Varkaus, Haukivuori, Hirvensalmi, Joroinen, Juva, Kangasniemi, Mikkeli, Pieksämäki, Pieksänmaa, Sulkava, Virtasalmi)

054 Vakka-Suomi

(Uusikaupunki ja Laitila ympäristöineen)

055 Pohjoinen Keski-Suomi

(Viitasaari, Kannonkoski, Kinnula, Kivijärvi, Pihtipudas, Reisjärvi)

056 Kokemäen seutu

(Kokemäki, Harjavalta, Huittinen, Kiikoinen, Kiukainen, Kullaa, Köyliö, Nakkila, Pori, Ulvila, Äetsä)

057 Hankoniemi – Hangöudd

(Hanko ympäristöineen)

058 Härmän seutu

(Alahärmä, Kauhava, Ylihärmä ympäristöineen)

059 Kaakkois-Häme

(Heinola, Iitti, Kausala, Kouvola, Kuusankoski, Lahti, Nastola, Orimattila)

060 Masku ja ympäristökunnat

(Masku, Askainen, Kustavi, Lemu, Mietoinen, Mynämäki, Nousiainen, Rusko, Taivassalo, Vahto, Velkua)

061 Savonlinnan seutu

(Savonlinna, Enonkoski, Kerimäki, Punkaharju, Sulkava, Juva, Joroinen, Rantasalmi)

062 Porkkala

(Kirkkonummi, Inkoo, Siuntio)

063 Kerava

(Kerava, Tuusula)

puh. 040 733 2107, ulla.sorvisto@ gmail.com, sfckerava @ sfc-kerava.net, www.sfc-kerava.net

064 Sauvon seutu

(Sauvo)

065 International Club

(Ulkomaat)

066 Yritys- ja yhteisöjäsenet**067 Kristillinen Karavaanariyhdistys****068 Matkailuautoilijat****069 Lohenpyrstö****070 Keski-Savo****071 Sautinkarin Matkailuvaunuyhdistys****072 Suomen Tiepalvelumiehet STM ry****073 Ydin-Häme ry****074 Kaakon Cawerit ry**

*-merkillä merkityt yhdistykset ottavat jäseniä vain omalta paikkakunnaltaan. Muihin yhdistyksiin voi liittyä ilman paikkakuntarajoitusta